

Izhaja vsak dan zjutraj razven v ponedeljkih in dnevih po praznikih. Posamezna številka Din 1.—, tanskoletne 2.—; mesečna naročnina Din 20.—, za tujino 30.—. Uredništvo v Ljubljani, Gregorčičeva 23. Telefon uredništva 80-70, 80-69 in 30-71.

Jugoslovan

Rokopisov ne vračama. Oglas po tarifi in dogovoru.

Uprava

v Ljubljani, Gradišče 4, tel. 30-68.
Podružnica v Mariboru, Alek-sandrova cesta št. 24, tel. 29-60.
V Celju: Slomškov trg 4.
Pošt. šek. rač.: Ljubljana 15.621.

Št. 170

Ljubljana, nedelja, dne 26. julija 1931

Leto II.

France Levstik

K današnjemu slavu v Velikih Laščah

Nj. Vel. kraljica Marija v Romuniji

Bukarešta, 25. julija. AA. Rador poroča: Včeraj ob 16. je prispela v Sinajo Nj. Vel. kraljica Marija. Na postaji so jo sprejeli kralj Karol II. in kraljica-mati, bivša grška kraljica Jelisaveta, vojvoda Mihael, princ Nikola, princesa Ileana in nadvojvoda Anton Habsburški in mnoge druge osebnosti, ki se udeležijo poroke princese Ileana in nadvojvode Antona Habsburškega. Jugoslovanska kraljica Marija je po zapustitvi postaje stopila v avtomobil h kralju Karolu.

Poroka na romunskem dvoru

Sinaja, 25. julija. n. Zaradi zelo slabega vremena je bil odložen sprejem fotografov in novinarjev do jutri. Princesa Ileana se je v spremstvu dvorne dame odpeljala z avtomobilom iz gradu. Zatem je sprejemala tiste deputacije iz države, ki so včeraj prekasno prišle. Ob 5. popoldne je sprejela vse člane romunskega kabineta. Pri tej priliki je predsednik vlade princezi Ileani izročil državno darilo: lepo škaflo, v kateri je bilo 1.000.000 lejv v novih bankovcih. Princesa je takoj odredila, da se 300.000 lejv razdeli kot njen dar siromakom po vseh večjih mestih Romunije. Ob 1. popoldne je prišel v Sinajo tudi dr. Maniu. To je bilo prvič, da je bivši predsednik vlade, odkar se je umaknil iz političnega življenja, zopet izvršil kako javno funkcijo. Maniu ni hotel dati častnikarjem, ki so ga sprejeli na postaji, nobene izjave.

»Kmetška pest« na Ogrskem

Budimpešta, 25. julija. n. Na včerajšnji seji vladine stranke je grof Bethlen imel govor o finančnih težavah Madjarske in je naglasil, da morajo pri reševanju dela sodelovati vsi razredi in vse stranke. On sam se bo zavzel, da pridejo na površje kmetijski sloji in da se uvede za sedanje težke čase prepotrebna disciplina, da se Madjarska spet dvigne.

Volilne reforme v Romuniji

Bukarešta, 25. julija. n. Vlada namerava letos v jeseni reformirati volilni zakon. Ukinila bo dosedanj sistem volitev in uvedla volilna okrožja. Vlada bo po svoji volji določila meje volilnih okrožij. Nadalje se bo zmanjšalo število poslancev za 120, tako da jih bo ostalo vsega 260. Tudi število senatorjev bodo skrbili.

Nemiri v Santiago de Chile

Pariz, 25. julija. AA. Novejšje vesti iz Santiaga de Chile poročajo, da se je studentom pridružil tudi zdravniško društvo. Tudi mnogo drugega prebivalstva je stopilo na njihovo stran ter demonstriralo zaradi uboja nekajega študenta. Policija je morala demonstrante razpršiti z golimi sabljami.

Pariz, 25. julija. AA. Po neredih v Santiagu de Chile se doznajajo nekatere podrobnosti. Studentje so stopili v stavko. En del njih se je utaboril na sami univerzi, drugi pa so demonstrirali po ulicah in pozivali prebivalstvo, naj se jim pridruži. Čete so zasedle univerzo in pregnale študente. Dva človeka sta mrtva, več jih je ranjenih.

Madjari upajo na finančno pomoč

Budimpešta, 25. julija. AA. MTI poroča: Na včerajšnjem sestanku vladne stranke je izjavil grof Bethlen, da je minila nevarnost odtegnitve tujih kratkoročnih kreditov iz Madjarske in da raste upanje na novo inozemsko posojilo. Z londonskimi in ameriškimi bankami je že dosežen sporazum glede tujih kratkoročnih kreditov, s holandskimi in švicarskimi pa se vrše pogajanja.

Pred novo ožjo konferenco velesil v Berlinu

Odhod ministrov iz Londona — »Majhni sadovi velike konference« — V Londonu se posvetujejo strokovnjaki o izvedbi moratorija — Spor med Hooverjem in Stimsonom?

London, 25. julija. v. Vse delegacije, ki so se udeležile konference sedmih velesil v Londonu, so do včerajšnjega večera zapustile City. Ze včeraj zjutraj so odpotovali Nemci. Nemškim diplomatom je odseval z obraza običajni nasmešek. Vendar pa se je na Brüningovem obrazu skrival za nasmeškom grenki občutek, da ni dosegel onega, kar je hotel. Kaj bo sedaj povedal nemškemu narodu, ko je velika konferenca obrodila tako male sadove? S seboj ni prinesel nikakega denarja, nikakih novih kreditov, niti zastavljene besede za bodočnost. Edino, kar so ministri velikih držav v Londonu dali, je bila dobra beseda, lep nasvet in pa obljuba, da bodo skušali vplivati na denarne mogotce v svojih državah, naj Nemčiji ne odpovedo kreditov in naj ji ne zapro vrata. Komisija mednarodne banke pa bo — premislila, kaj bi bilo treba še storiti za rešitev nemške krize.

V Londonu so Nemce rešili, toda le za hip. Doklej bo trajal ta »trenutek«, nihče ne ve. Nemčiji je zmanjkalo zaupanja zunanjega sveta. Pravijo, da sta Nemčijo zadeli dve krizi, vsaka posebej: Prvo bi naj bili povzročili silni zunanji dolgi. To je vsaj za leto dni zavrnil Hoover s svojim moratorijem. Drugo je izzval beg kapitala iz Nemčije. To so menili zadržati državniški sedmih velesil na londonski konferenci. Izgleda pa, da so vse več zalegli drakonski ukrepi nemške vlade kot vse dobre in lepe london. le besede.

Toda delo, ki se je počelo v Londonu, še ni zaključeno. »Razen če proti vsakemu pričakovanju Nemčiji uspe, da se sama sebe zrine spet na površje,« pravi »Echo de Pa-

ris«, »je vse več ko gotovo, da londonska konferenca ne pomeni konca, marveč začetek diplomatske kampanje za rešitev nemških financ. Sicer si Mac Donald na londonski konferenci ni izgovoril pravice, da konferenco znova skliče, toda državni tajnik USA Stimson se je snoči odpeljal v Berlin v družbi Brüninga in Curtiusa. Tam name-rava ostati še prihodnji teden, ko prideta v obiske Mac Donald in Henderson. Nič bi ne bilo čudno, če bi se takrat v Berlinu organizirala konferenca, ožja po svojem stilu, a enaka oni v Londonu.

Zanimivo je, da je Brüning na nasvet guvernerja britanske banke Montague-a Normana pozval švedskega bankirja Wallenberga, Angleža Kindersleya in Američana Spaguela, da bi proučili finančne in gospodarske posledice Nemčije. Ti trije strokovnjaki, ki ne veže noben uradni mandat, bodo gotovo pretaknili vse od Youngovega načrta do Hooverjevega moratorija.

Listi napovedujejo napete čase, v katerih bosta igrali glavno vlogo Nemčija in Francija. Toda ta »detente« bi lahko trajala tedne in mesece, Nemčiji pa bi ne bilo pomagano. »Ere Nouvelle« ugotavlja uspešni nastop francoskih ministrov v Londonu. »Gospoda Laval in Briand se v Londonu nista dala izzgrati, treba pa je, da ju prav tako ne bodo izzgrali v Berlinu. Spričo tega mora biti njuna poglobljena skrb, da se pripravi na berlipske razgovore s prav takšno dozo previdnosti, s kakršno st se odpravila v London.

Med tem se tu nadaljuje delo finančnih strokovnjakov, ki so se sestali že pretekli teden, še preden se je pričela velika kon-

ferenca. Njihova naloga je, da določijo mere, po katerih se bo izvedel moratorij, kakor ga je zasnoval Hoover, in da spravijo ta moratorij v sklad z Youngovim načrtom. Njihovo delo je sicer izgubilo na pomenu, ker so ministri sedmih velesil Hooverjev načrt v splošnem že sprejeli. Spričo tega se bodo morali omejiti na tehnično plat zaradi čim boljše izvedbe Hooverjevega načrta.

Washington se je med tem razburil. Proglas predsednika Hooverja o londonski konferenci ni našel med masami onega navdušenja, kakor so sploščka pričakovali. Izid konference je na gospodarske in finančne kroge v Ameriki napravil skrajno slab vtis. Na Wall Streetu so silno pesimiistični. Borza je dala prav simptomatičen odgovor na vesti iz Londona. Pravijo, da sta se predsednik Hoover in zunanji minister Stimson sprla. Hooverja je baje globoko zadelo vest, da je Stimson v Londonu izjavil, da Amerika nima namena staviti kakšen nov predlog, čeprav v Washingtonu vsi vedo, da je Hoover že pripravil predlog, da se kratkoročni privatni krediti za Nemčijo podaljšajo in da se ji na ta način zagotovi 240.000.000 funtov sterlingov. O tem novem predlogu so sicer popolnoma rezervirano obvestili angleške in francoske ministre že preteklo soboto, a ga do torka niso hoteli objaviti. Ker pa se Stimson za novi, čeprav napram prejšnjemu nekoliko omejeni predlog ni zavzel, pričakujejo, da bo tudi v Berlinu zastopal povsem drugačno stališče, kakor to želi predsednik Združenih držav.

Finančne težave v Nemčiji

Banke ustavljajo svoja izplačila — Razdejane hiše bančnih ravnateljev — V Nemčiji kupičijo denar doma

Bremen, 25. julija. AA. Uradniška banka v Bremenu je zaprla blagajne. Zavod ni mogel zadnje dni tako naglo realizirati svojih vrednot, da bi lahko izplačal tekoče zahteve.

Frankfurt, 25. julija. AA. Lastnik frankfurtske banke Jakob Isaac Weiller in sinovi, ki posluje že 136 let, se je zastrupil z veronalom. Banka je zašla v težkoče.

Dunaj, 25. julija. AA. Včeraj so razburjeni vlagalci napadli in demolirali hiši dveh ravnateljev hranilnice v Dürnkurtu, ki je pred kratkim ustavila plačila.

London, 25. julija. AA. »Daily Telegraph« poroča, da so pričeli po londonski konferenci kopičiti v Nemčiji denar, kar je povzročilo veliko pomanjkanje denarja. Boje se, da nastanejo iz tega nove težkoče.

Berlin, 25. julija. AA. Zaradi finančne krize sta včeraj zaprli svoje blagajne dve nemški banki.

Nemiri v Španiji

Na smrt obsojeni atentatorji — Prepovedane sindikalistične organizacije — Poskušen napad na plinarno

Pariz, 25. julija. AA. Havas poroča iz Madrida, da je vojaško sodišče obsodilo danes na smrt dva atentatorja, obtožena sabotaških del v Sevilji in Cordobi. V Madridu so aretirali jako uglednega člana anarhistično-komunistične stranke. Nad Madridom neprestano patrolirajo letala.

Madrid, 25. julija. AA. Vlada je prepovedala sindikalistične organizacije po vsej Španiji. Vsi voditelji sindikalistov so bili aretirani. Seviljski neredi so zahtevali 20 človeških žrtev, 155 oseb je bilo ranjenih. Glavni stan komunistov v Corneli, ki je bil prava trdnjava, so morali uničiti s topovskim ognjem.

Madrid, 25. julija. AA. Iz Sevilje poročajo, da so stavljujoči včeraj hoteli naskočiti plinarno, vendar je policija njihovo nakano izjalovila. Med poboji je bila ubita ena oseba, več pa jih je ranjenih. Ves včerajšnji dan so nemiri zahtevali eno smrtno žrtev, 50 ljudi pa je dobilo večje ali manjše rane.

Madrid, 25. julija. AA. Velika skupina demonstrantov, pred katero so šli žene in

Berlin, 25. julija. AA. Znana nemška banka »Gebrüder Lang« je zaradi krize ustavila svoja plačila.

Beograd, 25. julija. I. Prvi viceguverner Narodne banke dr. Čingria je danes prevzel svoje posle.

Berlin, 25. julija. d. Po današnjem povratku zveznega kancelarja dr. Brüninga in zunanjega ministra dr. Curtiusa v Berlin se je vršila seja ministrskega sveta, na kateri sta oba državnika podrobno poročala o londonski konferenci. Po seji je bilo slišati, da bosta naredbi o potovanjih v inozemstvo in o bančnih izplačilih drugi teden revidirani in da nastopi precejšnje olajšanje.

Berlin, 25. julija. AA. Davi se je obesil v vrtu svoje vile v predmestju Zehlendorf znani finančnik Wilhelm Tang, ravnatelj Južno-ameriške banke, ki je bila afilijacija Danatbanke. Samomor je povzročil v vseh krogih veliko senziijo.

Izpred haaškega razsodišča

Pariz, 25. julija. AA. Havas poroča iz Haaga: O priliki razprave o avstrijsko-nemški carinski uniji pred haaškim sodiščem je imel včeraj govor zastopnik Francije Paul Boncour. Glavna tema njegovega govora je bila zveza med versajsko in senžermensko mirovno pogodbo ter ženevskim protokolom. Če prihajajo Francija, Italija in češkoslovaška pred haaško sodišče, se to zgodi za to, ker so tudi te države prevzele obvezo, da ne bodo ničesar storile, kar bi utegnilo načeti vprašanje neodvisnosti Avstrije. Vsa ta polemika se suče okoli tistega dela teksta, ki pravi, da se neodvisnost Avstrije ne more odtujiti, v zvezi s formulo, ki takoj nato sledi »izvzemši na pristanek Društva narodov«. Toda haaško razsodišče sploh nima naloge baviti se z vprašanjem, ali sta Avstrija in Nemčija karkoli storili, s čimer bi bili prekršili omenjeno odredbo, nego mora danes dati sodbo o tem, ali se besedilo dunajskega protokola o avstrijsko-nemški carinski uniji sklada z besedilom ženevskega protokola in versajске in senžermenske mirovne pogodbe.

Na koncu je govornik naglasil namen in duha, v katerem so omenjene države podpisale ženevski protokol in prišle Avstriji na pomoč. Njegov govor se danes nadaljuje.

Nemško-poljske vohunske afe

Varšava, 25. julija. AA. Pat poroča: Listi ugotavljajo, da so se zmeraj zaprti trije Poljaki, ki so jih za kongresa Stahlhelmovec v Bratislavi prijeli kot vojune. V zvezi s tem listi spominjajo na to, da je v Zenevi pri razpravi o poljsko-nemškem razmerju zastopnik nemške vlade izjavil, da je Stahlhelm popolnoma zasebna organizacija, ki zanjo vlada ne more odgovarjati. Pozneje je isti dr. Curtius dal podobno izjavo kot odgovor na poljske pritožbe. Vkljub temu so te tri Poljake aretirali zaradi vohunstva v korist tuje države, čeprav so vedeli, da so javno prišli kot gledalci na ta kongres. Potem takem je logično vprašanje, kako je mogoče vohuniti pri zasebni organizaciji, ki nima vojaškega značaja. Ali pa je nemara treba pričakovati, da bo dr. Curtius ovrgele svoje izjave o zasebnem in civilnem značaju Stahlhelma in bo javnost zvedela, da je Stahlhelm medtem postal javna vojaška organizacija.

Volilno nasilje na Ogrskem

Budimpešta, 25. julija. n. V parlamentarnih krogih mnogo govore o velikem volilnem nasilju, ki so ga izvajali veliki župani v posameznih pokrajinah. Socijalno - demokratska stranka je sklenila zahtevati pojasnilo na njen poslanec Biller predložil posebno interpelacijo in predlog, da se ustanovi parlamentarna komisija, ki bo predlagala vse pritožbe. Vsa opozicija bo glasovala za ta njegov predlog.

Neopažen povratek nemških delegatov iz Londona

Berlin, 25. julija. AA. Da se izogneta morebitnim demonstracijam sta dr. Brüning in dr. Curtius na povratku iz Londona izstopila na mesto na postaji Friedrichstrasse na šarlotenburskem kolodvoru. Njun prihod je bil skoro neopažen.

Ob stoletnici Lestikovega rojstva

Pred sto leti je France Levstik prišel, kakor so prihajali vsi stvaritelji naše kulture, od spodaj, iz kmečke bajte, in si je skušal priboriti mesta na solnce, kakršno je sijalo v Ljubljani, v prestolici njegove neznane domovine. To ni bilo solnce, kakršno je med Sv. Rokom in Sv. Ahacem sijalo na zdravo kmečko delo in prostodušno preproščino ljudi — to je bilo že solnce tujega, mrzlega, zaklenjenega sveta. Zid, visok od tal do neba, ki je od nekdaj ločil mesto in vas, je tudi po letu 1848. še ostal. Slovenske kulture ni bilo ne na papirju ne na zemljevidu ne nikjer. Prešernove Pesmi so bile sicer blesteč, do neba vpijoč dokaz, da se po teh poljih in vaseh budi narod, morda najmanjši izmed vseh, toda zato nič manjši po svoji notranji, po svoji božji pravici — toda te Pesmi so bile časi in ljudem knjiga s sedmimi pečati. Peščica slovenske inteligence, ki se je zbirala po mestih, je s svojo slepo pasivnostjo zavirala in dušila vsak plamen jasne zavesti in ubijala vsako čelo, namenjeno navzgor. Ljudstvo, ki je zapadlo v njene roke, je bilo obsojeno, da se nikoli ne razseže v drevo in da nikoli ne doživi svojega vrha: na tihem, korak za korakom mu je ta inteligenca odvrčala hrbet in je iz njegovih malih, tesnih razmer prehajala tja, kjer so se smejale svetlejše sanje. Slovenci, ta najmanjša, najbolj neobgljena veja velike slovanske družine, ki jo je bil val zgodovine zanesel na najbolj eksponirano mesto sredi Evrope, so bili na tem, da utonejo v svoji lastni zemlji in da jih kopita od severa navaljujočega imperializma zmandrajo v nič.

V tak čas in v tak svet je prišel France Levstik, majhen, čokot kmečki fant iz Spodnjih Retij, silen in uporen kakor kak majhen Martin Krpan. S čudovito bistrovidezno je precej spoznal, da se mora ta narod v resnici udušiti, če se ne bodo še ta trenutek, brez odloga zdramile in razgibale v njem vse sile in mobilizirala vsa volja po življenju in zmagi. Vzel je nase, česar ni maral nihče sprejeti, vrgel se je v borbo soper vse, kar je tlačilo in dušilo, sam, od nikogar branjen in zavarovan, in je kapljo za kapljo trgjal kri iz svojega srca, da bi svojemu narodu z njo vsaj majhno stezo zaznamoval do svobode pred Bogom in ljudmi. Iz njegovega silnega, brezprimerne svetlega fanatizma, iz njegove izredne pripravljenosti, žrtvovati zadnjo kapljo in zadnji dih, iz vse njegove življenjske tragedije, kateri v vsej naši književni in nacionalni zgodovini ni primere — iz vsega tega so zidani temelji naše kulturne in življenjske zgradbe in vse naše svobode in moči.

Gigantsko je delo, ki ga je Levstik opravil v svojih dneh. Tam, kjer ni nikogar nikjer, tam mora človek vse sam. Najprej bi se bil najrajši ukvarjal s pesmimi, toda kmalu je videl, da je bilo ob njegovi uri in njegovim ljudem treba vsega, in tako je šel in je zaoral povsod, kjer je bilo kaj ledine. Bil je poet, esteta in filolog, bil je politik, borec in organizator. V književnosti je bil učitelj celih generacij in vsega svojega časa. Njegove novele so vogelni kamen moderne slovenske proze, njegov Martin Krpan, ki je do danes ohranil vso svojo aktualnost, je ena najčudovitejših in najdrznejših koncepcij našega duha. Iz ognja, s katerim se je vrgel na študij filologije, so se rodile osnove našega modernega jezikoslovja. V politiki je proti brezdejnemu, na vsak kompromis pripravljenim prvaku starega rodu, za katere je bila stara monarhija bolj udoben, domačnost rendez-vous kakor pa državni sistem, v katerem en narod zatira, drugi je pa zatiran, postavil zahtevo po zedinjeni Sloveniji in tako prikril pred zgodovino z dejanjem afirmiral slovensko narodno zavest. In kakor je vedel, da je njegov mali narod sredi borbe sveta samo v vetru list, je šel in je v svojem času označil še drugo, še bolj revolucionarno in optimistično tezo od prve: v času, ko prvaki še niso dali svojim Kranjcem, da bi polagoma zrasli v Slovence, je Levstik že učil, da so Slovenci bratje vsem drugim zatiranim slovanskim narodom na jugu in vsem slovanskim narodom sveta, in je živo vedel, da se samo po tej cesti pride do osvobodjenja.

Levstik je bil človek božje misije kakor morda noben drug kulturni delavec in literat, kar jih premore naša zgodovina, in ljudje niso vajeni, sprejemati misijonarje in jih ne znajo plačevati. Skoraj vse svoje življenje je bil Levstik za ves svoj gigantski napor in za vse svoje tveganje plačevan kakor najnižernejši dnevničar, mnogo, mnogo je gladoval, mnogo so ga ljudje s pestjo tolkli v obraz in srce. Toda v sto letih se na svetu malo obrne in Levstik še danes stoji pred nami vse nerazumljen in nepoznan. Generacije, ki so prišle za njim, se mu niso potrudile do dna in niso zajele iz njega, kar bi moglo in morale.

Levstik je tista velika, najbolj na globoko in na široko razrasla, najbolj kvišku stremeča osebnost našega razvoja, ki bi nam morala biti neprestano pred očmi in katere silni, neuklonljivi zalet bi moral vsem našim generacijam polagoma preiti v kri in temperament. Levstika bi bilo treba

Angleško zlato za Francijo

Francija je izgubila zaupanje v Anglijo — Kriv je minister za vnvanje zadeve Henderson

London, 25. julija. n. Včeraj je prišla iz Londona v Pariz rekordna množina zlata. Avijoni so prenesli iz Londona 10.100 kg zlata, kar predstavlja 160.000.000 frankov.

London, 25. julija. n. »Daily Telegraph« se bavi z vprašanjem izvažanja zlata iz Anglije v Francijo in objavlja senzacionalno vest, da je temu vzrok ta, ker je Francija izgubila zaupanje v Anglijo. Kriv je pa temu Henderson. Henderson

je baje v svoji preveliki skrbnosti, da pripravi Francoze k popušcanju, rekel, da bo tudi Anglija morala zahtevati moratorij, če ga zahteva Nemčija. Ta izjava je prestrašila Lavala in francoske bančnike, ki niso vedeli, kaj naj na to odgovore. Prva posledica tega je bila, da so bili odpovedani vsi krediti v Angliji. To je tajnost reke zlata, ki teče te dni iz Londona v Pariz.

Francoski letalci v Beogradu

Med letalci je tudi Costes, znani prekoceanski letalec

Beograd, 25. julija. I. Danes dopoldne so prileteli v Beograd in pristali na zemunskem letališču francoski letalci pod vodstvom generala Goycea. Med njimi je tudi slavni letalec Costes. Na letališču so jih sprejeli francoski poslanik Dard z osebjem poslaništva in zastopniki našega

letalstva ter mnogo občinstva. Slavni letalec Costes, ki je bil že enkrat v Beogradu, je novinarjem izjavil: Zelo me veseli, da sem spet prišel v Jugoslavijo in med Jugoslovane, katerih prijatelj sem bil v vojni in miru. Njihov prijatelj bom ostal še nadalje.

Velika letalska nesreča

Sofija, 25. julija. n. Aeroplan Carigrad-Bukarešta je padel na bolgarska tla. Ubitih je bilo 8 oseb in med njimi tudi pilot. Istovetnost mrtvih še ni ugotovljena.

Budimpešta, 25. julija. n. Po najnovejših vesteh znaša število žrtv ponesrečenega potniškega letala, ki je letelo iz Carigrada, 10 oseb. Med njimi je tudi neka ženska.

Sofija, 25. julija. n. Šele danes dopoldne so ugotovili istovetnost žrtv večerajšnje strašne letalske nesreče. Ubitih je 6 oseb: pilot, mehanik in 4 potniki. Istovetnost potnikov so ugotovili po listinah. Med ponesrečenimi potniki je bila tudi gdč. Cast. Druge žrtve so: Barlsby, norveški konzul v neki evropski državi, Crust in Reben. Pilot Tihaja je bil turške narodnosti, mehanik Poncet pa je bil Fran-

coz. Tihaja je do nedavna vodil aeroplan na progi Carigrad-Sofija in je šele pred kratkim časom prevzel progo Carigrad-Bukarešta. Kolikor se je do sedaj dalo dognati, se je nesreča primerila, ker je nastal v motorju defekt. Letalo se je zaradi defekta začelo spuščati. V višini 200 m pa se je vnelo in se zrušilo na tla. Ob padcu je nastala strašna eksplozija, ki je potnike vrgla 15 m daleč. Trupla je strašno pogledati, ker so večinoma grozno ožgana.

Vest o nesreči je izzvala v Sofiji in Bukarešti zelo mučen vtis. Listi so izdali posebne izdaje o katastrofi. V Bukarešti je vladalo veliko razburjenje, ker so prvi časi mislili, da so bili ponesrečeni potniki Romuni.

Preureditev nekaterih borz dela

Beograd, 25. julija. AA. Minister za socialno politiko in narodno zdravje je izdal odlok, po katerem se eksponiture javnih borz dela v Skoplju, Nišu, Banji Luki in na Sušaku preuredijo v podružnice javnih delovnih borz in da se za te podružnice imenujejo nadzorni odbori v zmislu zakona in naredb.

Zlato prevažajo z letali

Pariz, 25. julija. AA. Na letališču Le Bourget je prispelo 6 velikih transportnih letal. Na letalih je bilo 8852 kg zlata v vrednosti 150 milijonov frankov.

»Zeppelin« na letu na severni tečaj

Berlin, 25. julija. AA. Iz Berlina bo zrakoplov »Graf Zeppelin« odplul v Leningrad. V Leningradu bo zrakoplov imel postanek.

Berlin, 25. julija. AA. »Graf Zeppelin« je ob 4.40 odletel proti Leningradu.

Zvišanje obrestne mere na Ogrskem

Budimpešta, 25. julija. AA. Madjarska Narodna banka je zvišala diskontno obrestno mero od 7 na 9 odstotkov.

Dva škofa ponesrečila

Rim, 25. julija. n. Iz Firenc poročajo, da sta se dva škofa v Monte Catinu skoraj smrtno ponesrečila. Škof Longhino iz Trevisa in nadškof Tattarossi iz Belluna sta se sprehajala po mestu in sta hotela preko ulice, ko se je vanju zaletel neki avto. Škof Longhino si je zlomil nogo, nadškof Tattarossi pa je dobil težke poškodbe na prsih in rokah.

Katoličani in fašizem

Rim, 25. julija. n. Fašistovski tisk prinaša izjave nekaterih duhovnikov iz Firene in Prata o njihovi privrženosti k fašizmu in Mussoliniju. Listi poročajo tudi, da so se v Toskani nekatere katoliške organizacije priključile k fašističnim.

Razprava proti atentatorjem na albanskega kralja ne bo na Dunaju, ampak v Riedu

Dunaj, 25. julija. AA. Korbiro poroča: Vrhovno sodišče je odobrilo, da se bo razprava proti atentatorjem na albanskega kralja vršila na predlog državnega tožila v Riedu v salcburškem okraju.

dati med ljudi kakor nikogar, kar imamo velikih mož. Proslave so lepe in dobre, toda samo pri njih ne smemo ostati. Najlepša počastitev Levstikovega spomina bi pač bila, če bi se za stoletnico njegovega rojstva zganili vsi, ki so odgovorni in poklicani za takšne stvari, in bi položili vsaj vogelni kamen za ustanovitev Levstikovega inštituta, nekakšne Levstikove akademije, kakor imajo vsi kulturni narodi navado, da jih gradijo svojim največjim možem in v katerih se steka vse, kar so ti ljudje ustvarili in za kar so se borili, in ki so prave žive visoke šole vsem generacijam in časom.

Za očinstvo, ki ga je Levstik prenašal od svojih mladih dni pa do danes, si bo narod lahko zaslužil odvezo samo s kakšnim v resnici velikim dejanjem. Fri.

Prof. Ossendowski o Jugoslaviji

Zagreb, 25. julija. k. Poljski književnik Ossendowski je sprejel novinarje in jim dal izjave o svojem bivanju v Jugoslaviji. Izrazil se je prav laskavo. Nato je dal še nekatere izjave o svojem književnem delovanju. Ossendowski je danes popoldne odpotoval preko Budimpešte v Varšavo, ker mora v začetku avgusta peljati neko reprezentativno poljsko ekspedicijsko na kolonialno razstavo v Pariz. Zato se tudi ni mogel odzvati povabilu predsednika ljubljanskega Pen-kluba, ki mu ga je dostavil Domjanovič, da bi se sedaj posetil Ljubljano. Na jesen pride Ossendowski zopet v Jugoslavijo in poseti takrat tudi Ljubljano.

Protestantski škof potrjen

Beograd, 25. julija. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja in na predlog ministra za pravosodje je s soglasjem predsednika ministrskega sveta potrjen dr. Filip Popp za škofa evangeljsko-kršćanske cerkve augsburške veroizpovedi kraljevine Jugoslavije.

Zaroka hčerke bivšega španskega kralja z bourbonskim princem

Pariz, 25. julija. AA. Po poročilih časopisja je bivši španski kralj Alfonz kupil gvad Guvieux blizu Senlisa. Grad je bil last baronese Hotschild. Kralj je izjavil, da je plačal za to posest 18 milijonov frankov. V Londonu se je zaročila najstarejša hči španskega kralja infanfinja Beatrice s princem Alvarom Bourbonskim. Princ je star 21 let in študira na curiški univerzi.

Obisk kolonijalne razstave v Parizu

Pariz, 25. julija. AA. Na seji ministrskega sveta je minister za kolonije Reynaud poročal, da je mednarodno kolonialno razstavo v Parizu obiskalo meseca maja 3.111.000 ljudi. Junija je bilo na razstavi 4.468.000 obiskovalcev. Prvih 20 dni julija pa 3.227.000. Do 20. t. m. je torej videlo to razstavo blizu 11 milijonov ljudi.

Bolgarija noče plačati

Atene, 25. julija. n. Banka za mednarodna plačila v Bazlu je obvestila grško vlado, da ji je bolgarska vlada sporočila, da se ne smatra obvezno plačati reparacijski obrok, ki je potekel koncem junija. Prav tako je bolgarska vlada zahtevala, naj ji Grčija vrne reparacijska obročka za april in maj sprčo silnih gospodarskih težkoč, v katerih se je znašla v zadnjem času.

Obsojeni vohuni v Franciji

Strasbourg, 25. julija. AA. V procesu proti obtožencem, osumljenim, da so hoteli vohuniti na utrdbah, so bili 4 obsojeni na 18 mesecev do 4 let ječe, eden pa oproščen.

Zavetišče za onemogle je zgorelo

Pittsburg, 25. julija. AA. Ogenj je uničil zavetišče za onemogle. 30 ljudi je zgorelo, 20 jih pogrešajo.

Vojne ladje — staro železo

Berlin, 25. julija. AA. Iz Wilhelmshafna poročajo: Mornariška uprava je razpisala licitacijo za nakup križarke »Nympha« kot staro železo. »Lothringen« ima 13.255 ton in so jo zgradili l. 1894. »Nympha« pa ima 2750 ton in izvirja iz leta 1889. Ladji se ne smeta popraviti, nego se morata razstaviti v nemških vodah.

Odsek za službo pri hudournikih pri Dravski banovini

Ljubljana, 25. julija. AA. G. ban dravske banovine dr. Marušič je podpisal tale odlok: Na podstavi § 40. zakona o urejanju hudournikov ter §§ 1. in 5. zakona o bankni upravi odreja, da se ima s 1. avgustom 1931 pri kraljevski bankni upravi dravske banovine ustanoviti poseben odsek za službo pri hudournikih z nazivom: Sumarsko-tehnični odsek za urejanje hudournikov (17).

V področje tega odseka spadajo v zmislu § 38. IV., točke 22, 23 in 24 zakona o bankni upravi z dne 7. novembra 1929.

1. Posli po zakonu o urejanju hudournikov, kolikor niso pristojna zato podrejena oblastva, in reševanje pritožb zoper njih odločbe.

2. Izdelovanje projektov in predhodnih računov za urejanje hudournikov in za melioracijo gozdnega zemljišča in

3. pregledovanje in odobravanje projektov, kakor tudi kolavdacija izvršenih del, kolikor ne presegajo Din 500.000.

Odsek je neposredno podrejen menli.

Nov upravni odbor Državne hipotekarne banke

Beograd, 25. julija. AA. Na osnovi zakona o Državni hipotekarni banki so postavili za člane upravnega odbora Državne hipotekarne banke:

Milan Simonevič, bivši minister, Stjepan Barić, bivši minister, Radica Nikolić, general v pokoju, Risto Ognjenović, profesor v pokoju, Milan Nikolić, predsednik sodišča v pokoju, Mita Klecin, publicist iz Nevega Sada, dr. Milan Metikoš, advokat iz Gline, Aca Dinić, trgovec iz Beograda, in Adolf Ribnikar, publicist iz Ljubljane.

Za člane nadzornega odbora so postavljeni: Sava Paunović, polkovnik v pokoju, Vojin Mašić, veliki župan v pokoju, Nikola Pelković, prota iz Drnjače, Risto Skokalić, profesor v pokoju, in Milan Aleksandrovič, bivši kmet beograjske občine.

Bojkot italijanskih proizvodnikov

Batavija, 25. julija. AA. V protest proti ravnanju italijanskih oblasti z Arabci v Tripolisu so arabski mohamedanci v Palembangu na Sumatri in v Surabaji na Javi pričeli bojkotirati italijanske proizvode.

VREMENSKA NAPOVED

Dunaj, 25. julija. d. Vdor zapadnega vetra, marsikje močne padavine in spremenljivo hladno vreme.

Šah

Šahovska olimpijada v Pragi

Praga, 25. julija. d. Višee partije šahovske olimpijade so bile danes končane. Izidi: Jugoslavija — Poljska 2 : 2, pri čemer je dr. Vidmar z Rubinsteinom remiziral, Astaloš pa pripravi poljskemu mojstru Tartakowerju prvi poraz. Poljak Friedmann je pa zato porazil Königa. Avstrija je podlegla Letonski z 1 in pol proti 2 in pol. Stanje pred predzadnjim kolom: Amerika 42 in pol, Avstrija in Poljska 42, Českoslovaška 41 in pol, Jugoslavija, Letonska in švedska po 41.

Potek senzacionalne partije, katero je izgubil dr. Aljehin

Največjo senzacijo na vsej olimpijadi v Pragi je brez dvoma zbudil poraz svetovnega prvaka dr. Aljehina, ki ga je moral utrpeti od Letonce Mattisona. Sicer je že v 13. kolu dr. Aljehinu tudi trda predla. Po 40 minutni zamudi je kmalu začel v časovno stisko proti Romunu Erdelyju. V največji živčni razburjenosti (moral je napraviti 15 potez v 1 minuti!) je žrtvoval figuro in zmagal je. To pot pa ni šlo tako gladko. Po otvoritvi treh konjev, katero je Letonec sijajno odigral, je kazalo, da bo partija remis. Toda zopet sta oba igralca prišla v časovno stisko. Dr. Aljehin ni našel prave poti k remis in končna igra samih kmetov je bila za Mattisona dobljena. Partija je potekla takole:

Beli: Mattison. Črni: dr. Aljehin.

Igra treh konjev.

1. e2—e4	e7—e5	22. e2—c3	Td8—d5
2. Sb1—c3	Sb8—cb	23. Kg1—f2	Tf8—d8
3. Sg1—f3	d7—d6	24. Kf2—e3	b7—h5
4. d2—d4	Le8—d7	25. Ke3—e4	b5×g4
5. Lf1—c4	e5×d4	26. Tf1—g1	Td5—d7
6. Sf3×d4	Sg8—f6	27. Tg1×g4	Td7—e7+
7. 0—0	Lf8—e7	28. Ke4—f3	b7—b5
8. Sd4—f5!	Ld7×f5	29. Tg4—g2!	Td8—d5
9. e4×f5	0—0	30. Tg2—d2	Kg8—f7
10. g2—g4	Sf6—d7	31. h4—h5	Le5×d4
11. f2—f4	Sd7—b6	32. Td2×d4	Td5×f5
12. Le4—d3	f7—f6	33. Td4—d5	Te7—e5
13. a2—a3	d6—d5	34. Td5—d7+	Te5—e7
14. h2—h4	Sc8—d4	35. Tf1—d1	Tf5×d5
15. Le1—e3	e7—e5	36. Td7×d5	d7—a6
16. Le3×d4	e5×d4	37. Td5—d6	Te7—e6?
17. Sc3—e2	Sb6—e4	38. Ta6×e6	Kf7×c6
18. Ld3×e4	d5×e4	39. Kf3—e4	Ke5—d6
19. Dd1×d4	Dd8×d4	40. Ke4—f5	Kd6—Ke7
20. Se2×d4	Le7—c5	41. Kf5—g6	Ke7—f8
21. Ta1—d1	Ta8—d8	42. f4—f5	Črni se vda.

Vzrok izgube je 37. poteza, ker je končnica na to izgubljena. Črnemu v vsakem slučaju zmanjka potez.

Prošlo nedeljo smo prinesli razpredelnico uspehov našega moštva na olimpijadi. Tudi danes jo prinašamo. Predvsem opazimo, da je dr. Vidmar sijajno popravil svoj score. Od zadnjih 7 partij ni niti ene izgubil. Nasprotno pa so prof. Astaloš, Kostić in Pirc procentualno nekoliko poslabšali svoj uspeh. König sicer ni ma več 100%, izgubil pa ni več kot ½.

Igral dobil remis izgubil

dr. Vidmar	13	5	5	3
prof. Astaloš	13	5	6	2
Kostić	13	4	7	2
Pirc	13	7	4	2
König	5	4	1	0

Dr. Vidmar je torej v celoti prispeval do končnega 16, kela 7½ točk, prof. Astaloš 8, Kostić 7½, Pirc 9 in König 4½

Prvo poslopje ljubljanske carinarnice pod streho

Pri zgradbi vseh objektov carinarnice je zaposlenih 300 delavcev

Ljubljana, 25. julija.

Danes je pod streho prvo poslopje bodoče ljubljanske carinarnice, dolgo 48 m in široko 7-20 m. Če pomislimo, da je bilo šele 13. junija slavnostno polaganje temelja, moramo priznati, da stavbna dela, ki jih vodi Stavbna družba d. d., zelo hitro napredujejo.

Poslopje, ki so ga danes pokrili, spada k skupini stanovanjske kolonije, ki stoji severno od Vilharjeve ceste. Je to 5 stanovanjskih hiš s 4-6 stanovanji, skupaj 26 stanovanj. Ostala štiri poslopja te skupine pridejo pod streho drugo za drugim v presledkih po približno teden dni, tako da bo vsa stanovanjska kolonija pod streho najpozneje do konca avgusta t. l.

Južno od Vilharjeve ceste se gradi sedaj samo stražnica finančne kontrole in poslopje dohodarstvenega urada, oboje enonadstropni stavbi z ravnima železobetonskima strehami. Tudi tu gre delo hitro od rok in bosta stavbi do konca avgusta t. l. pod streho.

Južno od Vilharjeve ceste bosta stali še zadnji dve carinski poslopji, t. j. upravno poslopje in skladišče. S stavbnimi deli pri teh dveh poslopih pa dosedaj niso mogli pričeti, ker sega njih tloris na eni strani v sedanjo Vilharjevo cesto, na drugi strani na kolodvorsko ozemlje s tiri in delavnico. Zato je treba najprej preložiti Vilharjevo cesto in preurediti ta del kolodvorskih naprav. Dela na Vilharjevi cesti bodo v kratkem toliko napredovala, da s te strani ne bo več ovire za gradnjo. Dela za preureditev kolodvorskih naprav se še niso pričela, ker je ostala prva licitacija brezuspešna. Za te dni je razpisana ponovna licitacija. Upati je, da bo druga licitacija uspešna in da se bo potem pričelo s preureditvijo železniških naprav. V tem primeru bodo lahko začeli kopati temelje za upravno poslopje in skladišče carinarnice sredi prihodnjega meseca in bosta ti dve stavbi do zime po večini pod streho.

Kako velik obseg zavzema nova carinarnica z vsemi številnimi objekti, je razvidno iz količine slabnega materiala, ki se bo porabil pri gradnji. Zazidalo se bo približno 1.200.000 komadov zidne opeke, okoli 100 vagonov cementa, 50 vagonov apna in okoli 6500 m³ gramozna in peska. Organizacija stavbnih del je Stavbni družbi d. d. v toliko olajšana, ker ima v bližini svojo žago, kjer se pripravlja ves potreben stavljen les, zidno opeko dovažajo po večini iz lastne opekarnice na Viču, kamen pa iz svojega kamnoloma v Podpeči. Gramoz in pesek dobi deloma na licu mesta pri izkopu temeljev, deloma ga dovažajo iz svoje bližnje gramoznice.

Mestna občina je prav storila, da je vpoštevala veliko potrebo nove carinarnice in da se je odločila za gradnjo carinskih poslopij. Z gradbenimi deli pa se tudi v velikih meri omejuje brezposelnost. Samo pri gradnji carinarnice je zaposlenih okoli 300 delavcev, ki so večinoma ljubljanci ali pa iz najbližje ljubljanske okolice. Tem delavcem izplača Stavbna družba vsakih 14 dni okoli 200.000 Din za službo. Zanimivo je, da zasluži čolnarji, ki vozijo po Ljubljanici kamen za carinarnico iz kamnoloma v Podpeči, mesečno nad 3000 Din, tedaj več kakor marsikateri uradnik s fakultetno izobrazbo. Seveda pa je prevažanje kamna na velikih čolnih zelo težko in naporno delo.

Stavbna družba, ki so ji poverjena gradbena dela nove carinarnice, je ena naših najstarejših stavbnih družb — obstoji namreč že 57 let. Zgradila je, kakor dokazuje statistika, okoli 50 odstotkov stavb v Ljubljani. Izmed večjih njenih zgradb omenjamo sodno palačo, bansko palačo na Bleiweisovi cesti, novo šolo v Zgornji Šiški, zgrajeno po Plečnikovih načrtih, ki je eno najmodernejših poslopij v kraljevini itd. Mnogo je zgradila — in tudi še gradi — tudi na deželi, kjer so bile skoro vse večje zgradbe njej poverjene.

Na Bledu je okoli 2400 gostov

Zanimiva statistika tujskega prometa na Bledu -- Za Jugoslovani je največ Nemcev, katerim je potovanje v inozemstvo zdaj zelo oteženo

Bled 24. julija.

Letošnja tujskoprometna sezija na Bledu je na splošno slabša od lanske, vendar pa je Zdravniška komisija s številom tujcev zadovoljna.

Gospodarska svetovna kriza se kaže tudi v tujskem prometu, s čimer je prešla kriza tudi v naša letovišča, posebno pa na Bled, ki je do sedaj zadnja leta ni poznal. Iz poročil posnemamo, da imajo nekatera letovišča v Avstriji do 60 odstotkov slabši obisk tujcev, kakor lansko leto. Spričo nove nemške zakonske odredbe za zaščito domačega kapitala, ko mora vsak nemški državljani plačati 100 mark, da dobi dovoljenje za potovanje v inozemstvo, bo kriza v tujskem prometu prišla do vrhunca. Razumljivo je radi tega, da je napravila ta taksa v vsej Avstriji, kakor tudi v ostalih državah veliko razburjenje. Bile so že razne diplomatske intervencije, sestanki gremija hotelske obrti, do sedaj, žal, vse brez uspeha. Tudi blejska zdraviliška komisija je obvestila odločujoče kroge v Beogradu o novo uvedeni taksi in njenih slabih posledicah. (Dobra petina tujskega prometa na Bledu zavisi samo od Nemcev iz Reicha.) Z novo takso je Nemcem skoro popolnoma onemogočen dohod v Jugoslavijo, zato bo tujski promet ne samo na Bledu, temveč tudi po ostalih krajih mnogo manjši.

Bled — najlepše, kar so videli na potovanju po Jugoslaviji

Češkoslovaški učitelji na Bledu — V začetku avgusta nas bo obiskala druga skupina

Bled, 25. julija.

Kakor smo že poročali, so priredili češkoslovaški učitelji po Jugoslaviji izlet, ki se je zaključil 25. t. m. na Bledu. Na Bled so jih iz Ljubljane spremljali učitelji gg. Zupančič J., Kus V. in Supančič D.

Krasno jutro je ustvarilo med udeleženci najboljše razpoloženje. Na ljubljanskem polju sta se kakor v pozdrav dvignila pred očmi naših bratov ter spremiljala vlak do Meane dva aeroplana. Navdušeno so pozdravljali varuha naše zemlje. Na sorškem polju jih je oodravilo škofoješko vojaštvo, ki je vežbalo ob železniški progi.

V Lescah sta pričakovala izletnike uprav. g. Gradnik Rajko in strok. učitelj g. Dermelj Mirko. Na postaji Bled-jezero je pozdravil izletnike imenu radovljiške uč. društva in blejskega komisije; šol. uprav. g. Gradnik Rajko pa v toplih besedah blejski zdravnik dr. Janežič Zvonimir v imenu blejske občine in zdraviliške učiteljskega. Za pozdrave se je zahvalil tehnični vodja ekskurzije g. Mlejnec, z željo, da bi jih čimprej posetili jugoslovanski tovariši, kjer jim bodo lahko povrnili milo za drago. Po zakuski v hotelu Triglav so odšli na jezero v čolnih, ki jim jih je dala na razpolago Zdraviliška komisija. Pred Park hotelom je drage goste pozdravil odbornik centralne Č. Lige v Beogradu g. dr. Milan Glavinč s svojo soprogo, znano prosvetno delavko. Gostje so si ogledali Bled.

Enoglasno mnenje vseh je, da je Bled s svojimi krasotami res najlepše, kar so videli na potovanju po naši domovini. Drugo leto jih pride več na počitnice, neka izletnica je pa ostala kar na Bledu. — Po prijetnem popoldanskem kopanju in večerji v hotelu Triglav so se naši dragi gostje odpeljali preko Jesenic in Koroške v svojo domovino.

V začetku meseca avgusta bo prispela druga učiteljska ekskurzija iz CSR v Jugoslavijo. Sa-

Na Bledu se je uvela zadnja leta takoimenovana posezija. Meseca septembra in še oktobra so prihajale na Bled razne polovalne družbe, ki so za cenen denar uživali lepoto jesenskega Bleda in obžudovali divjo romantiko Gorenjske. Mnogo tih poznih letoviščarjev že tudi samo uradnikov je mnogo pripomogla k dobremu razvoju tujskega prometa na Bledu. Z zakonsko odredbo izvozne takse je Nemcem tudi v septembru in oktobru nemogoče potovati v Jugoslavijo. Radi tega je posezija, kakor tudi posezija na Bledu popolnoma uničena!

Do 22. julija je bil na Bledu sledeči tujski promet: Vseh gostov je bilo na dan 2414; napram 2650 v letu 1930. istega dne. V vseh blejskih vilah so bili ta dan 804 gostje; napram 1065; Park-hotel in dependance 321, napram 324, Petran 83, napram 77, Toplice Belvedere in dependance 307, napram 231; Jekler 79; napram 89; Troha 12, napram 20; Union 63 napram 52.

Do 20. julija je bilo na Bledu: Angležev: 65; Amerikancev 39; Avstrijcev 1918; Bolgar 1; Belgijcev 7; Čehoslovakov 1274; Dancov 9; Francozov 17; Grkov 17; Holandcev 20; Italijanov 98; Jugoslovancev 3142; Madjarov 333; Nemcev 1821; Poljakov 70; Rumunov 26; Rusi 14; Svecarji 21; Švedi 12; Turki 6; drugi 8. Nočnin je bilo do tega časa 70.228, napram 80.976 v l. 1930.

dovi te prve ekskurzije bodo obilni. Na 60 polah bodo šli učitelji pripovedovali o krasotah naše domovine.

Med udeleženci te ekskurzije je bila tudi inspektorica šol v Los Angelesu, ki proučuje evropsko šolstvo, M. Madilene Veverka.

K tujskoprometni razstavi v Ljubljani

Poziv tujskoprometnega sveta vsem občinam in letoviščem Dravske banovine.

Ljubljana, 23. julija.

Ker je oddal velesejanski urad za jesensko tujsko-prometno in kmetijsko razstavo prav vse prostore, se zamišljena umetnostna razstava (slovenska pokrajina in folklor) ne bo mogla vršiti v obliki in obsegu, kakor je bilo prvotno namenavano. Radi sile razmer želi tujsko-prometni svet kraljevske banske uprave v Ljubljani ob sogovoru in soprogo slovenskih umetnikov porazdeliti posamezne umetnine na krajevno ustrezajoče jim kote. Razstave se udeležujejo po posameznih krajih vse večje in pomembnejše občine ter naša letovišča in kopališča.

Na prosto bo vsakemu umetniku, da razstavi slike, grafiko, reliefe, kipe pokrajinskega in etnografskega značaja v onem oddelku, katerega mu krajevno pripada njegovo delo, bodisi da je v privatni lasti ali pa da ga nudi v nakup. Vse prodajne slike, grafika in plastika ter mala obrt (keramika) bodo vidno označene z avtorjevim imenom, naslovom in ceno. Tu bo najlepša prilika, da se zainteresirajo posamezni ljubitelji dotičnih krajev, pa tudi vsi krajevni fakulteti, občine, župnije, opeševalna društva, prosvetni in sokolski domovi, posojilnice in hranilnice za nakup te ali druge umetnine krajevnega snajeta.

Tujsko-prometni svet je razposlal te dni ponovno apel vsem občinam in letoviščem Dravske banovine, da naroče za svoj kraj vedute,

Hranilnica Dravske banovine Celje - Ljubljana - Maribor

Pupilarno varni denarni zavodi Dravske banovine, ki tudi jamči za vse njihove obveznosti z vsem svojim premoženjem in vso svojo davčno močjo. - - Sprejemajo vloge na knjižice in tekoči račun z najvišjim obrestovanjem. Dovoljujejo kredite, posredujejo v vseh denarnih poslih!

Najbolj varna naložba prihrankov!

panorame, krajevne propagandne slike, risbe, grafike, plastiko folklornega značaja itd., ki bodo tudi pozneje lahko služile ponovnim propagandnim namenom v državi in tujini kot dragocen dekor posameznim sejmim dvoranam, občinskim in župnijskim pisarnam, prosvetnim domovom itd., ter uporabljene za barvaste reprodukcije kot prospekti, plakati in razglednice služile krajevni propagandi. S pozivom so prejele vse občine tudi točno listo naslovov vseh in poštven prihajajočih slovenskih umetnikov, v kolikor se javno udeležujejo.

25 let dušnega pastirstva

Slov. Bistrica, 25. julija.

V sredo je v Krčanjah na Koroškem med našimi neosvobojenimi brati in v krogu sorodnikov pel srebrno sv. mašo Urh Hafner, tinjski župnik, znani narodni borec izpred vojne in med vojno, ki pa se je ob politični razkosanosti po osvobojenju umaknil iz političnega življenja.

Rojen je bil 1. julija 1882. v Krčanjah na Koroškem, enorazredno osnovno šolo je obiskoval v Krčanjah ter odšel na to na gimnazijo in v bogoslovje v Celovec. Novo mašo je pel 22. julija 1906. v domači fari v Krčanjah. Kot kaplan je pastiral v vzgajal naš narod v narodnem duhu pri Sv. Jakobu v Rožni dolini in v Pliberku. Pozneje je bil župnik v Melvičah, odtod je prišel na Ojstrico in l. 1926. na sedanje mesto v Tinje na Pohorju.

Vsa leta njegovega dušnega pastirstva pred in med vojno so bila leta preganjanja in trpljenja. Trpel je kot so trpeli vsi oni, ki so bili »P. v. c.«; imej je nešteto bišnih preiskav in bil med vojno nekaj časa celo zaprt kot srbofil. Kljub temu je vstal stalno in stikih z vodilnimi osebnostmi slovenskih nacionalistov in kot tak prirejal v župnišču tovariške sestanke. L. 1919, ko so pridrele nemške tolpe tudi v Ojstrico, je komaj odnesel golo življenje. Avstrijsko vojaštvo je z zagrizenimi nemčurji iz okolice oropalo župnišče in cerkev, a kuharica je rešila kelih in monstranco, ter oboje zakopala na pokopališču.

Danes 26. t. m. bo obhajal obletnico v svoji župniji v Tinju med svojimi župljani. Zavednemu duhovniku želimo še mnogo srečnih in mirnih let službovanja v osvobojeni domovini!

Noseče matere morajo skušati vsako zateganje odpraviti z uporabo naravne »Franz Josefove« grenčice. Predstojniki univerzitetnih ženskih klinik soglasno hvalijo »Franz Josefovo« vodo, ker se lahko použije in se milo odpirajoči učinek zanesljivo pokaže v kratkem času brez neprijetnih stranskih pojavov. — »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Razširitev »Počitniškega doma kraljice Marije« v proslavo kraljevega jubileja

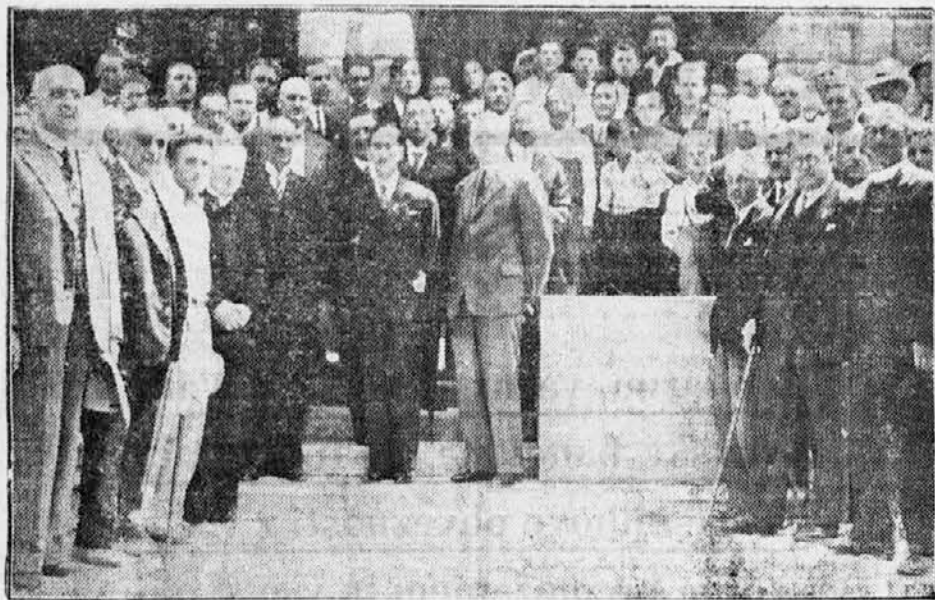
Maribor, 25. julija.

Odbor društva za zdravstveno zaščito otrok in mladine v Mariboru je sklenil, da bo počastil proslavo desetletnice vladanja Nj. Vel. kralja Aleksandra dne 17. avgusta t. l. na ta način, da bo razširil svojo napravo »Počitniški dom kraljice Marije« in postavil temelj za nov veliki objekt za celoletno vzdrževanje slabotnih otrok, namenjen kot preventorij za tuberkulozi podvržene otroke in gozdno šolo. V ta namen se je dne 23. t. m. vršil komisijonelen ogled posestva in okolice, katerega se je udeležil direktor drž. higijskega zavoda v Ljubljani dr. Ivo Pirc, inženir istega zavoda g. Guzelj, upravnik Zdravstvenega doma v Celju dr. Rebernik, zastopnika mestne občine mariborske dr. Wankmüller in ing. Černe, zastopnika Slov. ženskega društva v Mariboru gospa Ivanka Lipoldova, društveni podpredsednik upravnik Zdravstvenega doma v Mariboru dr. Vrtovec, namestnik društvene gospodarice šol. upravitelj Lukman in društveni tajnik, upravitelj Dimnik. Z o natančnem pregledu celega 75 orolov obseznega posestva in ugotovitvi vetrovni razmer, je komisija izbrala več prostorov, ki bi prišli v poštev za veliko deloma zidano, deloma leseno poslopje, v katerem bo prostora za 100 otrok s spalnicami, prostora za lopa-mi, dnevnimi prostori, veliko kuhinjo, shrambami in vseni potrebni stranski prostori in priključki. Z zgradbo se namerava pričeti takoj, kakor bodo pripravljene načrti in urejeno, finansiranje zgradbe. Zgradba bo projektirana tako, da se bo, ako se bo izkazala potreba, lahko povečala na kapaciteto do 200 otrok. Poleg tega je komisija pregledala prostor na posestvu kjer se bo postavil kopalni bazen, ter ta prostor zakoličila, tako, da se bo pričelo z izkopom že prihodnji teden.

Došli gostje so obžudovali že obstoječe naprave, ozoren red in se prepričali o dobri prehrani otrok ter skrbni negi in nadzoru. Zlasti jim je ugajalo dobro razpoloženje otrok in pripovedovanje o velikem apetitu ter naraščanju njih teže kot posledice dobrega zraka in prehrane. Posebno pozornost so vzbujale gospodarske naprave, njive in vzorno obdelovan velikanski vrt, kakoršnega ne bi pričakovali v tem gorskem kraju.

Po končanem delu je pripravil odbor gostom mizlo zakusko, pri kateri je pozdravil društveni podpredsednik dole goste, zahvalil se je pa za pozdrav šol. drž. higijskega zavoda iz Ljubljane dr. Ivo Pirc, ki je izrekel društvenemu odboru in članicam Slov. ženskega društva za njih trud, ki je kronan s tolikim uspehom, vse priznanje ter zagotovil svojo naklonjenost.

Spomenik Petru I. Velikemu Osvoboditelju s prispevki iz žuljavih rok slovenskega kmetijskega delavnega ljudstva

Po vzidanju spominske listine v podstavek spomenika kralju Petru I. Velikemu Osvoboditelju

Ljubljana, 25. julija.

Dopoldne ob 11. se je vršila v sejni dvorani na magistratu II. plenarna seja odbora za postavitev spomenika kralju Petru I. Osvoboditelju. Na sejo so bili povabljeni: častno predsedstvo, 42 članov z banom dr. Marušičem na čelu, reprezentančni odbor, obstoječ iz 79 članov, in izvršilni odbor 29 članov. Svojo odsotnost so opravili minister inž. Dušan Sernee, nadškof dr. Anton Bonaventura Jeglič, bivši minister dr. Niko Zupanič, podban dr. Pirk-mayer, bivša ministrica Anton Sušnik in Iv. Vesenjak, bivša poslanca Karol Škulj in Franjo Zebot, dr. Andrej Karlin, dr. Anton Rogina, inž. Vinko Strgar, dr. Jakob Borko in dr. Danilo Majar on.

Med navzočimi so bili župan dr. Puc, brigadni general Popović, knežsko dr. Rožman, rektor dr. Serko, bivši minister dr. Gosar, generalni ravnatelj TPD g. Skubeč, predsednik Društva denarnih zavodov dr. Slokar, dvorna dama g. Franja Tavčarjeva, vladni svetnik dr. Mencinger, dr. Pippenbacher za sokolsko župo Ljubljana, tajnik Zveze industrijev inž. Suklje, načelnik Sancin, direktor realne dr. Lončar, direktor Srednje tehnične šole dr. Reiser, tajnik Delavske zbornice g. Urahtnik, ravnatelj Zveze za tujski promet Pintar, g. Franc Gerželj za Zvezo kmetijskih fantov in deklet in Kmetisko prosveto itd.

Sejo je otvoril predsednik izvrševalnega odbora inž. Bevc, ki je izjeto poročal o delu izvrševalnega odbora. Iz poročila posnemamo:

Delo, ki smo ga leta 1926. prevzeli, traja že peto leto in je pred ugodnim zaključkom. Kakor bo to hotel slučaj, se bo spomenik postavil ob 10letnici smrti velikega pokojnika, katerega večnemu in svetlemu spominu se je narod oddolžil s tem, da je zbral sredstva za postavitev njegovega spomenika. S tem je dokazana enodušna volja, ki ste jo manifestirali v prvem programu, da se da viden izraz ponosa in hvaležnosti naroda nad doseženimi, nepreklicnimi dejstvi osvobođenja in ujedinjenja. Spomenik, umetnina trajne vrednosti, delo sinu našega naroda, bo predstavljal ponos, hvaležnost, ljubezen, duševne in gmojne žrtve vse Slovenije, vseh in vsakogar in bo veljal najvišjemu v prvi etapi že doseženemu idealu, ki so ga gojili najslavnejši in najzaslužnejši naši možje in na katerem krepko gradi današnja generacija: osvobođenju in ujedinjenju; predvsem bo pa spomenik veljal prvemu in največjemu naših slavnih in zaslužnih mož: kralju Petru I. Velikemu Osvoboditelju. On je bil vodja, ki je z genialno logiko in jekleno voljo uravnil tok naše zgodovine iz tužnega robstva v dneve največjega narodnega ponosa, v dneve osvobođenja, v katerih nam je bilo usojeno, da vstanemo na rodni tleh kot gospodarji.

Iz poročila boste posneli, da je odkritje spomenika dokončno določeno na nedeljo 6. septembra. Ker bo to že po 10letnici smrti, ki bo 16. avgusta, smatra izvršilni odbor za potrebno, da Vas ob današnji svečanosti vlaganja spominske listine v podstavek spomenika prosim, da počastite 10letnico smrti prvega kralja našega rodu, prvega kralja, ki je čutil, delal in trpel za nas in z nami, s tem, da zaključite njegovemu spominu: Slava! (Klic: Slava!).

Inž. Bevc se je nato omejil na ugotovitev najvažnejših dejstev, ki so sledila kot zaključek mnogokrat trudopolnega in dolgotrajnega dela in prizadevanja. Uspeh nabitralne akcije za spomenik nazorno kaže stanje 20. t. m., po katerem je izvršilni odbor prejel 481.762 Din. Inž. Bevc je poudarjal, da je odbor v neugodnem času organiziral zbiralno akcijo in da so v njej sodelovali v največji meri nepremožni sloji. Akcija je torej segla v najširše plasti naroda in je zato tudi uspešna. Ponosni smo, da moremo ob tej priliki to poudariti, ker sta vrednosti in značaj spomenika s tem prišla res do svojega pravega pomena.

Izdalkov je imel odbor 260.930 Din, tako da znaša gotovina še 260.930 Din.

Inž. Bevc je nato omenil, kako je prišlo do tega, da je odbor sklenil s kiparjem Dolinarjem pogodbo za spomenik, nakar je prešel na zaključke revizije poslovnega odbora po izvedenih banske uprave in mestnega načelstva. Revizija je ugotovila brezhibno in vzorno poslovanje.

Program odkritja, ki pa še ni izdelan, predvideva na predvečer slavnostno bakljado in razsvetljavo, dalje petje pred bansko upravo in pred magistratom. Ves ta zunanji aranžma prevzame mestna občina. V to svrhu se je že sestavil odbor.

Pri odkritju bo trg med magistratom rezerviran za člane častnega predsedstva, reprezentančnega in izvršilnega odbora, za vse darovalce, občine, predvsem pa za Nj. Vel. kralja, njegov dom in kraljevsko vlado. Na sporedu bodo govor z odkritjem, govor g. župana, ki bo prevzel spomenik v last in varstvo občine, morebitni govori dostojanstvenikov, polaganje venčev, sodelovanje gozb in pevcev.

Ob priliki odkritja se bo vršila tudi vojaška parada, za kar naprosi izvršilni odbor komando dravske divizije.

Inž. Bevc je končal svoje poročilo z ugotovitvijo, da je izvršilni odbor vse storil, da je mogel v izredno težavnih okoliščinah izpolniti nalogo, dano mu pred petimi leti.

Bivši prosvetni šef dr. Lončar je izrekel v imenu vseh navzočih najlepšo zahvalo odboru za njegovo požrtvovalno delo, nakar je inž. Bevc dal zborovalcem na vpogled spominsko listino iz kože, ki so jo po seji vložili v podstavek spomenika zunaj pred magistratom. Izvršilni odbor je dal izdelati poleg te listine še tri: eno iz kože podari Nj. Vel. kralju za njegov arhiv, ostali dve iz kartona pa prejmeta odbor in mestna občina.

Besedilo spominske listine

Po seji so vsi zborovalci odšli pred magistrat, kjer jim je predsednik inž. Bevc še enkrat prebral besedilo spominske listine. Glasi se:

Konec 1. 1918. izvojevali so Slovenci svobodo, ko so zvezali svojo usodo z usodo Srbov in Hrvatov, borečih se prav tako za svobodo vseh, in jo položili v roke kralja Petra.

Izhajajoč iz ljudstva, živeč v njegovi sredi v radostnih in bridkih dneh in vodeč ga v neenaki borbi k zmagi, je kralj Peter simbol nesebičnega naroda, borečega se za svobodo, in svetel vzor, da se borec za svobodo ne sme ukloniti. Zmaga njegova je bila obenem zmaga Slovencev!

Iz hvaležnosti mu postavijo Slovenci 1. 1931. spomenik, ki ga je izklesal akademski kipar Lojze Dolinar.

Odbor za postavitev spomenika kralju Petru I. Velikemu Osvoboditelju v Ljubljani.

Potok je izsušil in uničil ves žlahtni ribji zarod

Sava pri Litiji, 25. julija.

V potoku Lešca, ki izvira pri St. Lambertu in se steka v Savo pod vasjo Sava, ima ribji lov zakupnik zastopnik drž. tožilca dr. Munda iz Ljubljane. Kakor vsako leto, je tudi letos zakupnik spustil v potok večjo množino mladih žlahtnih postrvi in mren. Znano je ime ribolovnega paznika Spindlerja, ki je posvečal res vso pažnjo, da se je ribji zarod dobro razvijal in množil v bistrem potoku. Prejšnji teden pa je Juvanov France, ki ima pod Lešami svoja polja in njive, kratkoma potok zagradil in napeljal vodo na svoje polje. Potok je popolnoma usahnil in ves ribji zarod je bil mahoma uničen.

Da se vsaj malo okoristijo okoličani z ribami, med katerimi je bilo mnogo velikih postrvi, je g. Spindler dovolil, da so jih iz struge pobrali, kmeta pa, ki je g. zakupniku napravil ogromno škodo, prijavil orožništvu, kateremu je v svoj zagovor mogel le navesti, da je vso vodo porabil na polju pač zaradi suše. Vendar to ne bo zadostna opravičila, kajti tudi prejšnja leta so v času suše spuščali vodo na njive, vendar samo toliko, da je ostalo v strugi potoka dovolj vode.

Jz Dravske banovine

d Nevarnost gozdnih požarov. Da se prepreči nevarnost gozdnih požarov, opozarjamo posestnike gozdov in vse občinstvo na tozadevne predpise zakona o gozdovih z dne 21. decembra 1929. V času suše in velikih vetrov je kuriti v gozdu sploh prepovedano, takisto zunaj gozda na razdaljo 50 metrov. Kdor kuri v gozdu radi posebnih varnostnih ukrepov (n. pr. radi zatiranja lubadarja), mora ogenj nadzirati in pred odhodom popolnoma pokasiti. Če zapazi kdo v gozdu ali ob gozdnem robu nepogašen in zapuščen ogenj, ga mora pogasiti. Posebej se opozarja izletniki, da mora kadilec vsako cigareto in vžgalico, preden jo odvrže, popolnoma ugasiti. Prestopki navedenih predpisov se po zakonu najstrožje kaznujejo.

d Člani Slovenskega planinskega društva se opozarjajo, da morajo vidirati od policijske oblasti oziroma pristojnega sreskega načelstva vse legitimacije, ako želijo, da imajo legitimacije veljavne za turistiški obmejni promet z Avstrijo. Nevidirane članske izkaznice v obmejnem prometu niso več veljavne. Kdor se hoče v bodoče posluževati ugodnosti sporazuma o turističnem obmejnem prometu z Avstrijo, mora dobiti na člansko legitimacijo vizum pristojnega upravnega oblastva, to je policijske ali sreskega načelstva, v katerega službenem območju stanuje in je imetelj legitimacije. Vizumi se sedaj izdajajo zastoj (brez kolektivne).

d Specialne avto gume. Po naših informacijah so se pričele uvažati tudi v našo državo specialne pnevmatike za osebne in tovarne avtomobile ter avtobuse. Posebnost teh pnevmatik je v izredno močnih plasteh platna. Protektor iz kaučuka pa se odlikuje po visoki elastičnosti, ki preprečuje pokanje in trganje gume ter omogoča obrabo kaučuka do samega platna. Te vrste pnevmatike pod imenom Super-tires izdeluje tvornica India Inehunan. Generalno zastopstvo za Jugoslavijo pa ima tvrdka Janko Zirovnik v Ljubljani.

d Primarij dr. Blumauer ne ordinira privatno do 17. avgusta 1931.

d Hranilni in posojilni konzorcij, sedaj na Aleksandrovi c. 5, se preseli v sredo 29. julija v svojo novo zgradbo v Gajevi ulici (vzporednica Aleksandrovi cesti).

d Fotoaparate kupite najbolje pri Fr. P. Zaje, optik, Ljubljana, Stari trg 9.

d Volna, bombaž, nogavice in pletenine v veliki izbiri pri Karlu Prelogu, Ljubljana, Židovska ulica 4 in Stari trg 12.

d Dne 2. avgusta priredi Dvorska knjižnica na Borštnikovem trgu veselico z godbo, petjem in plesom. Ker bo ta prireditev v kolikor mogoče večjem obsegu, zato bomo objavili podrobnosti natančneje v leku prihodnjega tedna.

Dvorska knjižnica.

d Vremensko poročilo. Včeraj je kazal v Ljubljani barometer 760,3, termometer 15,6, relativna vlaga 76%, tiho, oblačnost 3, v Mariboru je kazal barometer 759,2, termometer 15,8, relativna vlaga 84%, tiho, oblačnost 5. Vsa opazovanja ob 7. uri zjutraj. Najvišja temperatura je bila v Ljubljani 26,9 (12,8), v Mariboru 22,8 (10,4), v Zagrebu 28,2 (15,3), v Beogradu 30,6 (15,3), v Sarajevu 26,3 (10,5), v Skoplju 27,2 (14,3). V oklepajih je označena najnižja temperatura.

Že v 24 urah

barva, plesira in kemično snazi obleke, klobuke itd. Škrobi in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

685

tovarna Jos. Reich.

Ljubljana

Nedelja, 26. julija 1931: Ana, Pravoslavni, 13. julija: Sab. arb. G.

Ponedeljek, 27. julija 1931: Pantaleon, m. Pravoslavni, 14. julija: Akila.

Nočno službo imata v nedeljo lekarni Sušnik na Marijinem trgu in Kuralt na Gosposvetski cesti, v ponedeljek pa Trnkoczy na Mestnem trgu in Ramor na Miklošičevi cesti.

*

■ Za vozovni promet zaprta Rimska cesta. Na Rinski cesti tlakujejo z drobnimi granitnimi kockami križišče Rimske ceste in Gorupove ulice oziroma Gradišča. Spričo močnega vozovnega prometa bi bilo prav umestno, da bi vso Rimsko cesto tlakovali.

■ Preložitve električne napeljave iz Tacna v Sisko. Zaradi prihodnje gradnje tramvajske železnice predstavljajo droge, ki nosijo električno žico za razsvetljavo in pogon, dva do tri metre vstran od cestišča. Te dni predstavljajo drogove na Celovski cesti blizu tramvajske remize. Po večini bod preložili napeljavo na nove droge.

■ Dr. Leo Šavnik ne ordinira od 24. t. m. do 15. avgusta zaradi udeležbe na internacionalnem kongresu v Parizu.

■ MOTOH kava dnevno sveža! Kličite telefon 2577!

■ Na angleški način pere in lika ovratnike, da se kravata lahko zaveže — kemično čisti obleke Simene, Ljubljana, Kolodvorska ul. 8.

■ Najboljši liker sveta »Gromožovka« Mari-bor, Maistrova.

■ Izvršujem gojzerje, smučarje itd. Sprejemam čevlje v barvanje Škraba Franc, Ljubljana, Novi trg — Turjaški št. 2.

■ Vse barve, lake, firnež najceneje pri »Lustrar«, Gosposvetska cesta 12.

■ Obleke najnovejšega kroja pri »Gentlemen« Miklošičeva 18. Angleško blago v zalogi. — 1498

■ Hudi nočni razgrajaci. Policiji je bilo prijavljeno, da so pred kratkim ponoči vprizorili ponočnjaki pred stanovanjem magistratskega uradnika Engelberta Gostiše v Vrhovčevi ulici 1, velik kraval. Ponočnjaki so hurosko vpili in pričeli nato še razgrajati. G. Gostiša je odprl okno in pozval ponočnjake naj utihnejo. Ti pa so pričeli metati kamenje v prvo nadstropje in pri tem razbili šipo in 50 Din vredno vazo. Politijski naj take razgrajace eksemplarično kaznuje.

■ Dentist Palovec, Kongresni trg 14, sprejema od 20. t. m. do 1. septembra samo od 8. do 13. ure.

■ En »P A N« nadomešča 24 drugih ovratnikov.

Dr. Leo Šavnik, specialist za ženske bolezni in porodu — od 24. julija do 15. avg. ne ordinira.

Specijalist za zobne in ustne bolezni

Dr. Logar Francé

sv. Petra cesta št. 14, Ljubljana

ne ordinira od 27. julija do 24. avg.

Zobni zdravnik

Dr. Ivan Oblak

ne ordinira do 23. avgusta

■ Neprijeten nočni obisk. Včeraj okrog 3. ure zjutraj se je neznan storilec, z očitnim namenom tatvine, splazil pod okno uradnice Roze N. stanujoče na Vodovodni cesti. N. ki je ime, la okno odprto, se je neznanca zelo prestrašila in začela klicati na pomoč. Neznavec je nato pobegnil v temno noč, zjutraj pa je našla N. pod oknom nakopičene več opeke. Za neznanim storilecem poizveduje policija.

■ Tatvina ure. Zidarskemu delavcu Antonu Dragarju iz Ihana, je bila na novi stavbi Tomazičeve hiše na Dunajski cesti ukradena 300 Din vredna ura z verižico. Za neznanim storilecem poizveduje policija.

V poletni vročini kuhajte s plinom!

Kuhinja ostane hladna, ne nadlegujejo Vas muhe, kuha se prijetno in poceni

■ Tatvina obleke pri kopanju. Zadnje dni se je kopal v Savi pri tržiškem mostu nad Kranjem tesarski pomočnik Albin Križnik. Med kopanjem mu je bila ukradena vsa obleka s čevlji, razen srajce. Križnik si je moral obleko izposoditi, da je mogel nazaj v Ljubljano. V petek pa je Križnik pred glavnim kolodvorom nenadoma opazil neznanca, ki je bil oblečen v njegovo obleko. Križnik je takoj stopil do bližnjega stražnika in pojasnil svojo zadevo. Stražnik je mladega neznanca takoj aretiral. Bil je to 25-letni samski šofer France P. doma iz Solkana, ki je takoj priznal tatvino in izpovedal, da je svojo obleko, ki je bila vsa raztrgana pustil v nekem škodnjem blizu ceste, ki vodi proti Tržišču. P je moral v zapor.

■ Poskušen samomor. 38-letna zasebnica Ivana K. iz Vevč se je poglaga v petek okrog 19. ure kroglo iz samokresa v prsa tik nad srcem. Samomorilka je bila že dalje časa potrta in je končno sklenila končati življenje. Ko je slišala korake delavcev za seboj, je s kroglo v telesu odhitela nazaj proti Vevčam in povedala svojemu bratu, kaj je storila. Obupanko so nato prepeljali v Ljubljano v bolnišnico, kjer so je operirali.

Kranj

Kino Talija Kranj predvaja v nedeljo 2. julija ob 5., 7. in 9. uri prvi 100 odstotni govoreči nemški film Harry Piel »On ali Jaa«, serizacionalni pustolovski zvočni film lov za življenje.

Zanimiv jubilej. Letos je preteklo 50 let, odkar je bila v Kranju prva tombola, ki je bila obenem prva tombola na bivšem Kranjskem. Gasilska tombola je postala tako tradicionalna, da se zanimajo zanjo vsa Gorenjska, Ljubljana in še drugi deli naše banovine. Prva leta je bil glavni dobitnik ovca ali voz drv, pozneje oprava, lansko leto celo mali avtomobil za dve osebi. Letošnja tombola pa bo gotovo najslavnejša prireditelje te vrste v vsej državi. Glavni dobitnik bo 5 sedežni Cheurolet-avtomobil, ki je vreden 54.000 Din. Zelo lepa je tudi moderna spalna oprava, delo mizarja Pollaka. Razen tega je še 500 drugih lepih dobikov. Vsi glavni dobitki so razdeljeni v posebnem paviljonu na Glavnem trgu. Tablice stanejo v predprodaji 4 Din, na dan tombole pa 5 Din. Nihče naj ne pozabi, da se tombola vrši že danes teden, v nedeljo 2. avgusta.

Gradbena sezona. Velika gospodarska kriza, ki vlada na vseh področjih, se čuti letos zlasti pri zidanju novih poslopij. Dočim se je prejšnja leta gradilo na vseh koncih mesta, da so rasle hiše kakor gobe po dežju, se letos vsak pošteno premislil, predno začne z novo hišo. Pač pa je hvalevredno dejstvo, da so hišni poselniki začeli pridno preravljati in beliti poslopja. S tem se bo zunanje lice mesta gotovo dosti izboljšalo. V kratkem bodo dobile naše ulice nova imena.

INDIA SUPER TYRE

1700 IZVRSTNA
AUTO PNEUMATIKA

GENERALNO ZASTOPSTVO ZA JUGOSLAVIJO:

J. ŽIROVNIK, LJUBLJANA

Tavčarjeva ulica 6 — Telefon 33-77

ZASTOPSTVA IN ZALOGE TUDI:

„DESA“ — MARIBOR

Trg svobode št. 6 — Tel. 28-50

MOTORIMPORT CIE — CELJE

Kralja Petra cesta 29

Obletnica Galerij Nj. Vis. kraljeviča Andreja v Pokljuški luknji

Zavetišče naših pradedov

Gorje, 26. julija.

Pred letom osorej so kresovi naznanili dan zgodovinske važnosti za Gorje: otvorili so v Pokljuški luknji galerije Nj. Vis. kraljeviča Andreja. Od blizu in daleč so prihitali pogledat prijatelji prirodnih krasot Pokluške luknje, Vrtece, Preras in galerije. Pri odkritju spominjske plošče je predsednik planinskega društva v izbranih besedah opozarjal zbrane planince na lepoto kraja, nakar se je množica odzvala z vzkliki na čast Nj. Vis. kralju in kraljevskemu domu. Pevci so zapeli in godba je zaigrala državno himno. Plošča, pritrjena na skalo, bo ostala v trajen spomin nam in našim potomcem, planinska podružnica je pa s tem postavila temelj, na katerega bo s ponosom zidala svojo bodočnost.

S temi galerijami je odprta najbližja pot, reko Pokljuko na prekrasni Mrzli studenec pod Triglavom. Pot ni težka, pelje po lepem gozdu skozi Pokljuko (tako imenovani Graben) in se končuje na glavni cesti pred Mrzlim studencem. Pot je markirana z Bleda (trikot z belo piko) in Podhoma skozi Pokluško luknjo, dalje skozi štiri prekrasne Vrtece. V tretjem Vrtecu se nahajajo galerije, na koncu teh pa je prehod skozi skalnato duplino (preras). Vrteci so obdani krog in krog z navpičnimi skalami in naravnimi oboki ter mostovi.

Poključa luknja se posebno odlikuje po znani prižnici, kjer je baže Primož Trubar razlagal gorjanskim kmetom svojo luteransko vero. Tudi je imelo v Pokljuški luknji bivše nemško planinsko društvo sestanke in društvene seje.

2. avgusta bo planinska podružnica praznovala obletnico otvoritve galerij. Ob tej priliki bo priredila v Pokljuški luknji, v tem roman-

tičnem zavetišču naših pradedov veliko, planinsko veselico. Na ta dan so vabljeni vsi prijatelji prirode, da si ogledajo lepote Pokluške luknje in nje okolice

Galerije v Pokljuški luknji

Pred 25letnico Sokola v Škofji Loki

Ob važnem mejniku sokolskega dela

Ljubezen do svojega naroda in jezika je dvignila našo mladino, da je zanesla nesmrtno idejo ustanovitelj Sokolstva, dr. Tyrša na slovanški jug. Z navdušenjem so se ustanavljala po naši zemlji Sokolska društva kot čuvarji, braniki in nacionalni preporoditelji.

Škofjeloški Sokol je bil vreden drug svojim sokolskim bratom, čim je 2. februarja leta 1906 položil temelje svoji organizaciji. Spočetka pičila četvorica br. Sinka, dr. Januaria, Zihlerla in Blaznika je našla močno oporo v Stari Loki pri bratu Dolencu st., ki se je z mladeniškim ognjem in zaupanjem poprijel sokolskega dela. Prvi odbor s starostom dr. Zakrajšekom na čelu je imel težko nalogo, da iz dobre volje sokolskih članov nekaj ustvari. Križi in težave, zapreke in pa nasprotstva niso omalodušili odbora, ki je brž poskrbel za pripravo lopo ob Sori, da se je lahko pričelo s telovadbo. Br. Bojan Drenik, kot prvi vaditelj z zadovoljstvom odloži da so bili vsi takratni telovadni oddelki »lepega vedenja, marljivi, ubogljivi, ukaželjni in vztrajni«.

Težišče novega društvenega delovanja je bilo tudi pozneje vsa leta v telovadnici, ki je opajala mlade ljudi s sokolskim evangelijem, kovala odlične značaje in pošiljala v svet boritelje za nezlomljivo idejo Sokola. Nešteta je vrsta sodelavcev — kdo bi jih mogel prav po

Starosta brat Franc Dolenc st.

zaslugi v teh kratkih spominskih dnevih očitati? Načelnika Višnerja je zamenjal brat Pristou, mednarodni telovadelec, ki se je umaknil Avstriji z begom v Ameriko. Pri Clevelandu je našel smrt v valovih jezera... Sledijo v vodstvu telovadbe br. Gasperlin, Potočnik, R. Zihlerl, Pangersič, Hafner in sedaj brat Horvat.

Staroste so se v Sokolu le malo izmenjavali. Le štiri imena so, ki jih izgovarja vsak član društva s hvaležnostjo in priznanjem. Prvega starosta dr. Zakrajšeka je odzval Maribor. Poprijel je nato dolgoletni starosta, navdušeni in kremeniti učitelj brat Slavko Flis. Tretji starosta je bil sedanjí ravnatelj Mestne hranilnice brat Avgust Nadiro. Po zopetnem starostovanju brata Flisa stopi na krmilo Sokola veleindustrijec brat Dolenc Franc st., popularen sokolski brat širom jugoslovanske zemlje, nezlomljiv sokolski borec, vztrajen do skrajnosti; stebber, da malo takih! Vsa predvojna leta je bil Sokolu podstarosta; sedaj pa je enajst let starosta. Torej polnih 25 let v prvih vrstah nacionalnega pokreta!

Podstarosto Dolenca je izmenjal trgovec br. Zihlerl Ručič, ob katerega spominu se še danes orosi okolišnega Sokola. Poln življenja, načrtov, misli in neutrudljivega gibanja na vseh toriščih javnosti je legel v prerani grob na Je-

Načelnik brat Horvat

perci pri strašni avtomobilski katastrofi. Bratu Rudolfu večna slava! Odslej dobimo kot podstarosto sreskega prosvetnega referenta brata Vinka Zahrastnika, dolgoletnega tajnika društva in vsega zaupanja vrednega brata. Prvi je bil, da prinese bratsko ljubav ob plebiscitu onim — onkraj Karavank.

Peto leto po ustanovitvi Sokola je razvilo društvo svoj prapor. Le tri leta je plapolal simbol sokolskega bratstva, ko je avstrijska vlada dne 29. julija 1914. ustavila nadaljno delovanje društva.

Oktober leta 1918. je hitro zbral stare prijatelje Sokolstva. Škofja Loka že sodeluje pri narodni manifestaciji v Ljubljani. V novi domovini je pričel Sokol vsestransko razvijati svojo delavnost. Odseki so se ustanavljali, potrebe so se večale. Društvo ima prosvetni, veselični, narodno-obrambni, socialni, zdravstveni, smučarski, dramatični in nogometni odsek, ne ra-

čunajoč pridnega dela v knjižnici, orkestru, pri pevcih in tamburaših.

Epohalen pojav zase je gradnja Sokolskega doma, ki je bil slavnostno odprt leta 1922. Zrtve članstva se nikjer ne zrcalijo tako jasno, kot vprav na tem polju. Danes je škofjeloški Sokol, kljub instalaciji kina bremen prost.

Slavnostne akademije, gledališke predstave, javni nastopi, tekme, družabne prireditve vseh vrst se vrše sedaj skoro vsako leto — Sokol je Škofji Loki osrednja kulturna gibalna sila visoke vrednote.

Vsak bo razumel, da hoče škofjeloški Sokol danes teden, ko pohite društva in čete na zgodovinska tla Loke, čim najlepše, praznovati svoj jubilej. Bratje in sestre so iz dneva v dan v Domu; neprekinjeno delo telovadnice, raznih odsekov in odborov nam jamčijo, da bosta 1. in 2. avgust to domnevo sijajno potrdila.

Sokolu v Škofji Loki, želimo ob 25-letnici še veliko častnih in solnčnih dni.

»Jugoslovanovo« družabno potovanje v Pariz

Ljubljana, 25. julija.

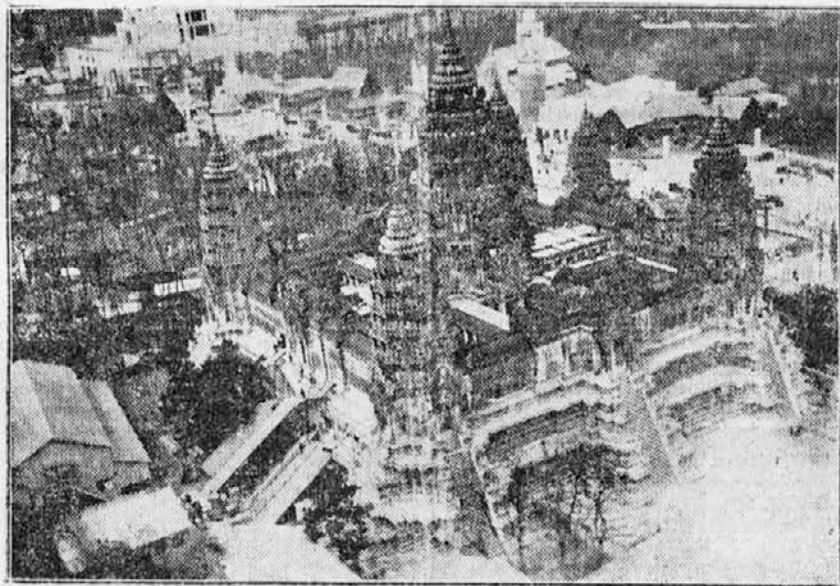
Rok za prijave za »Jugoslovanovo« družabno potovanje na mednarodno kolonijalno razstavo v Pariz od 10. do 19. avgusta podaljšujemo do 29. t. m. Program potovanja je bil objavljen v »Jugoslovanu« 16. t. m. Kakor znano, dobe udeleženci našega družabnega potovanja značajne popuste, in to na železnica, v hotelih, pri vdiranju potnih listov itd., tako da jih stane vožnja z brzovlakom od Jesenic do Pariza in nazaj do Jesenic, stanovanje in hrana v prvo-razrednih hotelih, tip »Hotel Francija«, oz. v dobrih hotelih, tip »Hotel Baudin«, vožnja s postaje v hotel obenem s prtljago in obratno, ogled Pariza po programu, ki smo ga objavili, izleti, vodniki, napitnine, legitimacije, viziranje potnega lista itd.

za naročnike v III. razredu 2950 Din
za druge v III. razredu 3000 Din

za naročnike v II. razredu 3900 Din
za druge v II. razredu 3950 Din

Vozno karto od svojega kraja do Jesenic in obratno si nabavi vsak udeleženec sam. Popust na naših železnicah znaša 50% s posebno legitimacijo, ki bo pravočasno dostavljena vsakemu prijavljenemu udeležencu na naslov, ki ga bo prijavil.

Ponovno vabimo vse one, ki se nameravajo udeležiti našega prvega družabnega potovanja v Pariz, da se nam javijo najkasneje do 29. t. m. Do tega časa si mora vsak udeleženec nabaviti potni list, ki naj ga nam pošlje tudi do navedenega roka, da preskrbimo avstrijski, švicarski in francoski vizum. Ker je čas kratek, naj zainteresirani blagovolijo pobisteti s prijavami. Vse informacije ustno in pisмено daje uredništvo »Jugoslovana«, kakor naj se tudi naslove prijave. Uredništvo »Jugoslovana«.

Indokitajski del mednarodne kolonijalne razstave v Parizu

31 učiteljic in učiteljev v tečaju za ročna dela in radio-amaterstvo

Ljubljana, 24. julija.

Te dni je bil odprt na tehniški srednji šoli v Ljubljani tečaj za rokotvorni pouk, ki ima namen usposobiti učitelstvo v raznih ročnih spretnostih. Šola današnje dobe pač zahteva, da pouk združuje teoretično s praktičnim; o čemer učenci slišijo, to naj tudi oblikujejo, sami ustvarijo in izdelajo.

Letošnji tečaj obiskuje 31 učiteljev in učiteljic iz raznih krajev Dravske banovine, čeprav se sličen tečaj vrši tudi v Mariboru. Spored tečaja je izvanredno skrbno izbran in pa tako raznolik, da se sam po sebi kaže na široke sposobnosti ravnatelja meščanske šole v Spodnji Šiški g. Alojzija Novaka, ki vodi letošnje počitnice sedmič tak tečaj.

Poleg ravnatelja g. Alojzija Novaka, ki uči pletarstvo, poučujeta strok, učitelj g. Adolf Dolak lesno-kovinsko stroko in g. Franc Uršič, pletarstvo. Zaradi hude julijske vročine je pouk urejen tako, da se dela od 7. do 11. in od 15. do 18. V ponedeljkih, sredo in petkih se neha že ob 17., ker gredo tečajniki pozneje v poslopje I. drž. realne gimnazije (realke) k radio amaterskim delom.

Radijski tečaj, ki ga poseja prostovoljno tudi mnogo učiteljev-natečajnikov, vodi prof. Andree. Ta tečaj je razdeljen v teoretični, praktični in propagandni del. Udeleženci se po 5 ur tedensko seznanjajo z osnovami in vedo radijskega nauka. Izdelujejo se enostavni defektor-ski aparati. Dela se v fizikalnem kabinetu.

Rokotvorni tečaj traja mesec dni. Kakor pretekle leta, bo tudi letos izšla iz šole skupina učiteljsva, ki bo znala koristno in vzpodbujajoče izrabiti pridobljene zmožnosti v svojih učnih krajih. G. ravnatelj Novaku in vsem

njegovim sodelavcem pa bodo lepi uspehi močno okrepilo za smotre, ki so jih odlični šolniki že dosedaj izvrstno uveljavili.

Strašen vihar in toča v Dalmaciji

Vihar odnašal strehe in dimnike. — Uničeni skoraj vsi nasadi oljke. — Škoda je ogromna.

Velaluka na otoku Korčuli, 22. jul.

Zadnji terek je doletela mesto Velaluka velika nesreča, ki je radi siromaštva tega mesta katastrofalna. Po veliki suši, ki je grozila, da uniči vse, kar premore ta kraj, v prvi vrsti vinograde in oljke, se je nebo stemnilo in kar se je uhlila ploha in nastal je velik vihar.

Mnoge ribiške ladje, ki so se vračale iz nočnega ribjega lova so z največjo silo prispele v pristanišče. Mrtje je bačalo, plat zvona je opozarjal na veliko nevarnost. Veliki plohi, burji se je pridružila še toča in ljudstvo je s strahom pričakovalo, da jim uniči neurje še ono bore malo, kar ima. Vihar je odnašal opeko, odnašal strehe, ruval orjaška drevesa, toča pa je uničevala pridelke. Sreča v nesreči je bila, da je padala toča med ploho. Neurje je trajalo le dobre pol ure, a je prizadajala mnogo škoda. Na lice mesta je došel zastopnik sreskega načelnstva iz Korčule, ki je ocenil škodo. Prvo pomoč je nudila učiteljska kolonija, kjer je zbralo jugoslovansko učiteljsva, ki letuje, za najsiromašnejše od siromašnih. (Od našega poročevalca iz Velaluke.)

Murska Sobota

Smrad. Zdaj v vročih poletnih dneh, ko človek komaj čaka večernega hlada in čistega zraka, se širi v severnem delu mesta od Benkove tovarne neznošen smrad, po gnilih živalskih odpadkih.

Maribor

m Nastop novega predstojnika mestne policije. Včeraj je prispel iz Celja v Maribor novi predstojnik mestne policije, policijski svetnik g. Alojzij Geržinič in prevzel uradne posle.

m Lajtersberg. Z odlokom ministrstva je bila občina Lajtersberg že davno prekrščena v Košake. Po istem odloku je tudi prepovedano uporabljati še nadalje staro, umetno po pokojni Avstriji uvedeno ime. Skrajni čas bi tedaj bil, da bi pričela upoštevati to dejstvo tudi Opekarna Lajtersberg in bi se prekrščila v »Opekarno Košaki«. Prav tako naj odstrani napise Lajtersberg tudi s svojih motornih vozil.

m Zakon o državnem prometnem osebu. Železničarje in druge interese opozarjamo, da se dobi v naši upravi na Aleksandrovi cesti št. 24 novi »Zakon o državnem prometnem osebu« s stvarnim kazalom. Zvezek obsega 134 strani in stane samo 14 Din.

m 40-letnica poroke. Danes praznujeta 40-letnico poroke vpokojeni nadučitelj Janko Koderman in njegova žena Marija roj. Lešnikova. Na mnoga leta!

m Zborovanje slovenskih gasilcev. Kakor smo že poročali, bo 1. in 2. avgusta v Mariboru letno zborovanje gasilskih društev iz Dravske banovine. Na zborovanju bodo zastopana vsa naša društva. Mestna občina je v ta namen dala na razpolago veliko kazinsko dvorano. Mariborsko gasilsko in reševalno društvo, ki bo obenem slavilo 60-letnico svojega obstoja, bo izdalo posebne znake, ki jih bodo prodajali po 1, 2 in 5 Din. Dne 2. avgusta ob 14.30 se gasilci odpravijo s posebnim vlakom v St. Ilj v Slovenskih goricah. Vrnili se bodo z istim vlakom ob 20.30. Železniške oblasti so dovolile vsem udeležencem 50% popust.

m Novo Društvo privatnih nameštencev v Mariboru. Na sestanek pripravljalec odbora bodočega Društva privatnih nameštencev v Mariboru, ki bo v torek 28. t. m. ob 20. uri v klubovi sobi hotela »Orel«, se vabijo že pristopivši nameščenci ter vsi oni, ki se zanimajo za to društvo. Potreba, da se organizira v Mariboru 80% do sedaj neorganiziranih trgovskih, industrijskih in drugih nameštencev, se je v nameštenskih krogih že večkrat ugotovila. Radi raznih razlogov tudi glede socialnega zavarovanja je potrebno, da se organizirajo vsi nameščenci še posebej v Dravski banovini, da so odločujoči v teh važnih socialnih institucijah ter pridobljeno skušajo izboljšati in se izpopolnjevati v strokovnem pokretu, sebi v korist, državi in prosih. Voditi nas mora pa v obmejnem našem Mariboru tudi ideja čistega jugoslovanstva. Zato se v organizacijo vabijo vsi nameščenci brez razlike naziranja, ki osvajajo tak program.

m Letošnji birmanci. V lavinski škofiji je bilo letos birmancev 8326 oseb.

m Lekarniška služba. Nočno lekarniško službo bosta imeli od danes naprej do prihodnje nedelje opoldne lekarni Albanež »Pri sv. Antonu« v Frankopanovi ulici in König »Pri Mariji Pomagaj« na Aleksandrovi cesti.

m Oblike moške, otroške, čevlji, nogavice, solidno pri JAKOBU LAHU, Maribor.

m Prešerna v srbskimi. Že od časa profesorkega kongresa biva v Mariboru beograjski profesor g. Trifun Djukić, ki je svojerazno prevedel Prešernov Sonetni venec, ki je izšel že v drugi izdaji, in Krst pri Savici. Sedaj prevaja g. Djukić še Prešernove sonete, pesmi in balade. Tako bodo bratje Srbi dobili v njegovem prevodu skoraj vsega Prešerna.

m Promenadni koncert. Danes od 11. do 12. ure bo v Mestnem parku promenadni koncert vojaške godbe. Na sporedu so: Stole, Suppe, Smetana, Kliment, Svoboda in Abraham.

m Odpovedana nogometna tekma. Nogometna tekma med ISSK Mariborom in SK Železničarjem napovedana za 18. uro danes, je odpovedana. Pač pa bo ob 16.30 na igrišču SK Železničarja tekma med SK Železničarjem in SK Svoboda 1.

m Novo igrišče SK Železničarja. Ob Tržaški cesti je železniška direkcija v Ljubljani dala SK Železničarju prostor za novo sportsko igrišče. Klub je z urejevanjem že pričel, postavil ograjo in planira tla, tako da bo igrišče do jeseni že dovršeno.

m Pecen meso. Jutri v ponedeljek od 7. ure dalje bodo na stojnici za oporečno meso pri mestni klavnicni prodali 140 kg svinjine in slanine po 10 Din kg in sicer največ 1 kg na osebo.

m Sobotni trg. Na včerajšnjem trgu je bilo 23 voz krompirja, 6 čebule, 6 kumar, več voz sadja, 16 voz sena, 2 ovace in 6 slame. Kokoši je bilo 207, piščancev 1720, rac 46, gosi 32, kuncev pa 47. Krompir se je prodajal po 2 do 3 Din kg, čebula po 3 do 6, česen po 14, zelje glava po 1 do 3, kumare ena po 1 do 3, fižol v stroju kupček 3 do 5, buče ena 1 do 3, evata 1 do 5, ohrovt 1 do 5, borovnice liter 1-50 do 2, maline 6 do 8, grozdje 18 do 20, marelice 16 do 20, hruške 4 do 8, jabolka 5 do 8, breskve 18 do 20. Kokoši so stale 25 do 45 Din ena, piščanci 20 do 60 par, race 15 do 25 ena, gosi 30 do 40, kunce 7 do 30. Seno se je prodajalo po 75 do 95, ovaca po 80 do 85, slama po 45 do 55 100 kg.

LUNA MARIBOR nogavice vseh vrst. m 8 sejma za prašiče. Na sejmu za prašiče je v petek bilo 224 živali. Prodajali so se: 5 do 6 tednov stari po 50 do 80 Din, 7 do 9 tednov 90 do 120 Din, 3 do 4 mesece 150 do 220 Din, 5 do 7 mesecev 350 do 400 Din, 8 do 10 mesecev 450 do 500 Din, 1 leto stari 600 do 700 Din. Meso: kilogram žive teže 6 do 7.50, mrtve 9 do 10 Din. Prodanih je bilo 136 živali.

m Rešitev iz valov Drave. V petek zvečer se je pri kopanju v Dravi pod Kamnico pričel neudoma potapljanje trgovski sodrnik Emil Varič iz Zagreba. Že na pol onesveščenega je rešil smrti njegov tovariš Mirko Marinko. m Najdeno truplo utopljenca. V nekem rokavu Drave pri Slovenji vasi so v torek našli že razpadajoče truplo mladeniča, oblečenega v hlače in srajco. V hlačenem žepu so našli nekaj jugoslovanskega in avstrijskega drobiža ter vizitko z imenom Ervin Motzer. Kakor smo svojerazno poročali, je Motzer utonil dne 24. junija pri preizkušanju novega motornega čolna na Dravi pod državnim mostom. Njegovo truplo

so prepeljali v mrtvašnico v Hajdini pri Ptuj, kjer so ga pokopali.

m Dve podjetni ženi. V petek zvečer sta delavčeva žena Marija K. in čevljarjeva žena Marija Z. popivali z avstrijskimi železničarji v neki gostilni na Aleksandrovi cesti. Ko so ti odšli, sta prisledli k neki drugi družbi, ki pa ju ni hotela sprejeti, zato je Marija K. vzela z mize pol litra vina in ga odnesla k svoji. Ker je gostilničarka intervenirala, ji je Marija Z. dala zausnico; zaradi tega je nastal še pretep. Obe ženski so vrgli na cesto, tam pa so opazili, da je Marija K. ukradla tudi 3 kozarce. Izročeni bosta sodišču.

m Izdelovanje vsakovrstnih košar, sit žičnih mrež ter ostale suhe robe: J. Antloga, Maribor, Trg svobode 1.

m Pijte original »CHABESO«.

m Kje bi se preskrbel s špiritom in kisom za vlaganje? Samo pri trvdki Jakob Perhavec, Gosposka ulica 9.

m Karambol. Na križišču Tattenbachove in Minske ulice sta v petek popoldne trčila s kolesi skupaj delavec Alojzij Bauman in delavec Franc Mlakar. Oba sta pri tem padla na tla, a se k sreči nista poškodovala, pač pa sta se občutno potrla kolesi.

m Aretacije. V petek so bili v Mariboru aretirani: Jakob L. radi tatvine in Vekoslav G. ter tovariši radi kaljenja nočnega miru.

m Aretacija tihotapke. Včeraj popoldne so finančni stražniki v češkoslovaškem brzovlaku aretirali neko češkoslovaško državljanko, ki je imela v plašču všita dva kg saharina. Ker je obljubila da bo položila kavicjo, je v spremstvu finančnega organa odpotovala k svojim sorodnikom v Novi Sad.

Klobuke, perilo, kravate nudi ugodno JAKOB LAH, Maribor.

m Izsleditev napadalec. Pred dnevi je neznanec ponoči napadel v Kalšah pri Sv. Martinu na Pohorju posestnika sina Leopolda Arbajterja in ga z nožem tako nevarno ranil, da so ga morali prepeljati v bolnišnico. Orožniki so izsledili napadalec v osebi posestniškega sina Jakoba Lunežnika.

m Poskušen vlom. V noči od petka na soboto so neznanec skušali vlomiti v Linhartov dom na Tržaški cesti. Stanovalec so se pravčasno opazili vlomilce in jih pregnali. Prav tako se jim je ponesrečil njihov namen tudi v neki hiši v Primorski ulici.

m Sirov napad na žensko. S sekiro je v prepiru napadel neki sosed 43-letno posestnico Rozalijo Marčičovo iz Terniča pri Sv. Marjeti na Dravskem polju in jo tako nevarno ranil na levi rami, da so jo morali odpeljati v mariborsko bolnišnico.

Celje

* Seja okoliške občinske uprave. V petek zvečer ob 20. se je vršila kratka seja okoliške občinske uprave. Zupan g. Mihelič je sejo otvoril in vodil. Po odobritvi zapisnika zadnje seje se je soglasno sklenilo, da se okoliška občina prijavi kot interesent za razdelitev veleposestniških gozdov v smislu zakona o likvidaciji agrarne reforme. V domovinsko zvezo se sprejmejo tovarniški predelavci Rajšek Jakob iz Gaberje, delavec Dimec Anton z Brega, delavka Dornik Marija iz Gaberje, oskrbnik Zidanšek Jakob iz Medloga, lesar Škorc Aleksander z Dobrove, Stefanija ter Antonija Kavčičeva iz Gaberje, Margerit Franc iz Zavodne, posestnik Lajler iz Lisc, posestnik Podergajs Jožef Za gradom, delavec Kresnič Alojzij iz Gaberje ter uradni sluga Oloprek Ivan iz Gaberje. Trem prošnikom se sprejem odkloni, trem pa se zagotovi, da si zamorejo pridobiti državljanstvo.

Na mesto pokojnega občinskega odbornika g. Pograjca se izvoli kot občinski blagajnik podžupan g. Kukovec Vinko. Materinskemu domu v Beogradu se nakloni podpora 100 Din. V odbor ekspoziture OUZD občina ne bo poslala zastopnika, ker so iz vrst občinskih odbornikov itak že trije gospodje v tem odboru. Občinski odbornik g. Brumen predlaga, da naj občina nabavi prelopreben škopilni voz. Zadeva se odstopi finančnemu odseku. Otroški vrtec ter občinska hiša v Gaberju se bosta temeljito popravila. Ob 21.30 je bila seja končana.

* Nogomet. Danes ob 17.30 bo na Glaziji prijateljska nogometna tekma med ZS Hermesom ter SK Celjem. ZSK Hermes gostuje mesto mariborskega Rapida, ki bi bil moral danes igrati v Celju.

* Nezgode. 9-letno Goršek Terezijo iz Nove cerkve je njena sestra pri košnji ranila s koso na desni nogi in ji presekal peto. — 3-letnega najemnikovega sina Speguja Ivana v Britnih selih pri Grižah je mlatični stroj pograbil za desno roko in jo hudo poškodoval. — V Strančah je padla 4-letna posestnikova hčerka Laznik Marija po stopnicah in si zlomila levo nogo. — Z voza je padel 70-letni občinski revež Repinšek Jože in si zlomil levo nogo. — V Šostanju je v svojem nočem stanovanju na gladkem parketu padla tovarnarjeva soproga ga. Woschnagg Hermína in si zlomila desno roko. — Vsi ponesrečeni se zdaj zlojijo v javni bolnici.

* Najdba. Na veselici ob priliki sokolskega zleta se je našla ženska kopalna obleka zelene in modre barve. Dobi se na policiji.

* Radi suma tatvine. Je bil aretiran 45-letni delavec Kanderfer Ivan iz Pilštana. Pri njem so našli 460 Din gotovine, o katerih je trdil, da jih je zaslužil v Pilštanu, tamonjske orožništvo pa je sporočilo, da o njem nišar ne ve. Nato je Kanderfer trdil, da je zaslužil denar s prodajo črešenj. Kdor bi bil morebiti oškodovan, naj to javi celjski policiji.

* Sleparija s srečko. V kolodvorski restavraciji je neki neznanec plačal svoj zapilek s staro srečko gasilnega društva v Čerkjah pri Kranju iz leta 1928, ki je zelo slična 100-dinar-skemu bankovcu. Sleparijo so opazili šele po odhodu neznanca.

Hrastnik

Prostovoljno gasilno društvo na Dolu si namerava v najkrajšem času nabaviti motorno brizgalno. Preizkušnje z nekaterimi sistemi takih brizgal so se vršile ob navzočnosti obeh hrastniških ter dojskega gasilnega društva pri tamkajšnji župni cerkvi. Steklarsko gasilno društvo priredi prih. mesec veliko tombolo. Glavni dobitok bo novo motorno kolo, za katerega se poleguje nekaj sto Hrastničanov in okoličanov.

Roparja napadla posestnika in zažgala kozolec, hlev in hišo

Napadeni Bertl ima 10 hudih ran -- Posestnik trpi veliko škodo

Guštanj, 24. julija 1931.

Na posestvu g. Mihe Hvomka v Selah pri Slovenjgradcu je bil v noči od 22. na 23. t. m. napaden posestnikov svak Bertl, in sicer v svoji sobi. Napadla sta ga dva napadalec, tako da je zadobil od enega 10 težjih ran in se je moral podvreči zdravniku v oskrbo. Med klicanjem na pomoč je prihitel še drugi, ki je med tem časom kradel, in sta skupno zbežala. Med

potoma pa sta zažgala kozolec, od katerega se je ogenj bliskovito razširil na hlev in eno stanovanjsko hišo. Utegnili so rešiti le živino in nekaj iz stanovanjske hiše, vse drugo je zgorelo.

Reševalna dela so tam zelo otežkočena, ker je malo vode. Ob 4. jutraj so bili že na lieu mesta orožniki, ki pridno poizvedujejo za storilci. Z zavarovalnico bo škoda le delno krita.

Nova šola, imenovana po Nj. Vis. princu Andreju

Novo mesto, 25. julija.

Novo šolo zidajo na Malem Slatniku pri Novem mestu po zaslugi tamošnjega krajevnega šolskega sveta. Šolsko poslopje bo stalo ob državni cesti na zemljišču g. Mikca. Stavba, ki jo gradi zidarsko podjetje Vrhovnik Valentin, bo samo visoko-prillična, bo pa zato najmodernejša zgrajena. V njej bodo tudi stanovanja za učitelje in šolskega slugo. Ob poslopiju bo tudi šolsko igrišče in prostor za telovadbo. Stroški za gradnjo tega šolskega poslopja so preračunani na Din 542.998.—. Šola naj bi se imenovala, kakor je zaprosil krajevni šolski svet na Malem Slatniku pri prosvetnem ministrstvu, po Nj. Vis. princu Andreju. Mali Slatnik, kakor vidimo, zelo napreduje in k napredku ga je takorekč prisilila potreba, da otrokom ne bo treba več eno uro daleč hoditi v Šmihel v šolo.

Revež s tisočaki, ki je skrivnost svojega bogastva odnesel v grob

Celje, 25. julija.

O pokojnem občinskem revežu Verdevu, o katerega smrtni nesreči smo včeraj poročali, se je po njegovi smrti dognalo, da mož ni bil ravno reven. Na njegovem domu so našli v nekem zavrtku nekaj tisočakov, ravno tako pa v bolnici, ko so ga preoblekli. Tik pred svojo smrtjo je Verdev hotel napraviti še oporoko, češ, da ima še neke skrivne denar, pa je bilo že prepozno, ker je izdihnil.

Novo mesto

Sprememba posesti. Novomeški dentist g. Filip Ogrič je na prostovoljni javni dražbi kupil enonadstropno stanovanjsko hišo, last pokojne gospe Ane Vodnik.

Strelška družina v Novem mestu ima streljanje na vojaškem strelišču vsako nedeljo in praznik, in sicer od 7. do 10. ter popoldne od 16. in 19. Na strelišču se sprejemajo tudi novi člani.

Vina dosti — in poceni je letos na Dolenjskem. Naši vinogradniki ga imajo toliko, da ne vedo, kam z njim, zato ga prodajajo že po smratno nizkih cenah in sicer po 2, 3 do 4 Din liter. Marsikateri pa si je izposloval dovoljenje, da sme točiti vino pod »vejšico«. Da je to huda konkurenca za gostilničarje, je razumljivo.

Na novomeškem okrožnem sodišču trajajo dopusti od 15. julija do 25. avgusta.

Srebrni mašinski jubilej je obhajal v sredo 22. julija v tukašnji kapiteljski cerkvi pri oltarju, kjer je leta 1906. daroval novo mašo, g. P. Valerijan Učak, pripor in komtur križniškega reda v Ljubljani.

Na palači novomeškega okrož. sodišča se te dni vršijo razna zidarska ter plekarska dela. S temi deli bo stavba zunaj in znotraj vsa prenovljena.

Vitanje

Zastoj v lesni trgovini pri nas še vedno traja in je čezdalje hujši. Pričakovali so naši lesni industriji zastoj zboljšanja v sedanji poletni sezoni, ker se je navadno v tem času vedno največ lesa iz naše Pohorske doline odvozilo, a so se bridko varali. Bodisi po rezanem, bodisi po tesanem lesu ni skoro nikakega povpraševanja, in če kdo kaj proda, mora prodati po smešno nizkih cenah. Edino smrekovo lubje gre v denar, a tudi to po tlačeni ceni. Tu in v okolišu je nad 20 žag, ki se pečajo z rezanjem lesa, a večina teh ne obratuje, ker ni odjemalcev za les, ki je glavni vir dohodkov prebivalstva naše Pohorske doline.

Naše Sokolsko društvo je priredilo v soboto 19. t. m. zvečer v društveni dvorani dvojne gledališne iger, ki sta obe prav dobro uspeli. Tudi obisk predstave je bil zadovoljivo. Obe igrata se v nedeljo popoldne ponovili. Sploh se naše Sokolsko društvo pridno giblje in uspešno koraka po svoji začrtani poti.

Pri delu se je ponesrečil v tukašnji fužini zaposleni kovaški pomočnik Anton Kržišnik dne 18. t. m. Ko je koval na nakovalu žarečo železo, mu je odletel kos istega na dlan desne roke in mu povzročil občutno rano. Kržišnik je moral v celjsko bolnico.

Tropa cigánov se je pojavila 20. t. m. v Strančah. Cigani, šestnajst jih je bilo, so bili namenjeni v Vitanje, a jih je tukašnja orožniška patrula pregnala do meje svojega rajona in tako preprečila njihov dohod v Vitanje.

Zivinski in kramarski sejm, ki je bil v Vitanju 20. t. m., je uspel. Zivine so prignali kmetje rekordno število na sejnišče, a tudi kramarji so prišli v večjem številu. Okoli polne je bila močna nevihta z nalivom napravila nepričakovan hiter konec sejmu, ki je bil tedaj v polnem razmahu. Kupecv za živino je bilo precej in je bilo za izvoz v Italijo kupljenih 14 komadov pri dokaj ugodnih cenah. Tudi ovac je bilo precejšnje število prodanih.

Tukajšnje prostovoljno gasilno društvo je priredilo pred kratkim uspešno veselico. Odbor društva se zahvaljuje vsem posestnikom, osobito pa še darovalcem prekrasnih dobitkov za sre-

Celjski peki zaradi navijanja cen drugi pred sodniki

Celje, 25. julija.

V petek dopoldne se je na okrožnem sodišču začela razprava proti vsem pekom iz Celja in okolice. Kakor znano so bili peki pri svojem razpravi oproščeni. Tedaj so bili obtoženi radi prestopka maksimalnih cen.

Tokrat pa so obtoženi radi navijanja cen. Razprava je bila odložena na nedoločen čas, da se sodišče prepriča o zagovoru pekov, da pri pravilni kalkulaciji ni mogoče govoriti o navijanju cen.

Radvanje pri Mariboru

Vseži grobovi. V zadnjih štirinajstih dneh je v Radvanju kosila boginja Morana. Umrla so gosp. Braunig Franc v 85. letu starosti, najstarejši Radvančan ter ustanovitelj gasilnega društva, gg. Anderle Ljupka, soproga znanega gostilničarja »Pri Lipci«, v 41. letu, gosp. Holančan Josip, bivši radvanjski župan in načelnik gasilnega društva v 79. letu starosti, gosp. Pessek Ivan v 82. letu starosti, ga. Erna Car, ki je podlegla poškodbam dobljenih pri eksploziji špirita, v 25. letu starosti. Blag jim spomin.

Nezgoda. Pri nedeljski kolesarski dirki »Poštelec« se je občutno poškodoval član društva gosp. Ramil Maks. Padel je s kolesa ter si močno ranil desno roko in levo nogo.

Sokolska četa. Izvoljen je bil pripravljalni odbor, ki naj bi v kratkem ustanovil sokolsko četo. Vpisalo se je že precej članov in članje. Izvoljen je bil sledeči pripravljalni odbor: Starosta br. Firm, šolski upravitelj, podstarosta br. Vizovišek, župan radvanjski, tajnik br. Dura, blagajnik br. Kramar, načelnik br. Konečnik, načelnica s. Peliconova. Četa bo v kratkem začela telovaditi in upamo, da bo jako dobro uspevala.

Poljčane

Šahovski turnir naših šahistov (19 jih je bilo), ki se je pričel zadnjo nedeljo, je bil v petek 24. končan in je rezultat sledeči: Največ partij 17 je dobil učitelj g. Alojz Zivko (zgrabil je samo 1 proti Zm. Mahoriču) ter tako odnesel prvo nagrado in naslov prvaka poljčanskih šahistov. Sledijo gg. Mahorič Zm. (2. nagrada) 16, Gener (3. nagrada) 15, Mahorič Fr. (4. nagrada) 15, Zavadar (5. nagrada) 13, Kozjek 12 in pol, Deutchmann 12, Brence 11 in pol, Mirt, Kobilček 10, Červenski 9, Gruđen 7, Vižintini 6 itd. Pozdravljamo resno stremljenje naših šahistov ter jim želimo ob drugem turnirju, ki ga že nekateri napovedujejo, še več uspehov.

Rogaška Slatina

Nezgoda. Našega simpatičnega mladeniča Šternovega Tonča je zadela mala neizgoda, ki bi pa lahko imela hude posledice. Pri delu mu je spodletel nož in se mu je zapilil v slegno. Ker je rana hudo krvavela, je moral iskati pomoči pri zdravniku, ki mu je ustavil kri in rano obvezal.

Srečolov našega marljivega Sokolskega društva je uspel nad vse dobro. Razprodane so bile vse srečke. Čisti dobiček je določen za zgradbo prepotrebne Sokolskega doma.

Anska proslava. Ob priliki godu zaščitnice Zdravilišča sv. Ane se vrši največja plesna prireditve v sezoni, takozvani »Anin-bale«. Prireditve bo elitna, z volitvijo »Miss« Rog. Slatine.

Splašen konj. V četrtek tega tedna se je pripetila čevljarškemu mojstru g. Čečku iz Tekečevega neizgoda ki bi pa lahko imela hude posledice. Proti večeru se je peljal g. C. s kolesjem skozi Slatino proti domu. Ravno pri hotelu »Pošta« pa se mu je konj splašil ter jo udaril naravnost v park pred Zdrav. domom. Pri stebričih, ki zapirajo prehod vprege skozi park, se je konj opraskan ustavil, gospodarja pa je vrglo pod voz. Konja so potem ljudje prijeli, tako da je gospodar lahko zlezal izpod voza.

Trbovlje

Zadruga rudarski dom v Trbovljah sklicuje za dne 9. avgusta 1931 izredni občni zbor s temle dnevnim redom: 1. Poročilo načelstva in nadzorstva; 2. Nadomestne volitve odstopivšega načelstva; 3. Razno. — Načelstvo.

Laško

Nov zdravnik. Te dni se je naselil iz Leskoveca v Srbiji g. dr. Ludovik Jenko kot sreski sanitetni referent. Nastanil se je začasno v hiši g. Srebotja v Marijagraški ulici. Izvrševal bo zobotehniko, kirurgijo in zlasti se bo bavil z ginekologijo. To je tretji zdravnik pri nas, pa bo imel vseno mnogo posla. Domačinom je s tem zelo ustreženo. Kakor se govori, je zaprosil pred kratkim tudi neki farmacevt za lekarniško koncesijo v Laškem.

Te dni so zaposleni z asfaltiranjem glavne ceste skozi mesto. Pri tej priliki so znatno zvišali cesto od mostu, trg pred šolo pa zopet znižali, kar bo vsekakor olepšalo mesto. Po ulicah je videti nove table z imeni; nekatera so stara, predvojna, n. pr. Vrtna ulica. Med novimi imeni najdemo Trg ujedinjenja, Slomškov trg, Orožnovo ulico itd. Toplice so polne gostov, mnogo jih stanuje tudi po gostilnah in zasebnih hišah v mestu. Največ se sliši seveda srbohrvaščine, pa tudi nemščine i. dr.

Nova nevarnost za naš letošnji izvoz

Gospodarska depresija v vsej srednji Evropi

(Od našega rednega dunajskega dopisnika A. G.)

II.

Kaj torej storiti, da spravimo svoje izdelke na pridelke v denar? Imeli bomo več blaga in slabše trge, zato bo treba več pameti in več truda. Stara površnost pri izvozu mora izginiti, pripraviti se moramo po vzgledu naprednih dežel, ki imajo svoj izvoz že urejen po vseh železnicah, navedbah in razvadah tujih trgov.

Ker bomo torej imeli mnogo pridelkov in manj možnosti, da vse dobro vnovčimo na tujem, moramo prestatke porabiti doma in doma poživiti industrializacijo z našimi pridelki. Konservirano sadje v raznih oblikah se da čez zimo in spomladi bolje spraviti v denar doma in na tujem.

Pa tudi sveže sadje bi mogli in morali doma v večji množini prodajati in uživati. Sadje kot hrana se pri nas veliko premalo ceni in uporablja. Z mirno dušo lahko trdim, da n. pr. Dunaj porabi petkrat več naših češpelj nego mi Slovenci. — Je sicer stara resnica, da je za državo in narod najbolje tisto, kar gre za denar iz države. Toda po vseh žalostnih preizkušnjah bi se morali priti tako daleč, da bi za zmanjšanje izvoz prejemali enako denarja, a doma ostalo sadje porabimo za prehrano in domačo industrijo. V nekem dopisu sem dejal tudi letos, da bi n. pr. za 300 vagonov češpelj na Dunaju prejel lahko ravno toliko denarja kakor za 500, a pri tem bi ostalo 200 vagonov doma. Ta navidezno drzen izrek bo veljal posebno letos, ko bodo katastrofe še veliko groznejše, ako ne bo — pameti pri naših izvoznikih. Recimo: dunajski trg bo za 40% slabši nego lani, a naši izvozniki bodo drili semkaj še v veliko večjem številu, kar je jako verjetno. Tedaj se utegne zgoditi, da naši ljudje ne bodo prejeli denarja niti za stroške. Ako naši izvozniki prouče možnosti take perspektive, se morda vendarle oplašijo in bodo pametnejši v svojih dispozicijah, kam in koliko bodo pošiljali. Ne po starem komednem običaju na tisto omejeno število evropskih trgov, marveč razširijo je treba ta delokrog in najti novih odjemalcev v manjših krajih. Preostalo blago pa je treba prodajati — doma za hrano ali predelavo.

V nedeljskem »Jugoslovanu« sem z velikim zanimanjem čital članek starega znanca — strokovnjaka G. Andreja Zmavca, ki zahteva »aveč lepšega in cenejšega grozdja na trgu«. On se ogreva v prvi vrsti za pošteno zovanje sladkega grozdja po nižjih cenah nego doslej. Ima menda z vinko kupčijo preveč bridkih skusev, o katerih sem pripovedoval tudi jaz marsikakšno historijo. Samo da sem jaz priporočal izvoz grozdja z državno premijo po vzgledu Grške, on pa hoče na vse strani dobro na ta način, da ljudstvo manj pije in več — ziblje. Sam je doživel, da je zibal slabikavo grozdje po ceni, ki je bila povprečno najmanj za 300% previsoka. G. Zmavc živi med narodom, dela za njegovo blagostanje, a pravi, da je zibal grozdje, ki je bilo za 300% predrago. To pomeni, da se bodo morali naši vinogradniki zadovoljiti s cenami, ki bodo mnogo nižje. To pridigujem tudi jaz, ako hočemo sploh zmagati hudo tujo konkurenco. Da bi v normalnih časih prejeli smederevski vinogradniki do 6 Din za kg, se ne zgodi več, čeprav imajo še vedno takšen apetit.

Veseli me, da se celo taki narodni ekonomski, kakor je brez dvoma naš G. Andrej Zmavc, izrekajo za večji konsum doma, kar bo narodu tudi z zdravstvenega stališča v korist. Pa ne samo grozdje, marveč posebno češnje in tudi hruške in jabolka naj bodo še v večji meri del ljudske prehrane in to v raznih oblikah: sveže, kuhane, sušene, predelane v razne konzerve, marmelado itd. Saj se dogaja, da naš narod preslabo živi ob tolikih božjih darovih, ki mu jih zemlja daje. Preživlja se slabo, ker se ne zna bolje hraniti, ali pa po nespameti skopari v domnevi, da mora delati in se potiti samo za druge, ki lahko plačajo.

Ob pametni uporabi sadja doma ostane še vedno več ko dovolj blaga za pameten izvoz. In tu ne morem dovolj poudariti svojih skusev, ki sem jih skušal naravnost nazorno razložiti v prejšnjih dopisih. Ako vse to, kar smo že slišali in čitali, ne bo pomagalo, potem bo nekega dne z našim izvozom sploh konec. Mesto nas bodo prodajali po Evropi naši pametnejši sosede.

Po dolgem obnavljanju smo dobili nov »pravilnik« za izvoz sadja. Ali rojaki, ki hočejo biti bolj poučeni nego jaz, mi zagotavljajo, da ostane vse pri starem. Izvoznikov bo najmanj toliko kolikor doslej, in ti bodo prav tako bedasto drili z neštetimi vagoni na tuje trge. Ako smo torej tako dolgo čakali na »Pravilnik«, naj se zdaj tudi strogo izjavi. — Pa še nekaj: Čemu naj bi stopil »Pravilnik« v veljavo šele 15. septembra, ko bo velik del izvozne dobe že za nami? Zakaj ne prej?

Ker bodo z izvozom čedalje večje težave in se imamo boriti s sosednjo konkurenco, bo treba paziti na vsak dinar, ki ga moremo prištetiti. Zato morajo biti domači stroški po možnosti majhni. Tudi radi tega sem se ogreval je za velike izvozne tržke, n. pr. zadrage, delniške družbe, le velike zasebne izvozne organizacije.

V naših slovenskih razmerah morejo zasebniki tekmovali tudi z zadrugami, kajti zasebniki morejo delati z manjšimi režijami in njihov trgovski aparat deluje lahko lažje, hitreje, ker je prost slehernega birokratizma, ki se ga tudi naše zadrage ne morejo tako zlahka otresti. Pri zadrugah so načelstva in nadzorstva, ki so si čisto v laseh, kar vse ustvarja zamude in zadržke v trgovskem poslovanju. Tudi te zadržke pri našem ljudstvu še ni dovolj živelo, da bi ga prav pojmovalo. Dobro združništvo bi moglo biti pravi blagor za kmeta in za naš izvoz v obče.

Imel sem priliko videti in opazovati pri delu naše izvoznike in reči smem, da jih imamo jako malo, ki so tej nalogi kos, toda imamo jih. Tem smem torej zaklicati: prišli so za naš izvoz težki časi, zato pripravljajte se nanj s toliko večjo vneto in pridnostjo, porablajte svoje izkušnje iz prejšnjih boljših časov in uredite svoje delovanje po zahtevah in potrebah sedanjega časa. Domovina potrebuje vaših izkušenj,

vaše pridnosti in podjetnosti. Ni vaša naloga ta, da vas bodo smatrali za dobrotnika ljudstva na ta način, da jim boste v bedasti tekmi med seboj nudili višje inv. iše cene, kar vede v pogubo ves naš izvoz, marveč treba je postaviti izvoz na zdravo trgovsko podlago, da bo za pošteno delo tudi pošten zaslužek. Kajti le tako bo naš izvoz imel stalne odjemalce po poštenih cenah svetovne konjunktore. Več nuditi producentu je škodljivo za ves naš izvoz in torej škodljivo tudi za našega kmeta, ki mu hočemo dobro, ali ne na škodo in pogin našega izvoznika. Dobro organiziran izvoz je za našega producenta edini blagor, kajti le tak mu zagotovi red in pošten dohodek, ki bo prihajal iz pametne prodaje pridelkov, ne iz bedaste konkurence izvoznikov, ki bodo pri tem delu krvaveli, dokler ne izkrvavijo.

Stanje Narodne banke

Dne 22. julija t. l. je bilo stanje Narodne banke, kakor posnemamo po službenem bulletinu, tole:

Aktivna: zlato v blaginjah in drugod 1.543 milijonov 177.000, bankovci v inozemskih valutah 641.000, devize 519.343.000, tako da znaša vsa podlaga 2.063.165.000. Napram stanju dne 15. julija t. l. so se povečale za 17.751.000. Deviz, ki ne pridejo v poštev pri podlagi, je za 1.340.000. Vsota kovanega denarja v niklu se je povečala za 31.000. Posojila na menice znašajo 1.357.000.000, na vrednote 194.848.000, skupno 1.551.848.000, t. j. za 62.889.000 več ko pred tednom dni.

Pasiva: bankovec v obtoku 4.722.678.000 (za 32.160.000 Din več ko pred tednom dni), obveznice na imetnika 713.148.000 (46.650.000 več ko pred tednom dni), obveznice na rok 237 milijonov 012.000 (33.000 več ko 15. julija), razna pasiva 55.279.000 (za 2.366.000 več ko pred tednom dni).

Zborovanje sadjarjev in vrtnarjev v Ormožu

Preteklo nedeljo je priredila ormoška podružnica sadjarskega in vrtnarskega društva v Ormožu zborovanje, ki se ga je udeležilo okrog 200 ljudi. Predsednik podružnice g. Pevec je otvoril zborovanje s pozdravi zastopniku oblasti in strokovnim organizaciji. Po daljšem govoru je naglasil, kakšen pomen ima izbira sadja za izvozno trgovino. Svoj govor je zaključil s pozivom na sadjarje, naj se čimbolj opreimejo svojih organizaciji.

Sledilo je predavanje tajnika g. Lasiča o borbi proti drevesnim in sadnim škodljivcem. Predavatelj je priporočal škropljenje z žvepleno brozgo oziroma z arborinom. Iz svojih izkušenj pa je nasvetoval sadjarjem naj škropijo drevice tudi s tobakom, kar je on spoznal za koristno. Sadjarje je pozval, naj skrbno goje slive, ki so postale važne del sadjarjevih dohodkov. Po njegovem predavanju se je razvila debata. Predsednik je med drugim konstatiral, da so zajci le v ormoškem okraju prizadejali drevmu več ko milijon dinarjev škode.

Prav z ozirom na to so sklenili, da bo organizacija naprosila bansko upravo, da bo ščitila kmetovalce pred divjačino. Lepo uspelo zborovanje je predsednik zaključil s pozivom, naj vsak sadjar skrbí za dobro kakovost sadja, ki ga namerava prodati.

Hmeljarji!

V nedeljo, dne 2. avgusta t. l. ob 8:30 dopoldne se vrši v Roblekov dvorani v Zalecu običajni shod hmeljarjev. Na dnevnem redu tega zborovanja bo: 1. poročilo o splošnem položaju vseh hmeljskih nasadov, 2. razprava o začetku obiranja hmelja, 3. razprava o medzi hmeljskim obiralecem in 4. slučajnosti.

Na zborovanje sme in naj pride vsak hmeljar!

Jesenske prireditve v Ljubljani

V dobi, ki jo najrazličnejša stanovska, kulturna, gospodarska in dobrotvorna združenja uporabljajo za to, da na velikih zborovanjih, anketah in konferencah, izletih in shodih poglabljajo svoj program, utrjujejo stanovsko zavestnost ter širijo svoje kulturne, gospodarske in socialne težnje, se vrši jesenska prireditve ljubljanskega velesejma, ki bo obsegala razstave kulturnega, tajkoprometnega in gospodarskega značaja. Tako bo ta prireditve viden in osredotočen izraz razvoja in stanja našega gospodarstva. Zato je nujno potrebno in v korist stvari same, da se ob času razkaza našega gospodarstva, o priliki jesenskega ljubljanskega velesejma od 29. avgusta do 9. septembra vrše istočasno tudi vse druge naše velike prireditve stanovskega, kulturnega, sportnega itd. značaja.

Svet naj vidi vse komponente našega ustvarjanja zbrane v eni močnejši vrsti, da se bo delu naših rok in našega razuma, naši kulturi in našemu gospodarstvu klanjal. Ne cepimo moči in poklamo se v celoti. Najlepša prilika za to je ka letošnja jesenska velesejma.

Vse organizacije, društva, zveze itd. so naprošene, da se vabilu odzovejo in svoje glavne prireditve postavijo v dobo jesenskega ljubljanskega velesejma od 29. avgusta do 9. septembra. Obvestila naj se blagovoliijo čimpreje poslati uradu velesejma v Ljubljani.

Gospodarske vesti

× Konkursi in poravnave. Od 1. do 20. julija t. l. so bili razglašeni konkursi: »Crayon« d. o. z., Ljubljana, Dolžan Marija, Ljubljana, »Peklenica«, Mursko Središče, in drugih 15 v ostalih banovinah; prisilne poravnave pa:

Knečič Ivan, Celje, »Fotomayer«, Maribor, Müller, Slov. Bistrica, Zupane Anton, Stara Fužina, in 19 v ostalih banovinah. — Odpravljeni pa so bili konkursi: Neškudla Jaroslav, Ljubljana, in 12 v ostalih banovinah; prisilne poravnave pa: Brezovnik Ladislav, Vojnik, Osredkar Josip, Ljubljana, Šefman Franc, Radohova vas, in 9 v ostalih banovinah.

× Eksploatacija gozdov v Južni Srbiji. Nero-dimsko-jezeroška planina v Južni Srbiji je poraščena z ogromnimi gozdovi. Po mnenju strokovnjakov so gozdovi dorasli za sečnjo. Direkcija gozdov in Skopju je spričo tega stopila v stik s tamkajšnje trgovinsko zbornico zaradi eksploatacije teh gozdov. Letos bi se dalo posekati v teh gozdovih preko 800.000 m³ bukovega lesa, ki bi ga bilo mogoče predelati v gradben les, delno pa porabiti kot kurivo. Vrednost za eksploatacijo zrelega lesa znaša okrog 20.000.000 Din. Eksploatacija bi trajala več let. Na konferenci, ki so jo imeli v zvezi s tem vprašanjem trgovci v Skopju, so sklenili, da bodo gozdove v resnici pričeli eksploatirati pred vsem zaradi tega, ker se v Južno Srbijo uvažajo po 3000 m³ lesa iz drugih delov države.

× Kmetijska kriza v USA. Zaradi strašnega padca žitnih cen je nastala v USA velika gospodarska kriza, ki kaže še sedaj prav takšno značaj kakor poslednja borzna katastrofa. V vseh jugozapadnih predelih Zedinjenih držav je padla cena žita na 25 centov za bushel (56 Din za 100 kg).

× Madjarski inozemsko posojilo. Iz vrst madjarskih vladnih krogov se je razširila vest, da je emisija novih madjarskih obveznic v inozemstvu v vrednosti 4.000.000 funtov sterlingov zagotovljena in da so obveznice tudi že plasirane. Po teh vestih bodo prevzele nove madjarske obveznice 1 francoska bančna skupina, 1 angleško-švicarska nizozemska, katero vodi londonski Rottschild, in končno 1 ameriška bančna skupina. Slednje skupino tvorijo baje National City banka in bančna zaveza Speyer in Co. Emisija se bo že v nekaj dneh izvršila, istočasno pa bodo baje madjarske banke otvorile svoje blagajne. Za kontrolorja deviznega prometa na Madjarskem je imenovan bivši finančni minister grof Teleky.

× Nazadovanje avtomobilske produkcije. Fordovo podjetje je objavilo podatke o svoji proizvodnji avtomobilov. V Fordovih tvornicah so letos izdelali skupno 538.000 vozil, napram istemu času lanskega leta je padla proizvodnja za 450.000 avtomobilov (45%). Napram prvi polovici leta 1929., ko je avtomobilska produkcija v Fordovih tvornicah dosegla rekordno produkcijo, je padla produkcija v prvi polovici tega leta za 50%, oziroma 551.000 vozov.

× Nova pomorska vesela. V zadnjih dneh se v inozemskem tisku z vedno večjo trdovratnostjo širijo vesti o pogajanjih med Belgijo in Nizozemsko za ustvaritev carinske unije med obema državama. Nizozemska in Belgija dosežeta v svoji zunanji trgovini vsako leto skupno do 50.000.000 ton blaga prometa. Če bi skupno

nastopali, bi tvorili tretjo največjo evropsko pomorsko veselo, ker bi ju presegali le še Anglija in Francija.

× Angleško zlato v Parizu. Te dni so prepeljali iz Londona v Pariz z letalom 6300 kg zlata, v vrednosti 107 in pol milijonov zlatih frankov. Sedanje zaloge francoske banke v zlatu znašajo 565 milijard frankov (preko 124 milijard dinarjev).

Dobave

Vršili se bosta naslednji ofertalni licitaciji: Dne 12. avgusta t. l. pri Direkciji državnih železnic v Subotici glede dobave elektrotehničnega materiala; dne 14. avgusta t. l. pa pri Upravi državnih monopolov, ekonomski oddelku v Beogradu glede dobave pisarniškega materiala (različni papir, kuverte, svinčniki, črnilo, ravnila, peresa itd.) ter glede dobave žarnic, pljuvalnikov in amerikan-platna.

Dne 15. avgusta t. l. se bo vršila pri Glavnem sanitetnem skladišču v Zemunu ofertalna licitacija glede dobave obvezilnega materiala; dne 22. avgusta t. l. glede dobave umivalnikov, posode; dne 25. avgusta t. l. glede dobave gumijastih blazin, gumijastih termoforov in zidnih ur; dne 27. avgusta t. l. glede dobave žimnic in blazin; dne 29. avgusta t. l. pa glede dobave omar itd.

Oddaja zgradbe in zakupa menjalnice na postaji Subotica se bo vršila polom licitacije dne 11. avgusta t. l. pri Direkciji državnih železnic v Subotici. (Oglas je na vpogled v pisarno Zbornice za TOI v Ljubljani.)

Borzna poročila

dne 25. julija 1931.

Devize

Dunaj, 25. julija. Amsterdam 286:85, Atene 9:2150, Beograd 12:5988, Bruselj 99:20, Bukarešta 4:125, London 34:55, Madrid 65:80, Milan 37:22, Newyork 71:20, Pariz 27:90, Praga 21:07, Sofija 5:14, Stockholm 190:30, Kopenhagen 190, Varšava 79:58, Curih 138:70.

Curih, 25. julija. Beograd 9:085, Pariz 20:125, London 24:90, Newyork 513:25, Bruselj 71:55, Milan 26:85, Madrid 46, Amsterdam 206:90, Dunaj 72:15, Stockholm 137:15, Oslo 137:05, Kopenhagen 137:05, Sofija 3:73, Praga 15:21, Varšava 57:55, Budimpešta 90:025, Atene 6:65, Carigrad 2:43, Bukarešta 3:0475, Helsingsfors 12:925.

Vrednote

Dunaj, 25. julija. Bankverein 14:25, Dunav-Sava-Adria 12:90, Prioritete 92:60, Trbovlje 27:05.

London, 25. julija. 7% Blaire 72:50—73:50, Newyork, 25. julija. 7% Blaire 72:50—74, 7% pos. drž. hip. b. 72—75.

Žito

Novi Sad, 25. julija. Vse neizpremenjeno. — Promet: pšenica 17 vagonov, koroza 14 vagonov, moka 7 vagonov, otrobi 2 vagona. Tendence: neizpremenjena.

Sport

PRVI DAN PLAVALNEGA TEKMOVANJA ZA PRVENSTVO PODSAVEZA

Velik napredek naših plavalcev

Ljubljana, 25. julija.

Danes dopoldne se je pričelo tekmovalje za plavalno prvenstvo ljubljanskega plavalnega podsaveza. Kopališče SK Ilirije je nudilo pestro sliko. Na eni strani bazena lična tribina za gledalce, na drugi strani tekmovalci, ob skakalnem stolpu pa je zavzela mesto jurija.

Na vseh progah so pokazali plavalci velik napredek od lani. Večina podsaveznih rekordov je bila znatno izboljšana. Tekmovalje je poteklo gladko in brezhibno. Na vseh točkah vodi sigurno Ilirija pred Primorjem.

50 m prosto juniorji predtekmovalja: na startu 9 tekmovalcev, ki so startali v treh skupinah. Po času najboljših 8 je prišlo v finale. 1. Wilfan (Primorje) 28! za 0,6 sekunde boljše od jugoslovanskega rekorda, 2. Fritsch (Ilirija) 30, 3. Maier (P) 31, 4. Lavrenčič (I) 31,2, 5. Čuček (Elan) 31,5, 6. Šerbec (I) 32,2, 7. Nachtigal (P) 34,2, 8. Vrbič (I) 34,5.

100 m hrbtno seniorji finale: (startalo 5). 1. Zirovnik (I) 1:23,5 podsav. rek., 2. Medved (I) 1:32, 3. Otruba (I) 1:32,2, 4. Payer (I), 5. Klemenčič (Elan). Točke: I. 29, E. 2 (seniorsko plavanje).

200 m prsno seniorke finale: (4). 1. Prekuh (P) 3:48,4, 2. Sever Z. (I) 3:56,6, 3. Klemenčič (I) 4:21,7, 4. Jenko (P). Točke: I. 42, P. 16, E. 2 (sen. plav.).

50 m prosto juniorke finale: (7). 1. Lampret (I) 35,8 podsav. rek., 2. Bračič (I) 38, 3. Groschel (I) 42,8, 4. Lavrenčič (I), 5. Mahkota (P), 6. Brate (P). Bračičeva je zaozlasta šele v zadnjih metrih. Točke: I. 29, P. 3 (juniorsko plavanje).

Skoki juniorjev finale: (4). 1. Zihel (I) 52'18 točk, 2. Pavlič (I) 40'36, 3. Skrbineš (I) 37'76, 4. Pribošek (I) 19'96. Točke: I. 29 (juniorski skoki).

100 m prsno juniorji finale: (7). 1. Kurbos (P) 1:29,8 podsav. rek., 2. Čadež (I) 1:36,3, 3. Stegnar (I) 1:38,1, 4. Svetek (I), 5. Kukovec (P), 6. Skrbineš (I). Zmagovalec je velik talent. Točke: I. 46, P. 18 (juniorsko plavanje).

3×100 m mešano juniorke finale: (2). 1. Ilirija (I) (Sever M., Dolenc, Bračič) 4:53, 2. Ilirija II (Babinec, Ozmič, Lampret) 4:55,6. Lampretova je plavalca sprint progo 1:17!! Primorje je prijavilo 2 štafeti, nastopila ni nobena. Točke: I. 88, P. 18 (junior. plavanje).

100 m hrbtno seniorke finale: (4). 1. Prekuh (P) 1:44,7, 2. Wohlfart (I) 1:47,2, 3. Jenko (P) 1:58,4, 4. Paumgarten (I). Borba se je odločila šele 15 m pred ciljem, ko se je Wohlfartova zapletla v progo. Točke: I. 53, P. 34, E. 2 (senior. plavanje).

1500 m prosto seniorji finale: (3). 1. Jesih (I) 25:18,8, za 2 minuti boljše od podsav. rekorda!, 2. Otruba (I) 27:56, 3. Liška (I) 30:21,9. Sigurna zmaga Jesiha, ki bo na državnem prvenstvu sigurno plaval pod 25 min. Točke: I. 79, P. 34, E. 2 (senior. plavanje).

Dopoldanski spored je bil s tem končan. Izven konkurence se je vršil rekordni poizkus štafete Primorja na 4×50 m prosto. Primorje v

postavi Tuma O., Kolar, Maier, Wilfan je doseglo čas 2:04,3, kar je točno za eno sekundo slabše od jugosl. rekorda. Plavalci so po vrsti: 32,4, 31,7, 33, 27,2. Wilfanov čas 27,2 je zopet znatno boljši od rekorda, vendar čas ne more biti kot rekord priznan.

Po dopoldanskem tekmovalju je stanje prvenstva naslednje: v juniorskem plavanju Ilirija 88, Primorje 18; v seniorskem plavanju Ilirija 79, Primorje 34, Elan 2; v juniorskih skokih Ilirija 29 točk.

Popoldne se je tekmovalje nadaljevalo ob 15. Izboljšana sta bila dva jugoslovanska rekorda in sicer po Wilfanu (Primorje) na 100 m hrbtno v času 1:18,1 (stari rekord 1:18,2) ter po Lampretovi (Ilirija) na 100 m prosto v času 1:17,3 (stari rekord 1:22).

Sobota dne 25. julija 1931 popoldne: 100 m hrbtno juniorji — finale (6): 1. Wilfan (P) 1:18,1 jugoslovanski rekord (stari 1:18,2), 2. Lavrenčič Marko (I) 1:26,6, 3. Maier Dionizij (P) 1:33, 4. Deutschmann Herbert (I), 5. Lavrič Jure (I.). Točke: I. 101, P. 36 (junior. plav.).

100 m prsno juniorke — finale (7): 1. Sever Mara (I.) 1:37,8, podsav. rek., 2. Keržan Ančka (I.) 1:48,6, 3. Mahkota Manca (P.) 1:49,1, 4. Babinec Marija (I.), 5. Badiura Draga (I.), 6. Božič Valči (Kamnik), 7. Presl Ika (K.). Točke: I. 127, P. 41, Kamnik 1 (jun. plav.).

100 m prosto seniorji — finale (7): 1. Turnšek Vice (I.) 1:11,9, 2. Tuma Ostoj (P.) 1:12,8, 3. Zirovnik Boris (I.) 1:13, 4. Uršič Adolf (I.), 5. Svetek Rajko (I.), 6. Čuček Slavko (Elan), 7. Wallner Leopold (P.). Točke: I. 102, P. 42, Elan 3 (sen. plav.).

3×100 m mešano seniorke — finale (2): 1. Ilirija v postavi: Sever Zlata — Paumgarten Ada — Wohlfart Iva v času 5:19, 2. Primorje v postavi: Ogrin Marica — Prekuh Vika — Dougan Nuša v času 5:39. Točke: I. 128, P. 58, E. 3 (sen. plav.).

Skoki juniori (2): 1. Keržan Ančka (I.) 20'86 točk, 2. Komar Štefica (Kamnik) 13'94. Končno stanje juniorskih skokov: Ilirija 45, Kamnik 8. Ilirija je postala prvak v juniorskih skokih.

200 m prsno seniorji — finale (4): 1. Sever Igor (I.) 3:21,8, 2. Kramer Ivan (I.) 3:28,8, 3. Jamnik Jože (I.) 3:39,8, 4. Mikšič Mladen (P.). Točke: I. 154, P. 61, Elan 3 (senior. plav.).

100 m prosto seniorke — finale (2): 1. Wohlfart Iva (I.) 1:38, 2. Paumgarten Ada (I.) 1:54. Točke: I. 175, P. 61, E. 3 (sen. plav.).

100 m juniorke prosto — finale (4): 1. Lampret Nada (I.) 1:17,3 jugoslovanski rekord!! (stari 1:22), 2. Bračič Zorka (I.) 1:28,8, 3. Groschel Janja (I.) 1:42,8, 4. Brate Mica (P.). Točke: I. 153, P. 44, K. 1 (junior. plav.).

Waterpolo Primorje : Ilirija (juniori): SK Ilirije: Čadež, Svetek, Vrankar, Fritsch, Lavrič, Fuchs, Sladonja; ASK Primorje: Menardi, Zivec, Nachtigal, Wilfan, Aplenc, Maier, Močnik. Odigral se je samo prvi polčas z rezultatom 1 : 1.

O polčasu je Primorje odstopilo ter tako izgubilo tekmo glasom pravil 3 : 0.

Tekmovalje se nadaljuje danes ob 9, in popoldne ob 15:30.

Iz tabora trboveljskih gozdovnikov na Gorenjskem

Težko pričakovani dan je bil za trboveljske gozdovnike 9. julij. Polni veselja in navdušenja smo se zbirali ta dan v zgodnjem jutru, dobro opremljeni ter čakali nestrpno trenutka, ko nas očrnela lokomotiva popelje na Gorenjsko, na toliko zaželjeno letno taborenje.

Odradral je vlak in mi z njim; prijetno vožnjo do Radovljice pa je spremljala živahna pesem. V Radovljici smo izstopili in šli, 96 nas je bilo, na naš prostor. Nedaleč od tam, kjer se stakata Dolinka in Bohinjka v že mogočno Savo, je bilo treba iti šestkrat s čolnom čez Reko, da je prišla ta velika družba in naše stvari na drugi breg, kjer se nahaja prostor — obsežen travnik, namenjen našemu novemu domovanju.

Prvi dan je bil pač dan dela; neumorno res! V kratkem času je bil postavljen tabor 27 šotorov, ki so se zableščali v solncu kot bela vas. Postavili smo še »tote«, ognjišče, kuhinjo in gospodarski šotor, nato pa v notranjosti uredili naše šotore in ležišča. Hitro je potekel prvi dan, in ko so ugasnile zadnje zarije solca in je nastopil mrak, smo se že zbirali ob ognju in imeli slovesen večer. Vse navzoče je s toplimi besedami pozdravil naš taborni glavar brat Danilo Kostanjek, imenovan »Črni Panter«, nakar so sledile pesmi in nagovori. Z gozdovniško himno je bil zaključen večer, ki nas je vpeljal v novo svobodnejše življenje.

Naslednjega dne smo že podrobneje uredili tabor, medtem pa smo se že prilagodili življenju, ki ga zahteva naš taborni red, ker dobro vemo, da je vsa prijetnost in zadovoljstvo odvisno od taborne discipline. Naš dnevni red je nekako takle: Zjutraj po budnici je vstajanje, nato pozdravimo naš prapor. Sledi telovadba, jutranje vaje in tek, nato zajutek. Zatem ureditev šotorov in taborišča. Opoldne obed. Popoldne taborno delo, kratki izleti, nato večerja. Po večerji zabava pri ognju in končno počitek. Nimamo preveč dela in ubogamo glavarja, saj smo vsi enaki, vsi enako oblečeni, vsi imamo enako hrano in enaka ležišča.

Tako nam potekajo dnevi v veselju in zadovoljstvu. Ker taborimo že nekaj tednov, smo napravili že mnogo izletov v okolico, tako na Brezje, Bled, Vintgar in tudi na oddaljene gore. Telovadba, kopanje, pesem in smeh, vse se vrsti eno za drugim. Najlepsi so pač naši večerni zbori in le težko se razhajamo po njih. Te lepote, ki ostane človeku v trajnem spominu, ni mogoče popisati. Vodstvo taborenja je tudi letos v rokah neumornega glavarja brata »Črnega panterja«, kateremu stoji zvesto na strani brtje vodniki in sestre vodnice. Lepi solni dnevi, božja priroda in pravilni večeri ob ognju so pa nagrada nas vseh.

V tem času nas je obiskal naš rodov starešina brat dr. Hugon Baumgarten z učiteljem g. Pleskovičem, poleg njiju pa mnogo gostov, med njimi mnogo domačinov, ki se živo zanimajo za naš pokret in se pohvalno izražajo o njem. Slednji nas posebej zlasti ob večernih zborih. Nedelje so posebno zanimive v taborih, zlasti zadnji, ko je rodov starešina obdaril cel tabor z raznimi dobrotami. Poleg tega se je vršila v nedeljo tekma za najbolje urejen šotor, kjer seveda niso izostale nagrade. Tekmovalo se je tudi v lahki atletiki, metanju žoge, takozvani »Woley-bal«. Dalje so vedno na programu tekme v veslanju, kajti Sava je

na tem kraju prav ugodna za ta šport. Veselje je pogledati zagorele tabornike, ki neprestano vrve sem in tja, breskbrni in telesno okrepljeni. Da naš tabor ne pozna bolnikov, je tudi nemala zasluga brata zdravnika, ki vestno pazi, da se izpopolnjujejo v taboru higijenski predpisi. Taborna lekarna je povsem v redu, pač pa je že v drugi zmanjkalo joda, ki je najučinkovitejši lek za razne praske, ki so jih deležni taboreci. Kar se tiče prehrane, moramo ugotoviti, da je izborna, obilna in zdrava. Za dobro kuho skrbita dve kuharici, ki sta pač najbolj spoštovani osebi v taboru. Obeta se nam še veliko veselja, zlasti, ker je prišel v goste naš slavniti artist debeli Stefan iz Ljubljane, ki nastopa pri večernih zborih z raznimi smešnimi nastopi. Zadnjo soboto taborenja se bo večer vršil v taboru sprejem novih bratov in sester med gozdovnike. Mnogi se že veselo tega večera, ki bo v znamenju prijateljstva in dobre volje.

In naši zadnji dnevi? Zdi se nam, da čas neverjetno beži in skoro se bomo morali vrniti med »bleda lica«. Vendar nas tolaži misel, da se bomo v prihodnjem letu zopet sešli, še bolj številni in okrepljeni z novimi močmi.

Vabimo zato vse naše prijatelje: Pridite in oglejte si v teh dneh naše življenje; bratsko vas bomo sprejeli in ne bomo vam žal!

Trboveljski taborniki.

Pismo iz Trebnjega

Poletna sezona je na vrhuncu. Letoviščarjev je v našem kraju čedalje več. Trebnje pridobiva na ugledu, kot dobro in urejeno letovišče. Letos imamo letoviščarje iz Avstrije (Dunaj), Italije (Gorica, Milan) in iz naših južnih krajev. Z dotokom tujcev so pa tudi začele naraščati potrebe letoviščarskega kraja. Najbolj občutimo pomanjkanje kopalnice, ki je pogoj za uspešen razvoj tujkega prometa. Zato smo se odločili prihodnje leto zgraditi v Trebnjem na Temenici ali pa na bajerju moderno kopalnišče. Te dni ustanovljamo tujsko prometni svet, ki bo s pomočjo občinskega odbora osnoval potreben odsek, ki naj izgotovi že letos načrte in proračun za kopalnišče, a v bodočem letu pa prične, dogotovi in otvori moderno letno kopalnišče v Trebnjem.

V Temenici je toliko kopalcev, da je skoro glava pri glavi. Pomanjkanje kabin občutijo posebno tujci. Teh nekaj kabin, ki jih imamo, je zasebna last nekaterih Trebnjancev. Da je to neugodno za tujca, ni potreba še posebej poudarjati. Prihodnje leto se morajo tujci udobno kopati v novem kopalnišču. Še eno zlo je, ki nas tare. Avtomobilske dirke skozi kraj. Obilne prahu dvigajo po Trebnjem številni avtomobili. Prebivalci bodo odsele vsakega brezobzirnega avtomobilista naznanili oblastem.

Občina Trebnje je nabavila pri trdnici br. Kolenc, Mirna, lične ulične table v predpisanih državnih barvah. Krajevne table bodo ta teden nameščene po vseh vaseh občine.

Velika razburjenost je nastala med prebivalstvom te dni, ko se je v naših krajih po bližnjih gozdovih naselilo okoli 20 voz cigánov s številnimi družinami. Cigani so bili izgnani iz sosednjega litjskega sreza. Dobil so pa dovoljenje središkega načelstva v Novem mestu za mesec dni v tem srezu in nesreča je hotela, da so se aselili baš v tej občini. Cigani so zelo usiljili ter motijo tujo posest. V sosednji občini so opustošili njivo krompirja ter se zoperstavili celo orožniški patrulji. Tukajšnje ljudstvo želi, da se izženejo tudi iz teh krajev, ker nimajo nobene zaposlitve, denarnih sredstev za življenje pa tudi ne. Kupčevati skušajo s konji, vendar pa naj ljudstvo ne gre v te kupčije.

V popoldne je živinski in kramarski sejem v Lukovki pri Trebnjem. Ugotovilo se je, da nekateri odkladajo smeti za cerkveni ograjni zid in na zapadni strani občinske hiše. Ker je to iz zdravstvenih in higijenskih ozirov nedopustno, je županstvo zabranilo nadaljnjo odkladanje smeti na teh krajih. Vsi lastniki smarčnih nasadov, je županstvo zabranilo vsabnih ničnih nasadov se opozarjajo na posledice zakonskih predpisov, ki zadenejo vse one, ki niso prijavili svoje šmarnice in od nje plačali zvezek tudi celo vrsto doslej neznanih stvari, ki so književno pomembne že same ob sebi in po katerih se bo vsakemu čitatelju iznova odkrilo bogastvo velikega pisatelja, umetnika in borca (Krpán z Vrba, Pižmar, Pisma, Slovenskih novel pisateljev, Pokljuk, Iz minulosti i. t. d.) Vse te novosti so dobobra zavrnile in osmešile vse pomisleke, ki so svojčas plašili odločilne činitele, pred popolno izdajo Levstikove stvari in po tem zvezku bomo še z večjim zanimanjem pričakovali naslednjih.

Urednik je knjigi napisal 35 strani obsežen uvod, ki se po svoji tehtnosti, po svojem jasno izpričanem smislu za živo zvezo med vsakim umetniškim prizadevanjem in pa osnovami materialnega in kulturnega življenja naroda visoko odlikuje nad povprečnostjo večine današnjega vase zamaknjene recenzentstva. Dr. Slodnjak zaključuje svoj uvod takole:

»Levstika je mogoče oceniti samo po eni plati njegove velike delavnosti; kajti on je ves kakor svet zase. In ta svet pomeni — slovenski svet v drugi polovici 19. stoletja. Gojil je vse pango slovenskega dela. Čeprav je bila njegova najprobitnejša nadarjenost pesem, je bil vendar dovolj močan, da je tudi v povesti, dramatik, mladinskem slovstvu, v politični in kritični publicistici, v jezikoslovju, v društvenem življenju odkril nove, pristne narodne vidike in vrednote.

Kakor globoko idoč plug se je zarezal v ledino slovenskega duhovnega življenja, razkril in vrgele je na sonce nove, plodnejše plasti in podlago neslovenske, poltanske oblike in vsebine.

Njegova leposlovna proza je izrazita satira, toda ne satira hipokrita, temveč moza iz ljudstva, v katerem so se najplemenitejši misli 19. stoletja spojile z najbitnejšimi slovenskimi duhovnimi vrednotami v eno samo gorečo spoznanje: prepoved slovenskega naroda je edino mogoče na temelju očistene narodnega jezika, narodnega čuvstovanja in mišljenja ob vzajemnem

davščine. — Za pogozdovanje sadik revnim gozdnim posestnikom bo oddajala banska uprava najrevnejšim proslencem potrebne sadike. Interesenti naj vložijo prošnje pri pristojnem županstvu. Vsa pojasnila na občini! — Danes je objavljena uredba o izvozu in uvozu pšenice in se tozadevni razpis ministrstva notranjih poslov nahaja v občinski pisarni na upogled. Posebno se opozarjajo na to okoliščino vsi mlinarji. — Cenilci in županstvo Trebnje so izdelali seznam oškodovancev po toči. Po seznamu je teh oškodovancev 50, katerim je uničen 100 % ves žitni pridelek. Oškodovanci bodo prejeli semensko pšenico za seme, denarnih podpor pa ne bodo dobili. — Reševalni avto prostovoljnega gasilnega društva je imel ta teden prevoženih rekordno število voženj ponesrečencev v bolnico v Novo mesto in Ljubljano.

Zadeva nove šole v Rudniku

Vse kaže, da prihaja zadeva zgradbe novega šolskega poslopja v Rudniku k uresničenju. Stvar se obravnava že 20 let, a šolske razmere v starem poslopju, kakor v zasilni učilnici v kmetski hiši, in ker v okraju ni stanovanj za učitelstvo, so postale iz vseh ozirov nevarne. To so tudi uvideli lokalni faktorji in se oprijeli dela.

Slavbišče je srečo izbrano, nova zgradba bo že glede na lego okras vse okolice. Da je prišlo v Rudniku, do novega življenja, je pokazala tudi razstava šolskih izdelkov in šolska prireditve koncem leta na Vidov dan.

Čudili smo se izdelkom in uspehom prvega razreda in dekliškim ročnim delom, kakor tudi obilici izdelkov iz kmetijskega pouka in sadjarstva v višjem razredu. Žal, da ni bilo na razstavi tudi izdelkov iz kmetijske nadaljevalne šole, ki se je vršila letos na šoli v zimskih mesecih. Popoldne na Vidov dan se je vršila šolska proslava. Šolska soba, v kateri je bil okusno napravljen oder, je bila polna domačega občinstva; navzoči so bili tudi zastopniki občine in šolskega odbora z g. županom. Šolska mladina je igrala igro: »Janko in Metka« nad vse pričakovanje. Petje, deklamacije, vse je občinstvu ugajalo, ki je imelo prvič priliko gledati tako obširno šolsko prireditev združeno z razstavo. Šolski upravitelj je v svojem govoru prav poljudno podal navzočim zgodovinski pomen Vidovega dne za naš Jugoslovane.

Tako je prav, šola naj ne bo dom prosvete le za mladino, temveč tudi za odrasle. A marsikateri posestnik razstave in prireditve, ko je videl prostore, se je prepiral in glasno priznal, da je nova šola v Rudniku res krvavo potrebna.

Ljudski glas, božji glas!

Jesenice

Oglejte si dobrote sokolske tombole na Jesenicah, ki so razstavljeni v Sokolskem domu! Seja jeseniških mestnih svetovalec. Minuli torek zvečer se je vršila seja jeseniškega mestnega zastopa. Sejo je otvoril župan g. Andrej Čulter. Uvodoma je omenil, da je podal ostavko na to mesto, ostavka pa do sedaj še ni sprejeta. Ker pa je bilo treba več nujnih vprašanj rešiti, je sklical sejo. Razpravljali so o novem zakonu o likvidaciji agrarne reforme. Sklenili so na seji, da bo vložila občina kot agrarni interesent potrebno prošnjo na bansko upravo. Na seji so govorili tudi o vzdrževanju vodovoda. Pri razpravi o tem vprašanju so sklenili svetovalci, da naj si vsaka stranka nabavi števec, ker sta le na ta način mogoči prava kontrola nad uporabo vode in pravična odmera davka za gradnjo in vzdrževanje občinskega vodovoda. Katera hiša odnosno družina si ne bo nabavila števca, bo plačevala mesečno po 3 Din prispevka za vodovod na osebo, oni pa, ki bodo imeli števec, pa po 2 Din na 1000 litrov porabljenega vode. Na tej seji je bilo rešenih tudi več prošenj za sprejem v občinsko zvezo in za podelitev občinske podpore.

Danes bo na Jesenicah »športni dan«. SK Brastvo priredi šafetni tek na 800 m. Proga je od gostilne »Golica« do kolodvora. Poleg te tekme se vrši tudi kolesarska dirka na 110 km.

kulturnem delu s sorodnimi slovanskimi narodi in ob vzorovanju na idejah vesoljne človečanske kulture.

Levstikova proza ima poleg narodnega tudi socialni značaj. V njej oznanja, da so prvine kmetskega duhovnega in telesnega življenja nad meščanskim zasnutkom. Razodeva kljub vsej borbenosti jasno etično prepričanje, da resnica zmaguje nad lažjo, pravico in krivico, trpljenje in nasilje.

Ce gledamo nanjo kot na izraz umetnostnega znanja, se pač ne smemo dati motiti od kritikov in slovstvenih vedežev, ki priznavajo samo tisto umetniško dejanje, ki prija njihovemu okrnjenemu umetniškemu nagonu. Priznati moramo, da je Levstikova proza genijalen temelj svetlač slovenske govornice, katerega je položil — on, ki je bil vse ob enem: iskatelj najplemenitejšega gradiva in zidar pristno narodnih literarnih svetlišč.

Slog njegovih povesti je slog narodnega pripovedovanja, do zadnje melodije, z vsem besednim zakladom, imeni, skladno zajet v kmetski duši. In že zato zasluži naše največje spoštovanje. Saj je poleg Prešernovih poezij najvišje, kar je ustvaril slovenski duh v minulem stoletju.

Prepričan sem, da bo slovenska povest današnjih dni morala kreniti v smer Levstikove proze, če se bo hotela rešiti težav, v katerih živi, in doseči stvariteljski ter čitateljski stik s človekom, ki je edina snov zanjo in njen edini čitatelj.

Največji Levstikov učencec — Ivan Cankar ji naj bo vodnik v tem, kako naj ta preokret razume in v skladu z zahtevami sedanjosti izvrši.

Ničesar drugega si ni mogoče tako živo želeli, kakor da bi Levstikova dela šla med ljudi in da bi jih, zlasti mladi rod, razgibala k resnici in dejanjem — kakor je poštna resnica in moško dejanje vse, kar je prišlo izpod njegovega peresa in ostalo naša večna dediščina!

Ob pol 11. uri bo otvoritev športnega igrišča v Krniji vasi.

Zurkupljeni. 10-letni deček Petercel iz sosednje vasi Hrušica si je pred dnevi pri obsekanju dreveja zadal manjšo rano s sekuro v nogo. Nastopilo je zastupljenje krvi in so ga v petek oddali iz bolnice bratovske skladišnice na Jesenicah v bolnico v Ljubljani v nadaljnjo lečenje.

Nekaj za Kranj

Beograjska »Politika« dne 24. julija piše pod rubriko »Med nami« tole:

Na poslopju občine v Kranju se nahaja poleg termometra in barometra tudi tablica, na kateri so napisani važnejši podatki o Kranju: geografska dolžina in širina, nadmorska višina in število prebivalcev. Če se pomisli, da je Kranj mesto, skozi katero potuje veliko število turistov, potem je jasno, da morajo biti ti važni podatki točni.

Toda, naravno, da niso točni... Tako je napisano: »Prebivalstva po popisu iz leta 1910 — 2579...«

A sedaj imamo leto 1931 in od leta 1910 se je vršil popis že večkrat in tako tudi letos. Če že ni bilo mogoče izmenjati tablico, moralo bi se vendar prečrtati številko 2579 in napisati novo, kajti Kranj ima po zadnjem popisu nad 4000 prebivalcev.

Ali pa, mogoče kranjski občinarji ne priznajo popisovanja po letu 1910!

Šmartno pri Litiji

Golobarjeva hiša na prodaj. Na prodaj je Golobarjeva enonadstropna hiša na Ustju št. 6. Hiša je bila letos povsem v švicarskem slogu obnovljena.

Sprememba posesti. Dne 23. t. m. je Trinkovo hišo z vrtovi v Gabrovki na sodni dražbi zdržal za 15.001 Din g. Robert Vidmar, trgovec pri Sv. Križu pri Litiji.

Svarilo. Vozniki in kolesarji se opozarjajo naj na ovinkih in po trgu vozijo počasi.

Običajno letno žegnanje bo danes v Jablanci pri podružnici Sv. Ane. Zato danes vsi v Jablanci.

Kresnice pri Litiji

Čoln mu je odpeljal. Godec France iz Kresnic si je lani zgradil nov ličen in trpežen čoln za prevažanje lesa itd. Pred dnevi mu je nekdo čoln ukradel. Po poizvedbah je ugotovil, da je čoln vzel P. Maks in se kratko malo z njim odpeljal mimo Litije do Trbovelj, kjer ga je hotel prodati. Orožnik mu je pa izprašal vest in lastnik je dobil čoln nazaj.

Sokolstvo

Sokolski telovadni nastop v Dolenjskih Toplicah

V nedeljo 19. julija je imelo sokolsko društvo v Dolenjskih Toplicah letni telovadni nastop. Prireditve so se udeležila v častnem številu bratska društva in sokolska četa kmetijske šole na Grmu. Sodelovala je godba Godbenega društva iz Novega mesta.

Ob pol 15. uri se je pričela povorka s prapori na čelu, za katerimi je korakalo 33 članov v krojih, 15 članic, 37 moškega naraščaja, 15 ženskega naraščaja, 9 moške dece, 12 ženske dece ter 25 članov grmske kmetijske šole. Povorka je bila povsod navdušeno pozdravljena.

Takoj po povorki se je pričela javna telovadba. Prva je nastopila moška deca (9) in takoj nato ženska deca (13) z igrimi. Mladi Sokolci in Sokolice so želi s svojimi igrimi mnogo pohvale in smeha. Za deca je nastopila sokolska četa z Grma (25), ki je izvedla seljaške vaje zelo dobro in jih je mnogobrojno občinstvo nagradilo s ploskanjem, 8 članov je nastopilo s precej težkimi vajami, nato 23 moškega naraščaja s praškimi prostimi vajami, 14 moškega naraščaja (samo domači) z vajami s puškami, 32 članov s prvo praško vajo in lažjimi vajami za zlet v Splitu, 14 članic s praškimi vajami, 16 moškega naraščaja s splitskimi vajami s palicami in članice (11) z vajami s kiji. Pri orodni telovadbi je nastopilo 20 moškega naraščaja na drogu, bradlji in konju ter 14 članov na drogu in bradlji. Telovadba je prav dobro uspela.

Po končani telovadbi je vse članstvo prikakalo na telovadni prostor, starosta brat Gregor pa je v govoru nazdravil prvemu Sokolu Nj. Vel. kralju Aleksandru in kraljevski rodovini, nakar je godba zaigrala »Bože pravde«. Po odigranju državne himne je govoril o pomenu sokolske vzgoje ter povabil vse one, ki še niso v sokolskih vrstah v sokolske vrste.

Radio

Ljubljana, nedelja, 26. julija. 9.00 Jože Krošl: O kmetski izobrazbi. 9.30 Prenos cerkvene glasbe. 10.30 Versko predavanje: Rerum novarum (P. dr. Angelik Tominec). 11.00 Salonski kvintet. 12.00 Čas, dnevne vesti. 14.00 Prenos proslave 100-letnice rojstva pisatelja Levstika z Velikih Lašč. 15.00 Materi, recitira Danilo Gorinšek, član mar. nar. gled. 15.30 Lahka glasba. 16.00 Otroški koteček, govori Danilo Gorinšek, član mar. nar. gled. 16.30 Salonski kvintet. 20.00 Klavirski koncert. 20.45 Samospevi gosp. Franca Leržaja. 21.15 Koncert citraškega terceta »Vesna«. 22.00 Čas, dnevne vesti. 22.15 Salonski kvintet. 23.00 Napoved programa za naslednji dan.

Zigreb, nedelja, 26. julija. 11.30 Orkestralni koncert. 12.30 Kuhinja. 18.00 Koncert radio orkestra. 20.15 Poročila. 22.00 Lahka glasba.

Beograd, nedelja, 26. julija. 10.00 Prenos iz Saborne cerkve. 12.00 Plošče. 12.30 Opoldanski koncert. 13.30 Novosti. 16.00 Delavska ura. 17.00 Zdravstvo. 17.30 Predavanje. 18.00 Pevski zbor. 20.00 Vokalni koncert. 20.40 Violinski koncert. 21.20 Novice. 21.40 Lep večer. 22.20 Plošče. 22.45 Ciganska glasba.

Praga, nedelja, 26. julija. 7.00 Koncert. 8.30 Cerkevna glasba. 9.00 Brno. 10.00 Plošče. 11.00 Brno. 12.05 Orkestralni koncert. 13.05 Plošče. 13.30 Bratislava. 16.00 Koncert vojaške godbe. 17.50 Plošče. 19.05 Koncert. 19.55 Poljudna glasba. 21.00 Brno. 22.15 Orkestralni koncert.

Levstikovo zbrano delo

Največje, najdragocenejše dejanje v počastitev Levstikovega spomina, ki ima mimo vseh jubilejnih slavij in prigodniških govorov in člankov trajno, večno vrednost, je na vsak način dejstvo, da se je Jugoslovanska knjigarna lotila, za stoletnico njegovega rojstva začeti izdajati njegova zbrana dela in tako pred očmi našega časa in naših generacij še enkrat oživiti snovanje enega največjih, najproditeljnejših tvorcev naše kulture in enega izmed utemeljiteljev naše nacionalne zavesti in naše politične svobode. Tretji zvezek Levstikovih del, ki je v redakciji mladega, toda razgledanega in tesno z našim časom živečega literarnega zgodovinarja dr. Antona Slodnjaka pravkar izšel kot debela, nad 450 strani obsežna knjiga, nam je prišla v roke kot knjiga, ki je vsa prežeta z vonjem naše zemlje in razgibana s stiskami našega človeka in skoraj si ni mogoče misliti dela, ki bi nam moglo biti bližje in dražje v teh dneh.

V tretjem zvezku je urednik zbral vse tiste Levstikove deloma že doslej objavljene, deloma še ne objavljene »spise, ki spadajo v najširši okvir pripovedne proze«. Zvezek prinaša torej vrsto novel, ertic in osnutkov, ki jih deloma poznamo že iz revij naše starejše dobe ter Levstičeve izdaje, deloma pa so te stvari zdaj prvič dostopne čitačemu občinstvu. Od Popotovanja iz Litije do Čateža, od Martina Krpana, Desetega brata, Svetega doktorja Bežanca pa do tistega pravilničnega drobiža, s katerim se je Levstik ukvarjal v svojih zadnjih letih — vse so to same stvari, ki utegnejo biti tako šolanemu kakor preprostem čitatelju vsega zanimanja in vse ljubezni vredno čtivo. Mimo nekaterih novosti in variant, ki doslej še niso bile objavljene in ki so dragocene predvsem za kritika in zgodovinarja, ker jima na široko odpirajo vpogled v delavnico tega največjega delavca v slovenski književnosti, pa prinaša ta

Ob stoletnici Levstikovega rojstva

Lepota Levstikove duše

(Ob Levstikovih pismih, ki jih je v redakciji dr. Pirjevca letos izdala Slov. Matica.)

Drugi so in bodo slavili Levstikova dela in njegove zasluge na književnem polju, meni bodi dovoljeno, da podčrtam lepoto Levstikove duše, kakor se nam zrcali v njegovih pismih, priobčenih v Pirjevčevi ureditvi in založbi Slovenske Matice.

Nekoliko pobožnosti tudi literatu ne škoduje, nam je nekoč pritril sam Ivan Cankar. Nekoliko pobožnih potez Levstikovega mišljenja, čustvovanja in življenja razodevajo tudi njegova pisma. Naj jih po našem zamislu porabimo, kolikor jih moremo, kakor sam piše (str. 145): »To so ob kratkem moje misli, ktere lahko porabite, kolikor hočete, ako boste imeli priliko.«

Prejokoslej je bila v Levstikovi duši steza k Bogu, čeprav ozka, vendar gladka in navajena. »Kmalu odgovori, poziva 1866 Stritarja, »če moreš — ali pa kakor veš, da je prav pred Bogom in pred ljudmi.« (23) »Hvala Bogu, se veseli Levstikova duša v pismu 29. I. 1884 Stritarju, »da sem dočkal tega dne, po katerem sem vedno tako hrepel! Veruj mi, da sem željno Boga prosil, naj mi ne pošlje smrti, predno vseh dolgov ne poplačam...« (310)

Z močno dušo je Levstik nosil in prenesel bridke preizkušnje na Dunaju, kakor potoži 9. XII. 1870 Zvanutu: »Ko so me novine poslednjice najhujše trgale in dunajski slovenski mladeniči me srečali, gledaje v tla — toliko da nijso pred menoj pljevali — takrat jaz nisem imel ob čem živeti.« (341) Takrat je bil večkrat gost kamunjanega dijakona v stolnici svetega Štefa-

in revščini. »Delal sem ti rad in z veseljem,« se 20. VII. 1881 zahvaljuje Erjavcu za poslani honorar, »brez kacega plačila; samo tiskarnica me je časi tako ujezila...« (86) Pravtako zatrjuje 20. I. 1880 prijatelju Erjavcu glede izdaje Prešernovih poezij na korist Ernestini: »Jaz rokopis urejam zastoj ter nečem plačati« (108). Glede svojega sodelovanja pri Stritarjevi in Jurčičevi »Mladiki« piše 12. VI. 1868 drugemu: »...začnita izdajati nov zvezek. Za (mojo) plačo ne skrbim!« (167) »Slovenski Matici« nesebično 30. XII. 1869 vrača »pet in štirideset goldinarjev a. v., kolikor mi je do zdaj več izplačala, nego mi je iz početka dovolila...« (256). Tak je Levstik, veliko drugih dela drugače. »Pri nas je strašno velika množica ljudi, kader se je treba poganjati za mastno plačo; kadar je treba dela, pa love tiste, kateri sicer radi delajo, pa poleg tega skoro neimajo vsakdanje potrebe...« (275). Pravična tožba nesebičnega delavca!

Lepota Levstikove duše se nam najlepše razodeva v njegovi ponižnosti. Pisatelj, zlasti tisti, kaj pomenijo, navadno niso ponižni. Pisatelj z višjih vrhov se redkokdaj ozirajo na nižje griče poleg njih. Častiteljni bi se radi povzpeli višje, vedno višje. Levstik nizko misli o svojih rečeh: »Po zimi sem pčlil nekaj svojega,« odgovarja 27. VIII. 1883 Erjavcu (91). Istemu prijatelju ponovno priznava, da je možno, da sem se zmotil (91); »da je možno, da sem grešil v besedah« (103). Jurčiču priporoča 12. VI. 1868: »Izbiraj same dobre stvari! Do zdaj je vse izvrstno razen mojih reči.« (167). Levstik ni bil prav nič domišljav na svoje proizvode. Domišljavost je grajal, kjer je mogel, tako n. pr. 7. VIII. 1882 v pismu Kraju: »Andrejkovo Jože je brez dvojbe prvi za Jurčičem, le premalo gospodskega vkuša ima časi, a domišljavost posebno veliko...« (179). Miklošiču na njegovo vabilo na znanstveno sodelovanje 19. IV. 1865 odgovarja: »Tudi se bojim, da imam za tako težavno, važno in obširno delo (slovar) premalo znanja...« (189). O Vašem slovarju sem napisal sestavek... Oprostite mi, da je tako šibak...« (191) Kako obzirno sporoča Levstik Miklošiču svojo sodbu o njegovem slovarju: »Vendar sem tako drzen, da v nekaterih rečeh malo drugače sočim... ali dobro vem, kako pazno ste vse premislili, predno ste zapisali, in torej je bolj resnični podobno, da se jaz motim, nego Vi. Preučeni gospod... Pa ker vsem da iščete vedno in povsod same resnice... pristavim neka vprašanja, ktera odgovorite ali ne, kakor vam bode drago po okolnosti in času, kteri vam je gotovo tako drag.« (193)

Levstik, ponižen in značajan, je vendar rad izpustil puščico, kadar je videl neznajno ravnanje neznačajnih oseb na prvih in boljših mestih. Zakaj? »Prvaki so si s tem podrli sami zadnji ozir, katerega bi jaz bil imel do njih« (13). »Kako more samoderžec, despót, ugodno pisati o stvari, ktere ni on sprožil?« (141). »Vede se, kakor bi Matica okoli njega iskala milosti.« (244). To vse gre na visoki Bleiweisov vrh. »Milo mi je se Levstik 18. II. 1870 poslavlja v pismu od Rudeža, »da moram iti iz dežele, ktero sem tudi jaz pristočno ljubil ves čas, a ne drugače in prvaki so grozno veseli.« (251). »Nazovislavac Koseskega je Levstika tako zdržila, da je naravnost 23. IV. 1868 povedal Stritarju: »Kadar boš Koseskega mehal, na vsa usta povedi, da ne niti ene pesmi, ktero je on prestavil, da bi se je ne upal preštaviti, bolje prestaviti.« (279). Z boječim srcem pove 28. XII. 1869 Stritarju, kar je dalj časa zamolčeval: »Mene je vedno dr. Bleiweis in Svetec najbolj izpodbijal javno in skrivaj pri Jarneji Vidmarji« (289).

»Bodi si, hočem se tudi jaz učiti... biti zvištemu, kakor kača in preprostemu, kakor golob...« (322).

Prejokoslej zavrača hvalo in rajši sprejema grajo za svoje pesmi. Stritarju se 13. IV. 1866 zahvaljuje: »Jako me je razveselil tvoj odgovor, vendar pa moram precej opomniti, da me ni zato razveselil, ker me tako kadiš... nisem delal sam... drugi so se trudili bolj od mene« (265). »Reči moram kar naravnost, da sem v novejši nemški literaturi malo zaostal« (267). »Ko se Jurčič vrne na Dunaj, upam, da uže prinese moje reči s seboj, da jih presodiš in prešetaš. Le odkrito zgrabi, kjer veš, da je treba, ker tu gre za narodovo izobraževanje, a ne za posamezne osebe.« (268). »Res, kaj praviš o mojih pesmih? Vse skup je ničeno, kajne?... Če ktera nij tiska vredna, vrzi jo v koš, jezil se zato ne bom nič.« (289). »Moje ime namojim pesmim ni mogoče dovoliti! Popravi, zavrz, kolikor hočeš.« (293).

Kako lepo pristojna Levstiku ponižnost, resnična ponižnost, toliko lepša, kolikor več vzroka je pisatelj imel, da bi bil ponosen. Molk in zasluga sta brat in sestra. V Levstikovi duši sta dobila svoj dom. Nehote in nevede nas Levstik v svojih pismih uči velikih etičnih resnic, ker je pisal, ko je bil izčiščen v grenkih preizkušnjah. Zato je bil čuteč, a ne sentimentalni; samsvoji, a nikoli ne odbijajoč, in ne dolgočasen.

in ne enoličen. Davno že nismo čitali pisem, literarnih pisem, ki bi nam nudila toliko etične vrednote in koristi kot ta Levstikova pisma. Prav je, da se z njimi ni zgodilo, kar je prosil več ko enega prijatelja: »Prosim Te, da o vseh mojih zasebnih stvareh nikomur ne zineš besedice, ker to je odločeno samo Tebi.« (341). Vendar je bilo odločeno tudi nam, da iz pisem — mamo: lepoto Levstikove duše. V. S.

Južni Sokol leta 1865.

France Levstik (*), pred njim starosta dr. Costa, poleg Graselli (**) edini še živeči član, načelnik Mandič, v prvi vrsti sedijo od leve na desno Kajzelj (oče staroste br. Kajzelja), tretji Kollman (oče trgovca Kollmana), zadnji Noll.

France Levstik kot član Južnega Sokola

Danes, ko se bo na najsvečanejši način proslavila v Velikih Laščah 100-letnica Levstikovega rojstva, je naša dolžnost, da se spomnimo Levstika tudi kot Sokola. France Levstik je bil prvi, ki je v slovenskem jeziku izdal sokolsko terminologijo.

Zanimive podatke glede Levstikovega sokolovanja mi je prav radevolje dal na razpolago starosta Ljubljanskega Sokola brat Bogumil Kajzelj. V arhivu Ljubljanskega Sokola se nahajajo dobro ohranjeni zapiski od ustanovitve Južnega Sokola do današnjih dni. Kolikor sem mogel iz zapiskov ugotoviti, se je pričel Levstik aktivno udeleževati pri Južnem Sokolu okrog leta 1865. Na pričujoči sliki je v kroju tudi Levstik, iz česar se da sklepati, da je bil uveden in dober Sokol. Starosta v tem letu je bil dr. E. H. Costa, podstarosta dr. F. Zupanec, tajnik Franc Ravnihar (oče br. dr. Vladimira Ravniharja), načelnik br. Stevo Mandič, zastavonoša br. Vidie, odborniki pa Dr. holder, Graselli, Jenil, Kadilnik in Kajzelj (oče staroste Ljublj. Sokola). Levstik v tem času ni zavzemal v Južnem Sokolu nobene funkcije, pač pa je bil telovadec.

Ko je vlada zaradi neke poulične praske z ljubljanskimi turnarji razpustila 3. avgusta 1867 Južnega Sokola, so bivši člani kmalu postavili nova pravila, ki so bila 6. februarja 1868 od deželne vlade potrjena. Društvo se je imenovalo Ljubljanski Sokol, ki obstoji še danes. Na občnem zboru 16. februarja 1868 je bil izvoljen odbor Ljubljanskega Sokola, v katerem je bil starosta br. J. Debeve, podstarosta br. Graselli, tajnik br. dr. Karol Bleiweis in njegov namestnik br. France Levstik. Na prvi seji odbora je Levstik že predlagal, da se izda poziv na vse »domorodce«, da vstopijo v sokolske vrste. Levstik se je z vso ljubeznijo oklenil Sokola, deloval neumorno in pošteno, kakor je razvidno iz zapisnikov sej v tem letu.

Kako visoko je spoštoval Levstik svoj materinski jezik, nam najbolj jasno priča vloga, ki jo je sestavil in poslal 8. julija 1868 deželni vladi v Ljubljani. Original vloge, ki jo hranijo v arhivu Ljubljanskega Sokola, slove:

»Slavna c. kr. deželna vlada! Slovensko društvo Sokol, po sklepu odbora, se, bivše 8. dan t. m., opiraje se na § 19 državnih osnovnih zakonov, izreka odpor (protest), da mu je slavna c. kr. deželna vlada poslala v nemškem jeziku spisano poročilo, da jej do 20. julija letos poda razkaz o svojih društvenih razmerah s priloženim odtiskom društvenih pravil, a poročilo o društvenem računu, da ji pošlje do konca sušca bodočega leta. Sokol obenem to naročilo z dotičnim obrazcem vrača po imenovanem § 19, zahtevaje, da se mu zdaj in vselej pošlje slovensko naročilo s slovenskimi obrazci.«

Vloga sta podpisala namestnik staroste Peter Graselli in društveni tajnik dr. Karol Bleiweis.

Ta vloga je bila odgovor na poziv deželne vlade z dne 26. junija 1868, ki je zahtevala, da mora Ljubljanski Sokol predložiti bilanco in poročilo o društvenem delovanju v nemškem jeziku. Levstik se je temu odločno uprl in poslal nato vladi odgovor, kakor je zgoraj označen.

Levstik je bil v tem letu še v Ljubljani; kdaj pa je odšel iz Ljubljane in kdaj je odločil funkcije v Ljubljanskem Sokolu, nisem mogel ugotoviti iz spisov v društvenem arhivu. Zadnja seja, pri kateri je med navzočimi vpisan še Levstik, je bila 19. avgusta leta 1868. Potem pa nisem zasledil več njegovega imena pri naslednjih sejah. Tudi v poročilu o občnem zboru Ljubljanskega Sokola za leto 1868, se nikjer ne omenja, kam je Levstik odšel.

Najvažnejše in najzanimivejše delo Levstikovo v dobi njegovega sokolovanja v Ljubljani je knjiga »Nauk o telovadbic«, izdal Južni Sokol, ljubljansko gimnastično društvo. Izšla je

v dveh delih in sicer prvi del leta 1867, drugi pa leta 1869 v Egerjevi tiskarni v Ljubljani. Drugi del ni izdal več Južni Sokol, ampak Matica Slovenska.

Knjiga »Nauk o telovadbic« je bila za one čase neprecenljive vrednosti. Sokol je dobil slovensko terminologijo, kar se tiče prostih vaj in vaj na orodju. Velezanimiv je predgovor k I. delu »Nauka o telovadbic«, ki ga je napisal v imenu odbora Južnega Sokola Levstik.

Predgovor se glasi takole: »Telovadje se je v ljubilo po vsej slovenske domovini, vendar do zdaj nismo še imeli telovadske knjige v materinem jeziku. Tej silnej potrebi v okoliščini prihodnjega slovenskega telovadca stalna pravila, po katerih bi se mogli telovadstva do dobrega izučiti. Taka pravila bi posebno utegnula ustrezati voditeljem, ker bi potem telovadje lažje devali v red. Vsaka vaja naj ima, kolikor se največ more, svoje posebno ime, to telovadni uk v začetku jako lajša. Da se to vresniči, a posebno, da bi se telovadstvo učilo v slovenskem jeziku, tega niso želeli samo naši Sokolovci, ampak tudi telovadne umetnosti vsi prijatelji.

Da si tudi smo dovolj prepričani, kako je težko pisati i med svet dajati tako knjigo, vendar se nismo odstrašili od svojega namena. Izdajamo tedaj v malih zvezkih knjigo, katera ima obsežje vse telovadje, kar nam je samo tedaj mogoče dovršiti, ako nas bodo podpirali telovadne umetnosti domoljubni prijatelji. To knjigo telovadcem tem bolj priporočamo, ker je oprta na lastne izkušnje, i govori o prostih ter vseh vajah na orodji od najlažje do najtežje. Torej je vsakemu dana prilika, da se more v tej stvari dobro izuriti, umetno izobraziti.

Da bode telovadec težava, predno se do dobrega izuče umetnega telovadskega jezika, to vemo, vendar tudi vemo, da se ta težava dozdeva mnogo večja nego je v resnici. Pač ni tajiti, da bi se bilo lažje učiti besed i vaj, ko bi se bile v tej knjigi med besedami naredile dobre telovadske podobe, ali opominjamo, da bi bilo tako delo s podobami mnogo predrago.

Naš izurjeni prvosokol Viktor Coloreto, položil se je bil prvi tečajnega dela, ter spisal v nemškem jeziku telovadsko terminologijo. Franjo Levstik je takoj potem prestil v terminologije prvi oddelek, a Luka Svetec i profesor Vavru sta ga v tem podpirala, tako, da je po vseletnem čiščenju i premišljevanju mogoče natisniti rečeni prvi oddelek, kteremu bodo skoraj nasledovali drugi. Največje zahvale za to početje išče Sokol v tega izvrznega delca krepkej podpori, zatorej želi, da bi našlo prostorček v vsakej najmanjšej knjižnici. Odbor.«

»Nauk o telovadbic« je obsegal v I. delu: Proste vaje z nekaterimi rednimi vajami, posebne vaje, borbo, vaje v hoji, tekani, v poskoku in v skakanji. Vaje je pojasnjevalo 50 slik. Drugi del je obsegal: Vaje na orodji, prosto skakanje, (iz navadnega nastopa, z nagonom čez vrvice), skakanje čez dve vrvice z dvema deskama (z nagonom in brez nagona), kozo (danasnja bradljo), vaje s palicami, metanje, vaje na drogu, plezala, roče, vaje na ročih (privitah), naposledno lestev, razovno lestev, napvično lestev, plezalice (plezalne preklje) in plezalno vrvi, in končno gred. Drugi del je imel 164 slik in 6 obrazcev.

Ko sem tako prelistal »Nauk o telovadbic«, sem ugotovil, da je bila telovadba na orodju mnogo bolj poštevana kot proste vaje. Knjiga je bila za takratne čase neobhodno potrebna in je kasneje služila za izpolnitev sokolske terminologije. Bratoma Coloretu in Levstiku izrekamo našo največjo zahvalo.

Franctu Levstiku, odličnemu članu Južnega Sokola, začetniku Sokolstva na slovenskem jugu, izreka danes vse jugoslovansko Sokolstvo svojo največjo zahvalo in kliče ob 100-letnici njegovega rojstva: Slava spominu Sokola br. Levstika!

J. Horvat

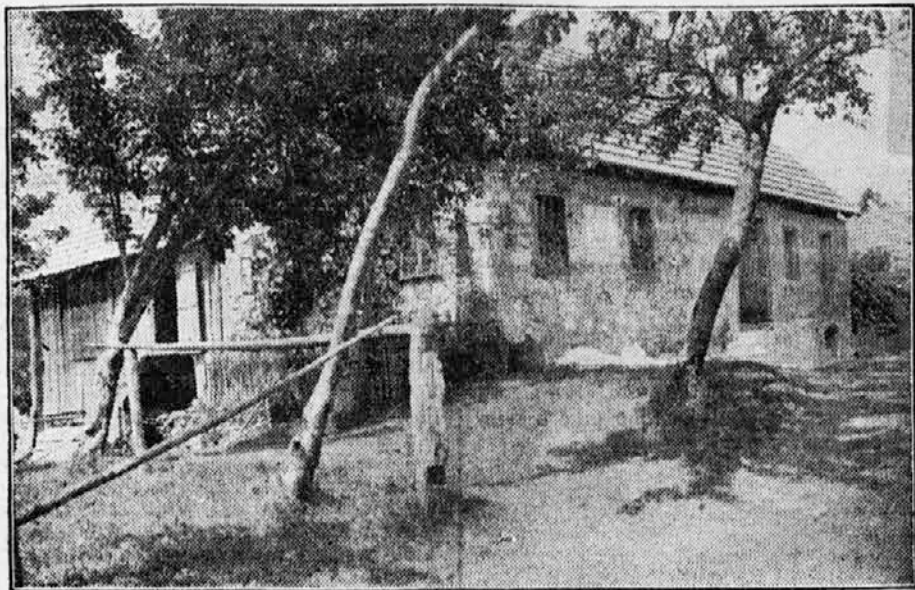
Fran Levstik — plaketa, delo kiparja M. Peruzzi-ja, ki jo danes odkrijejo na spomeniku v Laščah.

na, kar mimogrede omenj v pismu 16. IV. 1870 Albinu Arku: »Včeraj sem v sv. Stefana cerkvi našel po naključju dr. Azinpiča...« (str. 3)

Ako prav sam ranjen in ves prežaljen, skrbi, da ne bi bil žaljen in ranjen tudi njegov prijatelj. Jelovšku namreč 11. IV. 1870 piše z Dunaja: »Mislim sem uže tebe posvariti, da se pazi, da bi ti ljudje tudi s teboj tako brezobzirno ne delali, kakor z menoj delajo. (136) Ako bi ti bil (prej) pisal, kakor zdaj pišem, pokvaril bi ti bil vse velikonočne praznike. Tega nisem smel, ker vem, kako malo je veselih ur v človeškem življenju. Za tega del sem vso stvar odložil do po praznikih.« Kako lepa beseda in še lepša duša! Tako ravna Samarijan, farizej pa prav zna praznike, tudi velikonočne praznike prizadene sosedu brezobzirno krivico. »Ziva duša mi ne odgovori,« toži pred veliko nočjo istemu v pismu »Ali imate vodo v ustih, da vsi tako trdovratno molčite, kakor bi bili zmenjeni? Jaz sem v največji brezupnosti.« (138)

Kdor je sam izkušal gorje, ga more lajšati tudi drugim. Levstik je bil izredno usmiljenega srca do vseh potrlih, zapuščenih in brezpravnih. »Preširna želim na svitlo dati, obeta 20. VII. 1871 v pismu Erjavcu, »na korist Prešernovej hčeri Ernestini...« (86). Krajca svari 11. XI. 1878 pred izdajanjem Prešernovih poezij, kar bi pomenilo škodo za Ernestino. »Kolikor Vas jaz poznam, ne verujem, da bi Vi hoteli tej ubožici to skopo skórijico kruha iz rok trgati, ako bi jo tudi mogli...« (177). Istemu Kraju se zahvaljuje 25. XII. 1882 za trud, ki ga je imel z njim in njegovim bratom, za katerega se usmiljeno Levstikovo srce vsak čas zavzema tudi v pismu 20. I. 1884 Levcu (187). Kakor za svojega brata skrbi Levstik tudi za pisatelja Jurčiča. Miklošiča prosi 1865 zanj: »Ko pride na Dunaj, vsemu slovenstvu storiti dobro delo, ako vam bode kolikaj mogoče, da mu pomagate, da ga stiska in revščina ne pokonča.« (192)

Levstikova usmiljenost je nesebična. Ko prosi za druge, pozablja nase, čeprav je sam v stiski

Levstikova rojstna hiša v Spodnjih Retjah.

Za podvig naše kmetijske žene

Kulturna višina naroda je zavisna od njegovega gospodarskega blagostanja. S propadanjem gospodarstva propada vedno tudi njegova kultura. Zato vse prosvetno delo ne bo dosti pomagalo, če se ljudstvo ne dvigne na gospodarskem polju. Ljudje občutijo vse te tisoče šol in prosvetnih zajednic bolj kot breme, ki jim poviša že itak moreča jih davčna bremena nego pa kot ponujano jim pomoč. Kdor hoče delati med ljudstvom, kdor hoče pomagati našemu kmetu, se mora vživeti v njegovo gospodarsko stanje in tam pomagati. V to je poklicano zlasti učiteljstvo, i ga njegovo delo samo sili, da proučuje in spoznava razmere svojega kraja. In sicer pripada ta naloga obema: učitelju in učiteljici. Današnje razmere zahtevajo od žene, da stopa vzporedno z možem, da se zanima za vse, za kar se zanima mož, kajti njen delokrog se čedalje bolj krije z njegovim. Zato pa je treba dati že našim kmetičkim dekletom neko bazo, na katero bodo graile svoje razumevanje zunanjega, ne samo družinskega življenja. In to nalogo lahko prav dobro vrše naše gospodinjstvo-nadaljevalne šole in tečaj, ki tvorijo kontinuiteto šolskega pouka ter ustvarjajo podlago za udejstvovanje v gospodinjstvu in gospodarstvu.

Naše učiteljice se te svoje naloge prav dobro zavedajo. Na stotine jih žrtvuje svoje počitnice in se priglajajo v gospodinjstvo tečaje, kjer izpopolnjujejo svoje znanje v teoretično in praktično smer. Tudi letos se jih je prijavilo toliko, da je bilo več kot polovico odklonjenih.

Obvezni pouk v gospodinjstvu

V Zürichu je bil sprejet zakon o obveznem gospodinjstvenem pouku. Zakon določa, da morajo vsa dekleta od 16. do 18. leta obiskovati nadaljevalne tečaje za gospodinjstvo; pouk se bo vršil enkrat na teden od 5. do 8. ure, torej letno 240 obveznih ur. Pouk obsega: šivanje, krpanje, kuhanje, prehrano, hišno gospodinjstvo in gospodinjstvo računstvo. Šolskim in vodstvom je pa dovoljeno, da raztegnejo ta pouk na 320 ur ter dodajo še pouk o vzgoji, higijeni in postrežbi bolnikov. Za vajenke in srednješolske dijakinje, ki so že preveč zaposlene, se bo učni načrt prilagodil njihovim razmeram. Ljudstvo je sprejelo ta zakon z veliko večino glasov: 78.477 proti 21.556.

Ženski štrajk

Iz nekega malega kraja blizu perzijskega glavnega mesta Teherana poročajo o svojevrstnem štrajku. Žene dotičnega kraja so bile že davno razdražene vsled tiranskega postopanja njihovih mož. Nekega dne so se zbrale v imponantno povorko, odkorakale so v strnjениh vrstah pred šolsko poslopje in tam nabile na vrata proklamacije, v kateri izjavljajo, da se ne vrnejo več k svojim možem in se ne podvržejo svojim zakonskim dolžnostim tako dolgo, dokler se vsi možje ne podpisajo na razobeseni dokument. Prav posebno so protestirale v dotičnem prostoru proti temu, da jih možje tepejo, kar je moderne perzijske žene nevredno.

Čarovništvo še vedno cvete

V neki vasi v Italiji, v okolici Bolonje, se je zadnje čase čisto dogajalo, da je komu zbolela živina. Poklicali so nekega mazača ter ga prosili za nasvet. Ko je videl, da njegova »kura« nič ne pomaga, je izjavil, da je živina gotovo uročena. Prva oseba, ki bo prišla v hišo potem, ko je crknila žival, ki jo je on zdravil, je čarovnica, ki je živino urekla. Ko je poginila krava, je prišla na posvetov nek 70-letna vdova prosit dela. Kmetova družina in nekateri sosede so se vrgli na starko ter so jo strašno obdelavali s pestmi. Policija jo je le s težavo rešila gotove smrti.

Suženjstvo otrok

Na internacionalni konferenci o položaju otrok v Afriki, ki se je vršila v Zenevi, je ugotovili neki član Društva proti suženjstvu, da se v nekaterih krajih še vedno vzgajajo otroci za trgovino s sužnji in sicer da se izmenjujejo za orožje in municijo. Mr. Vernon iz britanskega kolonialnega urada je zastopal stališče, ki ga je zavzela proti takim običajem britanska policija. Temeljno načelo britanske vlade je bilo vedno, da se čim manj meša v šege in običaje domorodcev, ako ravno ne nasprotujejo zdravstvenim in policijskim predpisom. Vlada noče posegati v delovne prilike družine in rodov ter mora marsikaj spregledati, kar z druge strani ne odobrava. V splošnem da se baže ne vrše nikakoli nasilstva napram otrokom.

»Razstava rož« v Gradcu

V nekem slikovitem delu Gradca, kjer stoji sanjave gosposke vile v dobrem sosedstvu s stariimi hišicami, leži eden največjih in najlepših avstrijskih rožnih vrtov. Za univerzitetnim botaničnim vrtom se razprostira slovita kolonija rožni vrt gospe Hofer. Vzorno zasajen, izvrstno upravljan; tu se vidijo cela polja rož: rože na ograjah, na uticah, na letvah, prave mojstrovine narave in vrtnarske umetnosti, v vseh barvah in vseh odtenkih od najnežnejšega pastelnege tona do najtemnejše purpurne barve. V vrtu je gotovo svojih 20.000 vrtnic. Ze sami na sebi so ti rožni nasadi med prvimi znamenitostmi mesta, vendar imajo še svojo posebnost: plemenita posestnica teh krasot, ki je v Gradcu splošno znana pod imenom »Frau Blumenhofer«, odpre vsako leto, ko stoji vrtnice v najlepšem cvetu, za en teden svoj vrt, da si ga lahko vsakdo ogleda proti majhni vstopnini. Rože tudi prodaja. Ves izkupljeni denar se uporabi za siromašne matere, za slepce in za zveste onemogle služabnike. Letos je ta plemenita žena slavila svojo 70-letnico ter jo je sam zvezni predsednik odlikoval s tem, da jo je obiskal in si ogledal njene rožne nasade.

Svojemu namenu najbolj odgovarja tečaj, ki ga prireja banovinska uprava v Veliki Loki na Dolenjskem. Kajti tu je možno izvesti načrt, ki odgovarja kmetičkemu življu, kjer dobi učiteljica vpogled v kmetičko gospodinjstvo in gospodarstvo. Žal da more biti sprejetih v ta tečaj le zelo omejeno število učiteljic, druge so se pa prijavile pač drugam: v tečaj na Mladiko, ki ga prireja Podmladek Rdečega križa, ali pa v Krekovo gospodinjstvo šolo, ki jo vodijo šolske sestre v Zgornji Siski.

Teoretično podlago za delo na gospodinjstvenih šolah pa dobi učiteljica v tako imenovanem uvodnem gospodinjstvenem tečaju, ki se bo vršil v Mariboru. Namen tega tečaja je, uvesti učiteljstvo v miselnost in življenje kmetičkega prebivalstva, v način obnavljanja s kmetičkim ljudstvom ter v delo na kmetičko nadaljevalnih šolah. Predavatelj, ki dobro pozna življenje in potrebo kmetičkega, podaja tu učiteljicam vpogled v najvažnejše teme, na pr.: bistvo kmetičkega stanu, dežela in mesto, občestvo na kmetih; odsev kmetičke duše v kmetički kulturi; itd. Posebno važno za učiteljice je, da potom teh tečajev tudi one dobe vpogled v gospodarska vprašanja našega podeželja, (na pr. v gospodarske probleme naše vasi, v združništvo itd.).

Če pogledamo v enega teh gospodinjstvenih nadaljevalnih tečajev, tedaj moramo z zadovoljstvom ugotoviti, kako resno jemljejo učiteljice svoje delo, kako ne izpuste nobene prilike, ki bi mogla obogatiti njih znanje.

Moda

Modni drobiž

Vzorčaste obleke prevladujejo v letošnji sezoni, ki je skoro izključila enobarvno blago za obleke. Da pa zamoremo uporabiti svoje prejšnje enobarvne obleke in kljub temu biti moderne, nam moda narekuje, da si izrežemo široke proge iz rožnate ali pikaste vzorčaste svile ter jih našijemo na spodnji rob krila, obrobimo z njimi volane, rokave, izrezek ob vratu.

Korale na površju. Poleg raznobarnega steklenega nakita, ki se menja z obleko, se uveljavljajo čedalje bolj korale. Koralne krogljice v ušesih, koralne ogrlice in broše pristojajo posebno brinetkam zelo dobro.

Bolero, ki si je pridobil odlično mesto v letošnji modi, še ne misli odstopiti, vendar postaja že skromnejši: ne obema več života preko prsi, ampak se ustavlja skoro ob šivu pod pazduho.

Za najelegantnejše. Moda stavi na najelegantnejše med nami precejšnje zahteve. Tako nam letos zapoveduje popolno soglasje v barvi čevljev in nogavic z obleko. Tako vidimo damo, ki je popolnoma ovita v škrlatno barvo, druga je tako očarana od barve nekega posebnega tona modrih nogavic, da si pusti pobarvati z enako barvo blago in usnje za čevlje, da ji bodo obleka, nogavice in čevlji popolnoma enaki. Toda tega ne smemo pripisovati le modni kaprici: učinek enobarvne popolne toalette je čudežen; dama je v njej višja in vitkejša. Od tod priljubljenost »harmonije«.

Luknjčaste vezene slaviyo zopetno vstajenje na vsej črti. Vidimo jih ne le na ovratnikih in garniturah, marveč tudi na oblekah in celo na — čevljih! Na usnju se delajo zelo male luknjice in samo na barvanem tankem usnju ter so taki čevlji obrobjeni s pasovi iz gladkega usnja.

Tunika je lepa modna »novost«. Vidimo jo na mnogih poletnih modelih kot bočno volano ali kot dvojno krilo. Da se nam pa pod plaščem ali jopo ne mečka, izberemo za obleko s tuniko vedno le pravo svilo, ker samo to se ne mečka.

Klobuki so momentano zelo karakteristični. Raznovrstni so: veliki, majhni, okrogli, koničasti. Nekateri se nosijo na tilniku, drugi pokrivajo desno uho, spet drugi levo oko. V splošnem hočemo imeti prosto čelo, vendar nosimo tudi oblike čelade, kepe, pa tudi trivoglavi klobuki so ostali nespremenjeni. Še nikdar niso imele ženske toliko kapric — ako ne v glavi, vsaj na glavi — kakor sedaj.

Dežni plašč. Čeravno potrebujemo dežni plašč, da se z njim obvarujemo dežja, vsled tega še ni treba, da bi moral biti pust in dolgočasen. Dobe se zelo lepi dežni plašči iz raznih svil in drugih impregniranih tankih tkanin v veliki izbiri barv in fazon.

Nojeva peresa. Zdi se, da bodo nojeva peresa prišla zopet v poštev za različni modni nakit. Doslej je bilo pridobivanje nojevih peres zelo naporno; morali so noje loviti. Znano pa je, da je noj hitrejši od najhitrejšega konja in da mu ni lahko priti do živca. Tudi se je bilo bati, da se bo noj vsled lova zatrl. Zato so začeli resno misliti na nojerejo in danes imajo tam, kjer to dopušča klima in kjer imajo veliko zemljišča na razpolago, v Ameriki, Sahari, Alžirju, velike in plodnosne zavode za rejo nojev.

Šele v tretjem letu je noj goden za skubljenje. To je precej težka operacija, ker je noj zelo plašljiv, divji in v silobranu zelo hud. Dva moža potisneta noja k zidu, ko sta mu prej pokrila glavo ter ga tam tiščita. Izberejo se najlepša in najstarejša peresa, ki se poznajo po tem, da so izgubile drobne žilice ob korenini. Peresa se izpulijo in sicer se na ta način dobi okrog 40 peres v repu, ta so najlepša, ostale pa pod peruti. Peresa se pulijo dvakrat na leto na ta način. Če pomislimo, da živi noj okrog 80 let, razvidimo, kako neizmerno dragocen je noj in kako dobičkanosna je nojereja.

Razgled po ženskem svetu

Francija

Akademija lepih umetnosti v Parizu je razdelila letošnje rimske nagrade za muzikalne kompozicije. Dve prvi nagradi sta bili podeljeni dvema ženskama in sicer 24-letni gđ. Yvonne Desportes in 21-letni gđ. Henriette Roget.

Anglija

O priliki stoletnice Leedove medicinske visoke šole je bila odlikovana dr. Jane Walker, katera je ena izmed prvih zdravnic. L. 1892. je krepko delovala na to, da se upelje zdravljenje tuberkuloznih na prostem zraku; 10 let pozneje je ustanovila sanatorij East-Anglican v Naylandsu, Suffolk, kjer je odredila poseben oddelek za poklicno zaposlene moške in ženske.

Angležinja Miss Stella Willins je nedavno temu odnesla prvo nagrado na mednarodni tekmi za stenotipijo in sicer že dve leti zaporedoma. Napisala je tekmo ene ure 7662 besed ter je pri tem napravila le 21 pogreškov. Po odštetju 10 besed za vsak pogrešek, ostane 124 besed na minuto, Miss Willins upa, da bo prihodnjé svoj svetovni rekord še zboljšala.

Zedinjene države

Število ženskih letalskih pilotov v Zedinjenih državah se je pomnožilo tekom zadnjega leta od 179 na 419.

Kiparica ga. Robert Maynard-Hutchins, žena univerzitetnega predsednika v Chicagu, je izgovorila kip indijskega pesnika Rabindronatha Tagore, ki je vzbudil v Chicagu veliko občudovanja.

Zeneva

Nizozemski delegati pri Delovni konferenci v Zenevi se niso udeležili glasovanja o belgijskem predlogu, po katerem naj bi se nočni čas, ko je ženi prepovedano delo, preložil od 10. na 11. uro zvečer in od 5. na 6. uro zjutraj. Vendar je bil belgijski predlog sprejet s 56 glasovi proti 38.

Znani nizozemski parlamentarki ga. dr. Bakker-Nort in Louise van Eghen sta sodelovali v ženski komisiji, ki ima v Zenevi posvetovalna glede vprašanja domovinske pripadnosti poročne žene.

Japonska

Mikiko Hayashi, neka učenka v Tokio, je nedavno premagala japonsko mojstrijo v tenisu Tomoko Kobayashi. Imenujejo jo že »japonsko Helen Wills«.

Kitajska

Kitajska ženska voditeljica ga. Lin je ena izmed štirih ženskih poslancev v narodnem zboru v Nankingu, kitajskem parlamentu, ter spada k 9 predstojnikom zbora. Ga. Lin je hčerka kitajskega svečenika in je bila ena izmed prvih učenek dekliške šole baptistov, ki je bila ustanovljena pred 30 leti v Sianfu-ju, L. 1911. Je šla na Japonsko, da dokonča svoje študije. Nato se je vrnila v domovino, se poročila ter je delovala kot učiteljica in žurnalistka.

Gospodinjstvo

Mleko in maslo

V prehrani človeka ima mleko važno mesto; otrokom in bolnikom je mleko glavna hrana, vendar ga ne prenašajo vsi ljudje enako. Ene zapira, druge čisti. V splošnem je pa mleko zelo zdravo in priporočljivo.

Najokusnejše in najbolj zdravo je sveže mleko. To si pa lahko privoščimo samo na kmetih, takoj ko je pomeljeno in ko smo se prepričali, da je od zdrave krave in iz čisto države bleva. Ako nimamo teh garancij, je bolje, da mleko prekuhamo. Mleko kuhamo in hranimo v posodi, ki je ne rabimo za drugo, nego samo za mleko. Ne smemo mleka odstraniti od ognja, čim je zavrelo, marveč moramo pustiti, da se kuha 1—2 minuti. — Poleti in o slabem vremenu moramo mleko dvakrat prekuhati, sicer se nam sesiri. Vendar je bolje, ako moremo hraniti mleko na tako hladnem prostoru, da nam ga ni treba dvakrat kuhati.

Kislo mleko je zelo zdravo, moramo pa se vedo pravilno postopati z njim. Če je površina že gljivasta, nabrana in sliva, če se pokažejo pod smetano mehurji in se izločuje vodena tekočina, je kislo mleko prestaro in se ne bi smelo jesti. Najbolje je, ako zlijemo mleko v stekleno ali porcelanasto skledo in sicer po 1/4 ali 1/2 litra, ga na rahlo pokrijemo ter postavimo v enakomerno toplem prostor, toda ne na sonce. V kakih 24 urah je mleko pravilno strjeno ter se na površju napravi gladka koža. Tako mleko lahko zmešamo s sladkorjem, ponekod mu dodajo tudi cimta ter ga potresejo z drobtinami črnega kruha; tudi s kuhanim sadjem ga mešajo ali pa s sadnim sokom.

Iz strjenega mleka napravimo lahko tudi izvrstno kremo. Poberemo smetano z vrha, ji dodamo malo limonovega soka, sladkorja in en stočen rumenjaki. Ostalo mleko vržemo na gosto sito, da se odcedi vsa voda, nato ga stremo v stekleno skledo, jo obložimo s sladkim kuhanim sadjem ter naposled zlijemo vrhu še peno iz smetane.

Mandeljevo mleko je izvrstna, osvežujoča pijača. 20 dkg sladkih in par grenkih mandeljnov operimo, olupimo, polijemo z mrzlo vodo, nato jih zribljemo in fino stolčemo. Na stolčene mandlje zlijemo 1 l mleka, pustimo stati 1 uro, nato precedimo skozi čisto krpo, dobro stisnemo, da izzmemo ves sok, dodamo sladkorja po okusu ter par kapljice ekstrakta oranžnega cvetja.

Mlečni rezanci. Napravimo testo iz dveh jajc, potrebne moke in malo soli, ga zvaljamo prav na tanko ter zrežemo drobne rezance. Potem skuhamo 1 1/2 l mleka, kateremu smo dodale 100 gr. masla, 125 gr. sladkorja ter nekoliko vanilije. Ko mleko zavre, zmešamo počasi osušene rezance ter jih postavimo v peč, da se polagoma kuhajo, dokler ne postanejo mehki in rumeni. Ko so kuhani, jih lahko še enkrat zalijemo z mlekom, dodamo event. še sladkorja ter jih potresemo s cimetom. Serviramo jih lahko s kompotom.

Maslo hranimo najbolje v lončevinasti posodi, kamor ga dobro stisnemo. Posodo pokrijemo s čisto, redko krpo ter položimo v drugo, večjo posodo, ki jo napolnimo tako, da se vogli krpe močijo v vodi. Krpo se napoji z vodo, izhlapeva nad maslom ter ga hladi. Maslo se tudi na ta način hrani, da se zalije s slano vodo.

Z maslom namazan kruh, posebno črn je izvrstna jed, ki nam v poletni dobi prihrani marsikako večerjo, posebno za otroke, pa tudi za odrasle. Maslo se lahko zmeša z drugimi rečmi, da se mu spremeni okus.

Zeliščno maslo. Na četrt kg masla vzamemo pest zelišč, malo soli in limonovega soka. Zelišča: drobnjak (zelo malo), peteršilj, majaron, pehtran itd., operimo z vrelo vodo, jih sesekljamo na drobno ter zmešamo z maslom, katero smo prej dobro stekli.

Sardelno maslo. Maslo dobro stepemo z nekoliko sardelne paste.

Goričeno maslo. Za en četrt kg masla vzamemo 4 rumenjake trdokuhanih jajc, jih dobro zmešamo ter zmešamo s soljo in poprom, dodamo nekoliko goričice, ter vse skupaj zmešamo z dobro raztepenim maslom. Tako prirejeno maslo lahko namažemo na kruh ali pa ga serviramo s hladnim mesom.

Mladci Jugoslovani

Ivan Matelič:

V polju

Polje živo se iskri
in igrivo plitji roj žvrgoli.
Solčni soj vseposod,
nič ne pazim, kod gre pot.
V oelo gazim sred polja,
vsaka cvetka se smešlja.
Brez presledka slap v potoku
vre, brblja. Kot otroku
med cvetovi, med vrhovi
v lahmem skoku smeh zveni,
zar se solca v njem iskri.
V njem odmeva sredi speva
kot glasovi tanki zvonca
brez začetka in brez konca.

Fr. Levstik:

Kdo je napravil Vidku srajčico?

Pripovedka

Živela je svoje dni uboga vdova. Bog ji je dal sedem otrok, enega manjšega od drugega, ali jesti so morali vsi. Od zore do mraka je bilo treba materi služiti vsakdanjega kruha, zatorej je imela samo ob dolgih zimskih večerih toliko časa, da je naredila otrokom srajčice, da bi ne hodili goli po svetu. Vsak otrok je imel po eno samo srajčico, in ko je bila starejšemu pretesna, dobil jo je vselej mlajši otroček. Zatorej ni moglo biti drugače, nego da je najmlajši otrok Vidko nosil zmirom tako tenke srajčice, da mu je solnce na golo kožo sijalo. Vidko je bil deček jedva štiri leta star, bil je zelo bistroumen ter je posebno živalce in cvetlice imel rad. Kadarkoli je videl jagnje na paši, brž mu je začel nabirati najlepših dišavih rastlin; ako je našel mladega ptička, ki je padel iz gnezda, nesel ga je skrbno domov, kjer ga je pital, dokler ni toliko dorastel, da je mogel leteti. Še celo pajkov ni pobijal; kadar je našel kje kakoga pajka, nesel ga je vselej ven na trato, misleč si: uboga živalca tudi rada živi. Nekoč se mu je bila srajčica tako potanjila, da mu je padla z ramena, a ker je bilo ravno poleti in je mati pridno hodila na delo, ni mu utegnila sešiti druge. Zato je moral ubožček okrog skakati skoraj na pol nag. Nekega dne gre v gozd jagor nabirati. Ondi ga sreča jagnjčice. Na pol golo revše se mu zelo smili, zato ga vpraša: »Kje ti je srajčica?« Vidko žalosten odgovori: »Nimam nobene druge, kakor to strgano, a moja mati mi tudi ne utegnejo zdaj druge napraviti; šele ko zima pride, dobim novo. To se ve, da popolnoma nova ne bo, ker take dobiva le moja najstarejša sestra, a moja bo le stara. Oj, kako rad bi imel vsaj eno novo srajčico!«

Zdaj mu jagnje odgovori: »Ubožec, smiliš se mi, na, jaz ti dam nekoliko svoje volne, od nje si napravi novo srajčico!« In jagnje si izpuli nekoliko volne ter jo da ubogemu dečku.

Ko je šel Vidko mimo trnovnega grma ob cesti, pokliče ga grm in ga vpraša: »Kaj neseš, Vidko?«

»Volno za novo srajčico!« odgovori Vidko.

»Daj mi jo sem, da ti jo izmičem,« reče mu grm.

Vidko mu da volno in grm mu je, sem ter tja vijoč trnjeve veje, izvrstno izmikal volno.

»Varno jo nesi, da se ti ne zmede!« reče grm, okončavši svoje delo in podavši volno vselemu Vidku.

Zdaj ugleda Vidko pajčevino in pajka, ki je sedel ravno v sredi in je predel. Pajek pokliče dečka in mu reče: »Daj mi volno, da ti jo osmukam in iztkem; že vem, kaj ti je treba.«

In pajek začne pridno svoje nežne nožice gibati ter ž njimi presti in tkati. Kmalu je natkal najlepšo in najboljšo tkanino ter jo izročil Vidku.

Vesel hiti Vidko dalje ter prispe do potoka, ob katerem je sedel velik rak. Tudi ta ga takoj povpraša: »Kam tako hitiš, Vidko? Kaj neseš pod pazdho?«

»Tkanino za svojo srajčico,« odgovori Vidko. »Ravno na pravega si našel!« reče rak. »Brž mi jo daj sem, da ti jo prikojnim.« Vidko mu jo da in rak mu je s svojimi velikimi škarnimi volneni tkanino prav lepo v srajčico prirezal. »Evo,« izpregovori rak, »zdaj pa ni treba drugega, nego da ti mati prirezane kosce sešijejo in srajčica je gotova.«

»Oj,« vzdihne Vidko, »mati nimajo časa, da bi mi skoraj srajčico sešili, potrpeti mi bo treba, da pride zima.«

A jedva to izpregovori, kar prileti ptiček, ki je v kljuni imel dolgo nit. Takoj jo izpusti na tkanino in zapoje: »Jaz ti srajčico sešijem!«

Prav pridno je začel tiček šivati, in predno se deček dobro zave, bila je srajčica gotova. Ves iz sebe od veselja takoj obleče srajčico, in gledajoč se v potoku, veselo zavpije: »Oj, zdaj imam srajčico, lepo novo srajčico!« Komaj čaka, da bi bil že doma.

Bratci in sestre so ga debelo gledali in se čudili lepi srajčici. Tako lepo mehke in bele srajčice še nobeden izmed njih ni niti videl niti imel.

In ko je Vidko moral materi povedati, kdo mu je srajčico napravil, tleskali so mati z rokama nad glavo in so rekli: »Nu, zdaj vem, da so moja pokojna mati imeli prav, ko so mi večkrat djali, da

Komur dače zajčka dobri Bog,
da i travce mu obilne;
komur dače množ otrok,
da pomoči mu rešilne.«

Pesmi o kraljeviču Marku

Prevaja Radivoj Rehar

Kraljevič Marko in sokol.

Obolel je Marko iz Prilepa
sredi pota, sredi ceste bele;
bojno kopje zasadil je v zemljo,
a za kopje je privezal šarca
ter besede te-le spregovoril:
»Kdor bi žejo z vodo mi utešil,
kdor bi s senco zdravje mi pospešil,
ta bi mojo bolno dušo rešil!«
Pa prišel je sokol ptica siva
in mu v kljuni vode je prinesel,
napojil ž njo kraljeviča Marka,
krila svoja še nad njim razprl,
s senco svojo zdravje mu podprl...
Pa mu rekel kraljevič je Marko:
»Dragi sokol, siva ptica moja,

kdaj in kje sem ti dobroto storil,
da si z vodo žejo mi utešil,
da si s senco zdravje mi pospešil?«
Ptica sokol odgovarja Marku:
»Ne blebeči kraljevič mi Marko!
Ko na bojnem Kosovem smo polju

težke boje mi s Turčini bili,
divji so me Turki ulovili
ter peruti urne mi zlomili.
Takrat dvignil ti si s tal me, Marko,
ter na jelko me dejal zeleno,
da me konji ne bi pohodili.
Lačnega si z mesom me nahanil
in s krvjo si žeje me obrnil.
To dobroto si tedaj mi storil!«

Ivan Albreht:

Večer

Večer je mrk in štrk, štrk, štrk
na okno kaplje bijejo,
otroci spe, a materi
solzé oči zalijejo:

»Ki si jim vžgal življenja luč,
sirotam oče bodi,
da s poti zvestih src nikdar
jih zmota mi ne zvodi!«

Preneha dež in materi
se solze posušijo —
Z neba jo zvezde vabijo,
otroci sladko spijo...

Razširjajte Jugoslovana!

nista več veselila blagostanja, kraljična pa je od žalosti posedala in plakala za izgubljenim glasom.

Tedaj je dal kralj razglasiti po deželi:

»Kdor vrne kraljični Melodiji glas, ta postane njen mož in tako tudi kraljev naslednik.«

Zganili so se po kraljestvu vitezi, učenjaki in slavni zdravniki ter ugibali, na kak način bi kraljična zopet dobila svoj glas. A nihče ni vedel za pravo sredstvo.

Daleč v gorah je pasel tisti čas pastirček Tonček svojo čredo. Ni mu bilo mar za drugo kakor za njegove ovčke in za piščal, na katero je sviral zdaj otožno, zdaj poskočne pesmi.

Nekega dne, ko je zopet pasel ob robu gozda, je začel iz njega pogovor. Radovednost ga je terala bliže, da je prisluhnil. Na jasi so sedeli cigani in med njim ciganka. Bili so isti ko na kraljevi veselici, ciganka pa je bila Harfa.

Zlobno se je režala in besedičila: »Ste jo videli golobčico, kako se je zacmerila, po ni mogla peti?! Prav ji je! Petje je za nas, ker si z njim služimo kruh, ne pa za njo!«

»Slišal sem, da je kralj izdal razglas, v katerem obljublja hčer in kraljestvo onemu, ki vrne kraljični glas, se je oglasil star cigan.«

»Naj le obljublja! Nihče ne ve, da bo kraljična zopet petla le, če bo okusila krj zrnja, ki gospoduje v Boben-gori. In tudi če bi kdo vedel, kdo bi se pa upal nad zrnja!«

Pastirčku je bilo dovolj. Neskončno je zasovražil ciganko Harfo, enako pa se mu je zasmilila kraljična. Sklenil je, da ji bo pomagal. Zaprl je čredo v stajo, si opasal čutarico in se napotil iskat Boben-goro. Hodil je dolgo, ko je srečal staro.

»Hej, dobra mamica, kje je Boben-gora?«

Starica mu je povedala kje. Ko je še zvedela, da gre nad zrnja, mu je dala svet.

»Zrnja ukrotiš le, če vzameš s seboj prstan, ki ga dobiš v vrhu smreke, ki raste pred zrnjevim domovanjem. Zavrti prstan in imel boš vojščakov, ki ti bodo posekali zrnja, več kot dovolj! Prstan pa vrni po uporabi na stara mesto.«

Uganke

Sredi vrta kopa črna:
rjavi konji bela zrna
v solnčni dan prenašajo...
Kaj se smeješ mi pri strani —
le pomisli in uganil:
kaj so konji, bela zrna,
sredi vrta kepa črna?
Pa pri tem ne bo težave,
da si dlje ne beliš glave:
bela zrna rada ptica
v kletki zoblje ujetnica,
da bolj žalostno zapoje
pesni iz svobode svoje...

Rešitev prejšnje uganke: komar. Pravih rešitev smo prejeli 16; k njim smo pristeli tudi one, ki so napisali, da je tista zver pijavka, ker so imeli enako prav. Nagrado je žreb določil Stanku Kržišniku na Jesenicah. Rešitve današnje uganke bo sprejemalo uredništvo »Mladega Jugoslovana« v Mariboru, Aleksandrova c. 24 do srede, dne 29. t. m. opoldne.

F. Fajdiga sin

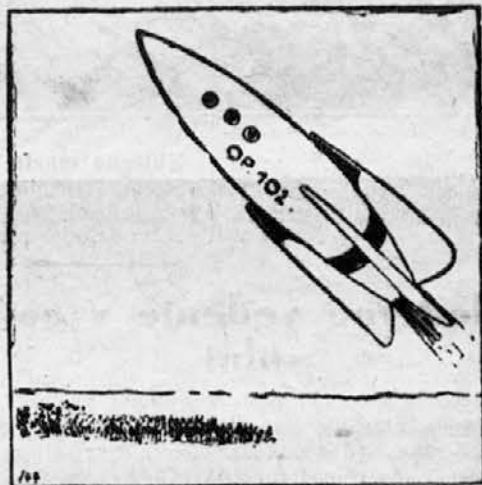
Zaloga pohištva in tapetniških izdelkov

Ljubljana, Sv. Petra cesta 7

Ustanovljena leta 1879

317

Počovanje po zvezdi večernici

144.

Inženir Šimek je sporočil Dušanu, da so za časa njegove in Daničine odsotnosti zgradili novo, še večjo raketo in da bodo v kratkem poleteli k njima na Venero. In kakor je obljubil, tako se je tudi zgodilo. Še tistega večera se je iz jame sredi predmestnega vojaškega vežbališča dvignila nova raketa »Op. 102« in s strašno brzino odletela v neskončne vsemirske daljave.

Ivan Krški:

Izgubljeni glas

V neki deželi je pred davnimi časi vladal kralj Poskok. Njegova dežela je bila izredno bogata, vsi njegovi podaniki so živeli udobno in lepo življenje. Kralj se je z njimi veselil tega blagostanja, večkrat je prirejal rajanja, ki so pogosto trajala po več dni. Na teh veselicah se je prepevalo, rajalo, pilo in jedlo, višek so pa take zabave dosegle, ko je kraljevi hči Melodiji stopila na okrašen oder in zapela. Tedaj so se srca vseh skrčila, duša vsakega je podhrtevala ob presladkih zvokih kraljičnega glasu. Ko je Melodija odpela, ji je ljudstvo navdušeno ploskalo, ona pa se je samo skromno priklanjala. Glas o kraljičnem krasnem petju se je kmalu raznesel po vseh sosednjih kraljestvih. Prihajali so iz drugih dežel kralji in knezi poslušat lepoto kraljičnega glasu. Ko so zopet odhajali, je v njih dušah ostalo neizmerno hrepenenje in vedno znova so se vračali v kraljestvo kralja Poskoka.

Ko je kralj nekega dne zopet priredil veselico, je prišla v deželo tudi skupina ciganov. Preživljali so se s tem, da so po raznih veselicah razkazovali svoje čarovnije, ciganka Harfa, pa si je služila denar s petjem. Ustavili so se tudi v kraljevem mestu pod krono košatega kostanja. Vse se je čudilo njihovim čarovnijam in vedno so imeli veliko gledalcev. Pred šotorom jih je vabila ciganka Harfa s petjem. Njen glas je bil lep in ljudje so postajali in poslušali.

Ko pa je tromba naznanila, da bo pela kraljična Melodija, so se ljudje zgrnili okrog odr. Ciganski šotor je ostal osamljen, ciganka Harfa je samevala pred njim. Tedaj je zadonel omamljujoč kraljičin glas, vse je utihnilo. Oči vseh so bile uprte v kraljično, duše vseh so se zaslanjano pozibavale in mirle od hrepenenja. Le zlobna ciganka Harfa ni uživala. Grizla jo je zavist in že je snovala načrte, kako bo škodovala kraljični. Hitro je stopila v šotor, poiskala med ropotijo čarobno pijačo in se skrivaj pri-

tihotapila do kraljeve mize. Vse je bilo zaverovano v kraljično petje, zato je ni nihče opazil, ko je v kraljično čašo kanila nekaj kapljic čarobne pijače.

Kraljična je odpela in ljudstvo ji je navdušeno ploskalo. Ponosen oče kralj pa ji je nalil v čašo vina in ji nazdravil.

Kraljična, vsa razgreta od petja, je dedškomka izpraznila čašo. Pred šotorom so se tedaj zasvetile zlobni Harfi oči od maščevalnosti. — Ljudstvo je še vedno navdušeno ploskalo in na kraljevo željo je stopila Melodija zopet na oder, da zapoje. Vsa srečna je imela v srcu eno najlepših pesmi, hotela jo je zapeti kot še nikoli. Ko pa je odprla usta, ni zadonel iz grla nikak glas. Le slabotno grgranje se je čulo. Čar ciganke Harfe je učinkoval — kraljična ni imela več glasu. Ljudstvo je začudeno strmelo, kraljična pa se je od žalosti razjokala na prsih očeta-kralja.

S kraljičnim glasom je odšlo iz kraljestva kralja Poskoka tudi veselje. Kralj in narod se

Kako živi ameriški predsednik Hoover

Ni še dolgo tega, ko je kazalo, da bo zvezda predsednika Zedinjenih držav Herberta Hooverja začela temneti, zlasti potem, ko je prenehala srečna doba gospodarskega prospevanja (»prosperity«). Takrat so namreč vsi gospodarsko nesrečo in vsak finančni polom začeli pripisovati nesposobnosti gospoda predsednika, ki je bil kriv vse in vsake nesreče, in zato se je splošno razširilo mnenje, da Hoover ne bo nikdar več izvoljen za predsednika Zedinjenih držav.

Hoover pa si je znal že precej izgubljeno priljubljenost kmalu nazaj pridobiti in že nekaj tednov sem je njegovo ime najbolj popularno. Ameriški listi natančno beležijo vsako njegovo izjavo in ne poročajo samo o njegovih političnih načrtih, ampak tudi o vsem, kar se tiče njegovega zasebnega življenja in njegovih navad.

Danes ne stoji v ospredju javnega zanimanja samo državnik Hoover, ampak tudi zasebnik Hoover.

Predsednik Hoover ima na leto 25 milijonov dolarjev dohodkov. Od tega denarja sme porabiti okoli 6 milijonov dolarjev za potrebe »bele hiše« in za njegovo uradno osobje. V tem oziru je Hoover nekaj na boljšem kakor predsednik francoske republike, ki mora nositi sam vse stroške za svoje osobje od kuharja do šoferja.

Vse te stroške plačuje Hooveru država.

Hoover je v svojem zasebnem življenju silno skromen. Še skromnejši kot je bil njegov prednik Coolidge. On ne mara nobenega razkošja. Skromno pa ne živi iz skoposti, ampak zato, ker noče, da bi ljudje vedno le o njem govorili.

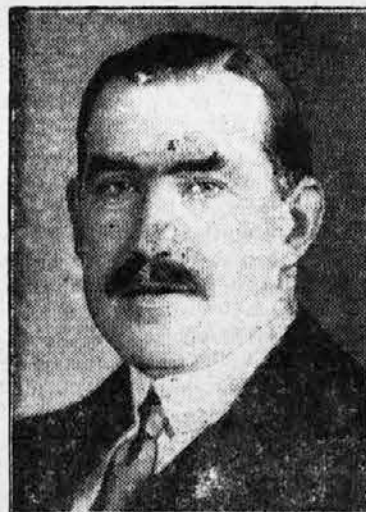
Ameriški časnikarji so iztaknili na svojem lovu po senzacijah človeka, ki je Hooveru podoban na las. To je neki Minard Robert iz Bostona, bogat industrijalec. Ko se je ta mož nekoč pojavil v »beli hiši«, so ga sprejeli vsi uradniki z globokimi pokloni, ker so bili trdno prepričani, da je to sam gospod predsednik. Časopisi pa so to podobnost zlorabili s tem, da so poročali, da sta se predsednik in pa bostonski industrijalec dogovorila, da bo pri običajnih splošnih sprejemih v »beli hiši« industrijalec sprejemal ljudi in jim roko stiskal namesto predsednika. Zaradi teh vesti je bilo mnogo obiskovalcev »bele hiše« res v dvomih, ali jih je sprejel pravi predsednik ali samo njegov dvojniki.

Ko pa je Hoover zvedel za to zadevo, ga je zapustila njegova hladnokrvnost in se je silno razjezil. Vesti namreč, ki se tičejo njegove osebe, so mu silno zoprne in zato je vsem uradnikom v »beli hiši« strogo prepovedano, komu kaj pripovedovati o njegovih navadah.

miru, posode z jesiho in oljem se pa dotakni le, kadar ješ solato.

Ko ti natak prinese meso, se drži »rezerviranost« do skrajnosti. Svojo »rezerviranost« dokazuje najlepše, če začneš meso obhajati. Potem vzemi posodo z mesom in jo prevrni z omako vred na krožnik; če je omaka pregosta in prepočas teče, jo postrgaj z nožem. Meso pa ne smeš naenkrat vsega razrezati in tudi kruha si ne smeš nadrobiti v omako in vsega skupaj pojediti z žlico, ampak jej samo z vilicami. Jest omako z vilicami je sicer nekam nerodno in človek kar srce boli, če mora polovico omake pustiti na krožniku, zato pa si naroči še kosček sira ali kaj sladkega, če si še lačen. Če pa se ti zdi, da za tak dodatek nimaš več dovolj denarja pri sebi, pa prosi natakarja, naj ti kaj zavije v papir za tvoje bernardinca, ki ga imaš doma. Zavoja pa nikar ne odpi, dokler misliš, da te še kdo lahko vidi...

Nato plačaj in zapusti lokal z zobotrebeem v ustih in prožnih korakih...

Sir Robert Kindersley

Ravnatelj »Angleške banke« sir Robert Kindersley je imenovan za člana komisije bančnikov, ki bo preiskovala finančni položaj Nemčije.

Moderni Robinzoni

Zgodba o Robinzonu in o njegovem tovarišu Petku je splošno znana. Robinzoni pa tudi dandanes niso še izumrli, kar dokazuje poročilo letalca Normana, ki ga je vihar zanesel na neki samotni otok v Tihem oceanu.

Samotnih in zapuščenih otokov je v Tihem oceanu na tisoče. Med temi je tudi otok Anao, ki leži kakih 600 kilometrov daleč od zapadne avstralske obale. Na ta otok se je moral spustiti letalec Norman, ker se mu je bil v nevihti pokvaril motor.

Komaj pa je stopil iz letala, se je pojavila pred njim neka čudna postava. Bil je to silno mršav starec, ves opaljen od tropičnega solca, z dolgo sivo brado in zaviti samo v siromašne krpe. V rokah je držal puško, ki jo je nameril na letalca. »Tako proč odtod,« je zaklical pilotu, »ta otok je moja last in nihče nima tukaj nič opraviti.« Letalec je res takoj dvignil roke kvišku in prosil starca, naj mu dovoli vsaj toliko časa, da popravi pokvarjeni motor. V kratkem razgovoru pa, ki se je bil med popravljanjem

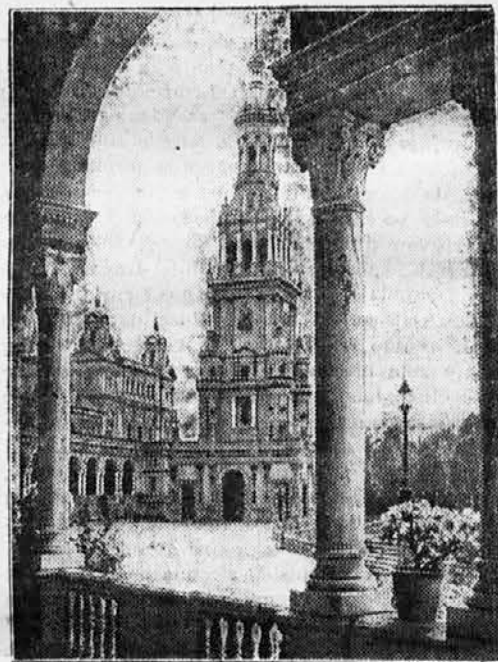
razvil, je pilot ugotovil, da ima opraviti z visoko izobraženim človekom. In ker je očitno tudi pilot napravil na starca dober vtis, ga je ta povabil, naj bo njegov gost.

Starec je gostu postregel s pečenim mesom želv in s sadjem, pilot pa mu je poklonil nekaj cigarete in vžigalnice in svežo srajco. To je starcu končno razvezalo jezik, da je začel pripovedovati.

»Moje ime je grof Rosenau, je pripovedoval. V svoji mladosti sem bil kapetan nemške vojne mornarice in sem se oženil s svojo sestrično, ki sem jo strastno ljubil. Ta pa me je varala. To me je tako razjezilo in užalo, da sem odložil svoj čin, in kupil malo jadnico in odpotoval daleč proč od svoje domovine. Na svojem potovanju sem našel otok na zapuščenem otoku Anao, kjer sem se naselil, ker ne maram več za ljudi. Tu sem si zgradil kočjo, živim pa od lova. Koliko let že prebivam na otoku, sam ne vem več.«

O svetovni vojni starec ni vedel nič, in tudi ne, da je Nemčija danes republika. Glede svoje bodočnosti je rekel le to, da se boji, da ne pridejo na otok belokožci, ki bi ga gotovo pregnali. »Zato bom ustrelil vsakogar,« je rekel, »ki bi poskušal prodreti v moje kraljestvo.«

Pilot je starcu obljubil, da mu bo na svojem povratku prinesel tobaka, nekaj blaga in vžigalnice. Iz poročila pilotovega pa je izvedela za modernega Robinzona tudi avstralska vlada in ves svet.

Krvavi nemiri v Sevilji

V Sevilji na Španskem je prišlo te dni do številnih nemirov prevratnega značaja. V Sevilji so se spopadli sindikalisti (komunisti) s policijo; nad mestom so proglasili obsedeno stanje. — Na sliki vidimo del mesta Sevilje.

Literarni rekord

Francoski pisatelj Privot si je postavil nalogu, da bo napisal vsak mesec 200 strani obsežne knjige. V svojih romanih in povestih obdeluje vedno kakšno vsakdanjo senzacionalno snov. Ko so ga vprašali, kako more toliko pisati, je odgovoril: »Recept je zelo preprost — jaz delam! Prvih 14 dni zbiram gradivo, 14 dni pa pišem.«

Močan glas

Gospod Blank iz Halifax-a ima silno krepka pleča in temu primerno tudi silno močan glas, da bolj kriči kakor govori, ampak on ne more drugače.

Nekega dne pa ga obišče že zjutraj zgodaj njegov prijatelj Evans v pisarni. V sosedni sobi je gospod Blank ravno telefoniral z Londonom; seveda je po svoji naravni navadi kričal.

»Zakaj pa tako vpije« — vpraša prijatelj Evans Blankovega tajnika.

»Z Londonom govorim, pravi tajnik.

»Hm — ali ne more telefonirati?« — se je začudil gospod Evans.

Kako so odkrili vitamine

Malokdaj se je kakšen nauk tako naglo razširil kakor nauk o vitaminih. Danes hoče imeti vsak vitamine v svojem loncu in gospodinje strogo pazijo na to, da prinese s trga domov kolikor mogoče mnogo teh dragocenih snovi.

Približno pred pol leta je umrl holandski zdravnik Kristijan Eykman, ki je vitamine odkril. Na vitamine je pa prišel na prav zanimiv način.

Eykman je bil zdravnik v neki bolnišnici v holandski Indiji. Tam je proučeval zlasti hudo bolezen »beri-beris«. Ta bolezen je veljala za neozdravljivo. Eykman je proučeval bolezen zlasti na kokoših. Kokoši je redil z ostanke iz bolniške kuhinje. Prišel pa je nov ravnatelj, ki je zdravniku prepovedal jemati ostanke za kokoši in Eykman je moral kurjo pičo kupovati sam. Kupoval je seveda najcenejšo krmo in to je bil surov, neolusčen riž. A glej čudo — čim so kokoši dobivale neolusčen riž, so postale popolnoma zdrave!

Iz tega pojava je sklepal zdravnik, da mora biti v riževih luščinah neka snov, ki zdravi bolezen »beri-beris« in ki tudi prepreči, da te boleznini ne dobiš.

Takih snovi so odkrili kasneje še več in so jim dali ime »vitamine«.

Uničeno mesto na polotoku Koreji

V mestu Hei-fo na polotoku Koreji (vzhodna Azija) je prišlo do hudih spopadov med domačini in kitajskimi priseljenci. V boju je padlo 30 Kitajcev, nad 100 pa je bilo težko ranjenih. Domačini so tisti del mesta, kjer prebivajo Ktiajci, popolnoma razdrli.

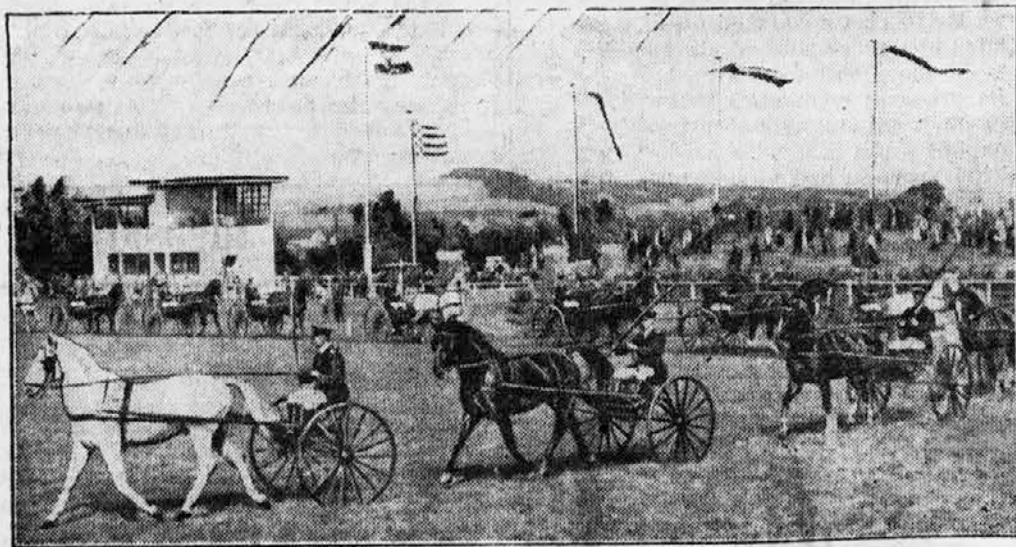
Moderno vedenje v gostilni

Sedanja doba, ki nosi tudi častni pridevek »nove stvarnosti«, goni človeka na prav nelep način samo na lov za denarjem; za druge stvari ne sme imeti moderni človek nobenega časa več. Moderna naglica je pa izpremenila tudi vse oblike družabnega življenja ne samo doma, ampak tudi v širši družbi in zato mislimo, da ne bo odveč, če damo nekaj navodil, kako se je treba obnašati v gostilnah in v javnih lokalih sploh, če hočeš veljati za modernega in civiliziranega človeka.

V gostilno zahajaj vedno lepo in dovršeno oblečen; predno vstopiš, poglej natanko, če nimaš kakšne napake na obleki. Potem glej, če imaš pri sebi dovolj denarja, da se ti kasneje ne bo treba prepričati z natakarkom ali pa da ti celo prepovedo nadaljni obisk te ali one gostilne. Ko je zadeva z obleko in denarjem v redu, vstopi korajžno v gostilno in se vsedi h kakšni prazni mizi. Za razne tablice z napisi »Stalno omizje« ali pa »Rezervirano« se ti ni treba nič zmeniti; te tablice prevrni, potem pa potrkaj z briljantnim prstanom ali z zlato tabakiro na kozarec ali pa tleskni parkrat z rokami, da opozoriš natakarkja, da si tu. Predno pa kaj naročiš, povej natakarku glasno, da te sliši vsa okolica, ali odgovori na morebitno telefonsko vprašanje, če je gospod generalni ravnatelj (ali pa bančni ravnatelj) še tukaj, da je gospod »generalni« že odšel. Nato poglej naglo seznam jedil in zahtevaj čisto juho in jajčka od ptičja palčka. Na natakarkovo vprašanje, da tega nimajo, bodi zadovoljen tudi z navadno juho z rezanci. Ko natakark odide, razmahni servijeto kakor bi pokal z bičem in si jo priveži okoli vratu, potem zapiči vilice parkrat v prt, da jih očistiš, nož pa nabrusi ob robu krožnika, dno krožnika pa popihaj. Ko prinese natakark juho na mizo, nikar ne začni takoj jesti, da se ne opečeš, ampak jo najprej ohladi. Ohladiš jo najlažje, če jo žlico za žlico jemlješ ven, potem žlico dvigneš kolikor mogoče visoko in juho zopet odcejaš z žlice v tenkem curku nazaj na krožnik. Na stol pa pri hlajenju in precejanju juhe ni treba stopati — to bi bilo odveč.

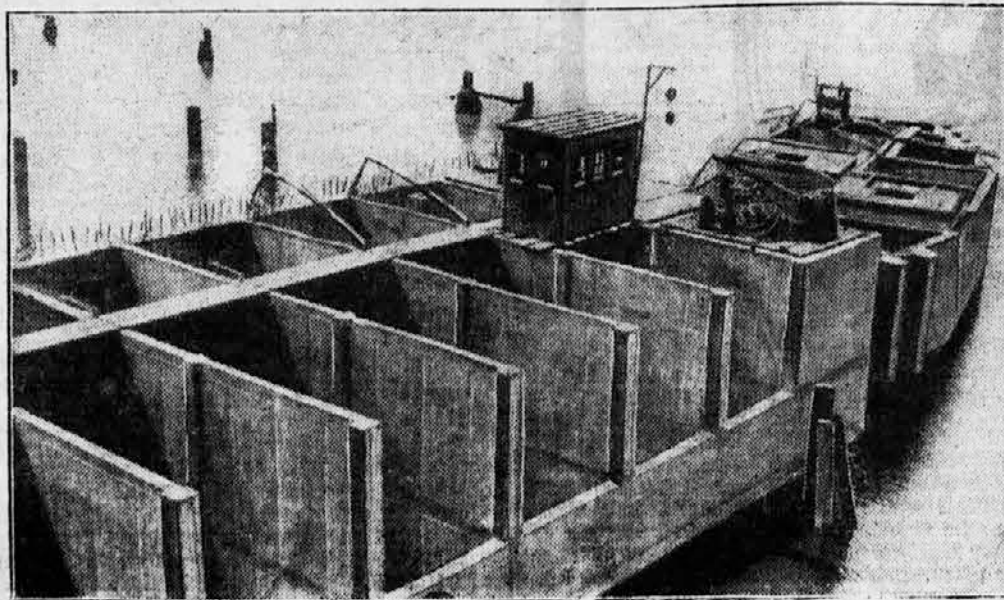
Po juhi si daj od natakarkja napovedati ves seznam jedil od začetka do konca in od konca do začetka, med naštevanjem ga pa malomarno vprašaj, če je pečena perotina kokoš ali petelin, ali pa če v nadevanih telečjih prsih res ni nobene nitke več ali pa če je telečja glava res gladko obrta ali pa če v zajčji nogi res ni nobene šibre notri, ker imaš slabe zobe — potem pa reci, da hočeš pojediti le nekaj malega. V tem trenutku si pa ne smeš naročiti samo dveh jajčkov v kozarcu, ampak si naroči vsaj malo

govejo pečenko in mnogo omake zraven. Ko bo natakark odšel v kuhinjo, sezi v košarico s pecivom in pretipaj žemljico za žemljico, če so dobro zapečene. Najbolj zapečeno vzemi, jo prelomi in pomakaj kosček za kosčkom v solnik, ki ga imajo na vsaki mizi, ali pa si pri makni posodo z gorčico. Sladkornik pusti v

Mednarodna jahaška dirka v Aachen-u

Na sliki vidimo za dirko določene žrebce. Udeležba na dirki je letos jako velika.

Obrežni nasip iz betona, ki plava na vodi

V prietanišču v Rotterdamu delajo obrežni nasip iz betona na popolnoma nov način. Cel nasip bo plaval, da se bo z morjem vred dvigal ali pa spuščal.

P. Ripson:

Marsove skrivnosti

(Roman.)

Popolnoma pomirjen je spet legel spat pod veliko drevo, a ko se je po dolgem času spet zbudil, je bila še vedno noč. Sedel je in gledal okoli sebe. Svetlo je bilo zelo, kajti oba velika meseca sta stala na nebu. Med drevjem so letali veliki metulji in žuželke, ki so se svetile v vijoličasti luči. Čulo se je frfotanje nočnih ptičev in nejasni klici iz gozda, menda so se podile nočne živali. Zamanje poskušal, da bi čul človeški klic. Vse je bilo tiho. Bil je sam. Spomnil se je na zemljo in na svoje drage. Kaj dela sedaj njegov prijatelj Pint v New Yorku? Robert bi bil rad žrtvoval deset let svojega življenja, če bi ga mogel imeti poleg sebe. Nato se je spomnil svoje zaročenke, mislil na Alberta, in hudo mu je bilo pri srcu. Skoraj gotovo je nikoli več ne bo videl. In ona ga je menda tudi že pozabila, saj so gotovo javili na policiji, da je izginil, oziroma da se je ponesrečil. Brezdvomno je že v zapisku mrtvih.

Vsa preteklost je vstala pred njim. Spomnil se je svojih starišev, ki so bili že zdavnaj mrtvi in s katerimi je tako lepo in srečno preživel svoja detinska leta. Spomnil se je svojih študijskih let, ki so bila polna skrbi in denarne brige, svojih prvih iznajdb in slave, svojih potovanj in tudi Indije in Trinavata.

-Pustimo to! je dejal slednjič in zaničljivo zamahnil z roko. Glejmo rajši v bodočnost! Treba je, da se junaško borim zoper vse težkoče sedanosti, potem bom pa že videl, kaj se da nadalje storiti v takšnem položaju.

Ko se je spet zdanilo, si je znova nabral raznih jagod in gob ter se okrepčal. Nato pa je odšel naprej proti višinam, ki so se kazale v daljavi. Hotel je dospeti na vrh, da si ogleda pokrajino in morda najde bivališče Marsovec.

Dve uri je trajala njegova pot preko gozdov in travnikov, toda nikjer ni še videl kakšne živali, razen žuželk.

24

Krepko je vihtel gorjačo v svoji roki. Čutil je mnogo večjo moč v svojih rokah, kot na zemlji. Če je udaril z gorjačo po kakšnem tanjšem deblu, ga je kar prekal. Spoznal je, da bi se mu tudi kakšen marsovski tiger težko upiral. Vseled pomajšane privlačnosti je korakal lahko, kot ne bi imel telesa, a največje veselje so mu delali skoki: čez štiri metre visoka drevesa se je pognal z igrarico. »Kaj bi rekli na Olimpijadi, si je dejal, če bi nekdo tako skakal, kot jaz sedaj tu skačem?« Bil je izborno razpoložen pri tem svojem pohodu in veselo je žvižgal vse pesmice, ki jih je znal, narodne in umetne, arije iz oper in operete, slowfokse in fokstrote, tako da se mu je kar dobro zdelo.

Slednjič je prilezel na vrh. Bil je pa silno razočaran od razgleda, ki se mu je nudil. Na eni strani je bil gozd in za njim morje, to je bila stran, s katere je bil prišel, na drugi strani se je pa razprostiralo nepregledno daleč ogromno močvirje, deloma zastrto z deževnimi oblaki, čez in čez porastlo z redko nasejanimi šopi nizkega grmičevja. Tu in tam je videl jate vodnih ptic, ki so letale po zraku. Po vsej tej žalostni pokrajini ni opazil nikakega sledu človeških bivališč. Bil je žalosten, kajti pričakoval je mnogo lepšo pokrajino in pred vsem ni bil dvomil, da bo zapazil kakšno mesto ali vsaj vas, če že ne avtomobilnih cest ali kakšnega letala visoko gori v zraku. Toda vse je bilo pusto in prazno in obup se ga je začel lotevati.

-Kaj naj počnem sam v tej žalostni pokrajini, kjer ni niti visokih gora, niti bistrih potokov, niti vseh onih naravnih lepot, na kaere je človek navajen?

2. poglavje:

Mr. Pint na delu.

Naravoslovec Pint je za nekaj časa pozabil na svojega prijatelja Roberta in njegov skrivnostni odhod, toda stvar mu vendar ni dala miru. In ko je že menil, da je bila popolnoma pozabljena, je spet začel razmišljati. Tlačilo ga je vse kot mora. Večkrat se je zbudil v noči

In zdelo se mu je v težkih sanjah, da sedi Robert poleg njegove postelje, žalosten in zamišljen in ga gleda z očitkom v očeh. Pod vplivom teh idej se je nekega dne odpravil v Yarleyovo ulico in še enkrat poiskal hišo, v katero je bil Robert pozvan na oni usodepolni večer. Videl je na prvi pogled, da je bila neobljudena, kajti razpadala je pod vplivom vremena. Velika vežna vrata so komaj še visela v tečajih in bila so priprta. Brez dvoma so nočni zlikovci vdrli v hišo, ko so videli, da ni nikogar notri. Brez težave je Pint prispel na dvorišče in stopal po visoki travi in plevelu dalje. Šel je po stopnicah navzgor, in nato iz sobe v sobo, toda vse poslopje je bilo prazno. Staro pohištvo, ki je še stalo po nekaterih sobah, je bilo tako polomljeno in uničeno, da se ga ni splačalo odnesti. Žalosten je odšel po stopnicah navzdol, a tu je zapazil, da se v kotu nekaj svetlika.

Hitro se je sklonil in držal med svojimi prsti opal, velik kot majhen fižol. Kar pogrelo ga je.

-To pač ni dosti vredno, en dolar in pol...

Ko pa je gledal majhni dragi kamen dalje časa, mu je naenkrat šinila misel v glavo: »Saj to je vendar opal, ki ga je Robert nosil v kravatni igli. Zvabili se ga semkaj in ubili... Ne, to je nemogoče, drugače, mi nekaj mesecev pozneje ne bi bil pisal skrivnostno pismo, ki sem ga našel v nočni miznici.

Pint je zapustil staro hišo zelo žalosten in ves večer je razmišljal, kaj bi bilo storiti v tej zadevi in kako bi mogel kaj zvedeti, kam je izginil inženjer Robert. Naenkrat mu je padla v glavo misel, o kateri se je čudil, da je že ni imel popreje, ki pa je bila zelo enostavna.

Naslednji dan se je podal v urad zemljiške knjige in tam poiskal oddelek, v katerega je spadala Yarleyeva ulica. Tu je zvedel, da je dotična hiša po dolgem prepiru med dediči nekega bogataša, ki je umrl v Indiji, prešla pred letom dni v posest nekega Indijca, po imenu Trinavat, ki je bil predstojnik Selambrunškega samostana. To je bila prva reč, ki jo je bil Pint dognal. Spomnil se je, da je bil na skrivnostnem pismu, ki ga je bil Robertu prinesel dečko v gostilno, podpis Trinavatov.

Službene objave

Razglasi kraljevske banske uprave

II. No. 17974/1. 2087

Razpust društva.

Društvi Učiteljsko društvo Edinstvo v Brežicah in Društvo državnih namestencev in upokojencev za srez Brežice v Brežicah sta razpuščeni, ker že več let ne delujeta, nimata ne članov niti imovine in torej tudi ne pogojev za pravni obstoj.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine v Ljubljani, dne 18. julija 1931.

I. No. 7170/1. 2062-3-3

Razglas o licitaciji.

Tuurnadni razpis z dne 15. julija 1931, I. No. 7171/1, zadevajoč dobavo kuriva za prade banske uprave, se izpreminja v toliko, da morejo zainteresirani nuditi premog v kosih poljubnega izvora, a z najmanj 4600 kalorijami.

Obenem se dan licitacije preloži na dan 14. avgusta 1931

ob enajstih istotam in rok za izvršitev dobave podaljša do 15. septembra 1931.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine v Ljubljani, dne 22. julija 1931.

Razglasi sodišč in sodnih oblastev

U 5/31. 2093

V imenu Njeg. Vel. kralja!

Podpisano okrajno sodišče je razsodilo s pogodbo z dne 8. maja 1931., U 5/31-4, da je Kurnik Jernej, posestnik in gostilničar v Koprivi, p. d. Mežnar,

kriv

prekrška po členu 6 zakona o pobijanju draginje življenjskih potrebščin in brezvestne špekulacije z dne 30. decembra 1921., Službene novine, št. 5/1922., storjenega s tem, da ni imel kot prodajalec življenjskih potrebščin v svojih gostilniških prostorih sumarno ali podrobno označene cene posameznih predmetov, tako da jih vsakdo lahko razločno vidi.

Zaradi tega je bil obsojen po istem členu na 1 dan zapore in 100 Din denarne kazni, ki se izpremeni ob neizterljivosti v nadaljno kazen dveh dni zapore.

Okrajno sodišče na Prevaljah, odd. II., dne 21. julija 1931.

Cw a 341/31-2. 2097

Oklic.

Dne 13. junija 1931. umrlemu Turjak Josipu, posestniku v Ribnici na Pohorju, se postavlja za skrbnika g. dr. Modic Ivan, odvetnik v Ljubljani, in mu je vročiti me-

nično tožbo z dne 7. julija 1931., oprav. št. Cw a 341/31-1, radi 37.074- Din s prip.

Ta skrbnik ga bo zastopal v ozamenjeni pravdni zadevi v njegovo korist.

Nadaljni stroški, ki jih ima plačati tožena stranka tožeči stranki, se odmerijo na 118-50 Din.

Deželno sodišče v Ljubljani, odd. II., dne 22. julija 1931.

Cw a 256/31-2. 2094

Oklic.

Vrščaj Jakob, posestnik in tovarnar v Črnomlju, je odpotoval v Ameriko in njegovo bivališče je sedaj neznan, da bi se mu mogla sporočiti menična tožba z dne 27. maja 1931., opr. št. Cw a 256/31-1, radi 10.500- Din s prip.

Vrščaju Jakobu se postavlja za skrbnika njegovih pravic g. dr. Modic Ivan, odvetnik v Ljubljani. Ta skrbnik ga bo zastopal v ozamenjeni pravni stvari na njegovo nevarnost in stroške, dokler se on ali ne oglasi pri sodnji ali si ne imenuje pooblaščenca.

Deželno sodišče v Ljubljani, odd. II., dne 22. julija 1931.

E 399/31. 2092

Dražbeni oklic.

Dne 21. avgusta 1931. ob devetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 5. dražba polovice nepremičnin, zemljiška knjiga k. o. Ločica, vl. št. 16, 32, 82, 135 in 146. Cenilna vrednost: 16.436-60 Din; najmanjši ponudek: 10-960 Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče Vransko, dne 17. julija 1931.

Nc. V 105/31-8. 2096

Dražbeni oklic.

Dne 4. septembra 1931. ob devetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 16. dražba nepremičnin, zemljiška knjiga Seiptersko predmetje, vl. št. 470, 1 del. Cenilna vrednost: 302.050 Din; najmanjši ponudek: 151.475 Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Ljubljani, dne 20. julija 1931.

E 167/31-6 226/31.

2088

Dražbeni oklic.

Dne 11. septembra 1931. ob desetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 2. dražba nepremičnin: Zemljiška knjiga Stenične, vl. št. 24 in 136.

Cenilna vrednost: 144.674-50 Din; vrednost pritlikline: 3.288 Din; najmanjši ponudek: 98.641-66.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Trzinu, dne 23. junija 1931.

E 394/31-6. 2071

Dražbeni oklic.

Dne 12. septembra 1931 ob enajstih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 3 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga Mozelj, vl. št. 22, 23, 371.

Cenilna vrednost: 67.746- Din, vrednost pritlikline: 6150- Din; najmanjši ponudek: 45.164- Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Kočevju, dne 20. julija 1931.

E IX 1237/31-13. 2081

Dražbeni oklic.

Dne 14. septembra 1931 ob desetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 27 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga k. o. Grajska vrata, vl. št. 407.

Cenilna vrednost: 221.113-33 Din; vrednost pritlikline: 17.280 Din (ki so zgoraj vštete); najmanjši ponudek: ad 1. 83.766-66 dinarjev, ad 2. 35.720 dinarjev.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Mariboru, odd. IX., dne 2. julija 1931.

E 286/31-19. 2086

Dražbeni oklic.

Dne 24. septembra 1931. ob poldnevih bo pri podpisnem sodišču dražba nepremičnin: vl. št. 74 in 261 k. o. Biš. št. 393, 219 in 401 k. o. Trnovska vas.

Cenilna vrednost Din 104.704-70, najmanjši ponudek Din 69-803; vl. št. 75 k. o. Biš, cenilna vrednost Din 4.669, najmanjši ponudek Din 3.112-60; vl. št. 23 k. o. Trnovska vas, cenilna vrednost Din 2.411-50, najmanjši ponudek Din 1.607-66; vl. št. 106 k. o. Bišečni vrh, cenilna vrednost 3.627-90 dinarjev, najmanjši ponudek Din 2.425-26; vl. št. 70 k. o. Zavrh, cenilna vrednost Din 9.578-30, najmanjši ponudek 6.285-44 dinarjev.

Okrajno sodišče Sv. Lenart v Slov. Goricah, odd. II., dne 20. julija 1931.

Vpisi v trgovinski register.

Vpisale so se nastopne firme:

820. Sedež: Krško.

Dan izbrisa: 28. maja 1931.

Besedilo: M. Dobnik, lesna trgovina in industrija, parna žaga, paromlin. Obratni predmet: trgovina z lesom.

Imetnik: Dobnik Marija, Krško št. 121.

Okrajno sodišče v Novem mestu, odd. II., dne 28. maja 1931.

Firm. 229/30 — Reg. A. II. 45/2.

821. Sedež: Sv. Lovrene na Pohorju.

Dan vpisa: 16. julija 1931.

Besedilo: Kramberger Jakob in drug. Obratni predmet: Parna pekarna. Družbena oblika: Javna trgovska družba od 1. julija 1931.

Družabniki: 1. Kramberger Jakob, mlinar in posestnik pri Sv. Lovrencu na Pohorju, 2. Gumze Karol, pekovski mojster pri Sv. Lovrencu na Pohorju.

Za namestovanje upravičen: družabnik Kramberger Jakob. Podpis firme se vrši na ta način, da pristavi družabnik Kramberger Jakob pod s štampljilo odtisnjeno besedilo tvrdke svoj lastnoročni podpis.

Okrajno sodišče v Mariboru, odd. III., dne 16. julija 1931.

Firm 604/31 — Reg. A. III. 173/1.

822. Sedež: Maribor.

Dan vpisa: 16. julija 1931.

Besedilo: Manufaktura »Sava«. Obratni predmet: trgovina z manufakturo. Imetnik: Kollin Andrej, trgovec v Dobrovniku pri Dolnji Lendavi.

Podpis firme se vrši na ta način, da pristavi imetnik firme od kogarkoli napisanemu ali natisnjenemu besedilu tvrdke svoje ime.

Okrajno kot trgovsko sodišče v Mariboru. Dan vpisa: 16. julija 1931.

Firm 562/31 — Reg. A. III. 172/31.

Vpisale so se izpremembe in dodatki pri nastopnih firmah:

823. Sedež: Brezno-Ribnica.

Dan vpisa: 2. julija 1931.

Besedilo: Germuth Franc. Obratni predmet: trgovina z lesom. Izbrise se dosednji lastnik Germuth Franc, lesni trgovec v Breznu, vpiše pa sedanji lastnik Germuth Franc ml., posestnik na Rudečem bregu.

Okrajno kot trgovsko sodišče v Mariboru, dne 2. julija 1931.

Firm 589/31 — Einz I. 390/10.

824. Sedež: Maribor.
Dan vpisa: 9. julija 1931.
Besedilo: »Ekspediti«, mednarodna špedicija, družba z o. z.
Družba temelji odslej na družbeni pogodbi z dne 12. februarja 1927., posl. št. 3354, izpremenjeni z notarskim pismom z dne 21. februarja 1927., posl. št. 3402, in z dne 21. septembra 1927., posl. št. 809, in izpremenjeni sedaj z notarskima odstopnima pogodbama z dne 12. maja 1931., opr. št. 4749, in od 23. junija 1931., opr. št. 4766.

Vpiše se poslovodja Herman Franjo v Mariboru, Krekova ulica št. 6.

Okrožno kot trgovsko sodišče v Mariboru,
dne 9. julija 1931.

Firm 594/31 — Reg. C. II. 13/3.

*

825. Sedež: Dolnja Lendava.
Dan vpisa: 9. julija 1931.
Besedilo: »Jadranc«, industrija dežnikov, družba z o. z.
Obratni predmet: izdelovanje in prodaja dežnikov.

Družba temelji odslej na družbeni pogodbi z dne 31. julija 1925., posl. št. 31/1931.

Okrožno kot trgovsko sodišče v Mariboru,
dne 9. julija 1931.

Firm 591/31 — Rg C II. 7.

*

826. Sedež: Tezno.
Dan vpisa: 16. julija 1931.
Besedilo: Podlipnik Franc.
Obratni predmet: trgovina in izvoz lesa.
Obratni predmet se raširi na eksport deželnih pridelkov in sadja.

Okrožno sodišče v Mariboru, odd. III.,
dne 16. julija 1931.

Firm 605/31 — Reg. A III. 60.

Vpisi v zadružni register.

Vpisala se je nastopna za-

druga:

827. Sedež: Kočevje.
Dan vpisa: 16. julija 1931.
Besedilo: Sokolski dom v Kočevju, r. z. z o. z.

Obrat in predmet: Zadruga ima namen zgraditi Sokolski dom v Kočevju kot odraz gospodarskega in tehničnega stremjenja »Sokola kraljevine Jugoslavije«.

Podrobna določila za zidanje, odplačevanje ali amortizacije in za najemanje posojil sestavi načelstvo ter odobri občni zbor.

Opravični delež znaša 100 Din.
Vsak zadružnik jamči s svojim opravičnim deležem in pa še z njega enkratnim zneskom.

Oznanila se izvršujejo po enkratnem nabitju v zadružni pisarni.

Načelstvo obstoji iz 7 zadružnikov, člani načelstva so:

Dr. Sajovic Ivan, odvetnik v Kočevju, načelnik; Kostanjev Makso, župan v Kočevju, podnačelnik; ing. Stiglic Franc, gozd. naduprav. v Kočevju; ing. Zagar Bodoslav, sreski šumar v Kočevju; dr. Tavčar Anton, odv. koncip. v Kočevju; Jaklič Joško, učitelj v Kočevju; Polovič Ivan, profesor v Kočevju, člani nadzorstva.

Pravico zastopati zadrugo ima: načelstvo po predpisih zadr. zak.

Podpis firme: Besedilo firme podpisujeta skupno po dva člana načelstva.

Okrožno sodišče v Novem mestu, odd. I.,
dne 16. julija 1931.

Firm. 141/31 — Zadr. III 148/1.

Vpisale so se izpremembe in dodatki pri nastopnih zadružnih:

828. Sedež: Sv. Marko.
Dan vpisa: 8. julija 1931.

Besedilo: Bikorejska zadruga pri Sv. Marku, registrovana zadruga z omejeno zavezo.

Po sklepu občnega zbora z dne 5. oktobra 1930. se je zadruga razdružila in prešla v likvidacijo.

Likvidatorji: Vsi dosedanji člani načelstva in sicer: Kovačec Franc, Potrata Franc, Strov Ignac, Zupan Jože, Zagar Franc, Babič Jože, Dernovšek Martin, Zorko Ferdinand in Huš Anton.

Likvidacijska firma: Bikorejska zadruga pri Sv. Marku, reg. zadruga z omejeno zavezo v likvidaciji.

Podpis firme: Likvidatorji skupno podpisujejo likvidacijsko firmo.

Okrožno kot trgovsko sodišče v Celju,
dne 8. julija 1931.

(Firm. 293/31 — Zadr. II. 170/11)

*

829. Sedež: St. Peter v Savinjski dolini.
Dan vpisa: 8. julija 1931.

Besedilo: Hranilnica in posojilnica v St. Petru v Savinjski dolini, registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Izstopil je iz načelstva: Novak Jernej. Vstopil je v načelstvo: Sredenšek Mihael, posestnik v Dobertešji vasi št. 10.

Okrožno kot trgovsko sodišče v Celju,
dne 8. julija 1931.

(Firm. 338/31 — Zadr. II. 28/31)

*

830. Sedež: Sevnica.
Dan vpisa: 8. julija 1931.

Besedilo: Hranilnica in posojilnica v Sevnici, registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Izstopil je iz načelstva: Blaznik Ivan. Vstopil je v načelstvo: Kozinc Franc, pos. sin v Zabjeku pri Sevnici.

Okrožno kot trgovsko sodišče v Celju,
dne 8. julija 1931.

(Firm. 313/31 — Zadr. I. 28/48)

*

831. St. Peter v Sav. dolini.
Dan vpisa: 8. julija 1931.

Besedilo: Kmečka hranilnica in posojilnica v St. Petru v Sav. dolini, registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Izstopili so iz načelstva:

1. Košak Gregor,
2. Kozmelj Anton,
3. Svet Janez.

Vstopila sta v načelstvo:

1. Cetina Andrej, posestnik v Dobertešji vasi št. 11, kot načelnik,

2. Jug Vinko, posestnik in sedlar v St. Petru št. 10.

Dosedanji načelnik Ušen Valentin je izvoljen za podnačelnika.

Vpišejo se tudi na občnem zboru dne 27. julija 1930. sklenjene izpremembe pravil v §§ 3, 6, 11, 14, 16, 18, 32, 33, 35 in 37.

Načelstvo obstoji odslej iz načelnika, njegovega namestnika in treh udov načelstva.

Okrožno kot trgovsko sodišče v Celju,
dne 8. julija 1931.

(Firm. 224/30 — Zadr. II. 26/31)

*

832. Sedež: Braslovče.
Dan vpisa: 8. julija 1931.

Besedilo: Ljudska hranilnica in posojilnica v Braslovčah, registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Izstopil je iz načelstva: Medved Martin.

Vstopil je v načelstvo: Atelšek Ivan, župnik v Braslovčah.

Okrožno kot trgovsko sodišče v Celju,
dne 8. julija 1931.

(Firm. 355/31 — Zadr. III. 50/16)

*

833. Sedež: Celje.
Dan vpisa: 8. julija 1931.

Besedilo: Stavbna zadruga državnih uslužbencev v Celju, registrovana zadruga z omejeno zavezo.

Izstopili so iz načelstva:

1. dr. Lipša Franc,
2. Pestevšek Miloš,
3. Wudler Maks.

Vstopil je v načelstvo kot namestnik: Burdian Ivan, šolski upravitelj v pok., v Celju.

Okrožno kot trgovsko sodišče v Celju,
dne 8. julija 1931.

(Firm. 351/31 — Zadr. II. 144/27)

*

834. Sedež: Celje.
Dan vpisa: 8. julija 1931.

Besedilo: Učiteljska gospodarska in kreditna zadruga v Celju, registrovana zadruga z omejeno zavezo.

Izstopila sta iz načelstva: Brinar Franc in Černež Ludovik.

Vstopila sta v načelstvo: Wudler Rudolf, šolski upravitelj v Petrovčah, in Kovač Zdravko, učitelj v Celju.

Dosedanji član načelstva Zemljič Branko je izvoljen za načelnika.

Okrožno kot trgovsko sodišče v Celju,
dne 8. julija 1931.

(Firm. 350/31 — Zadr. II. 142/26)

Konkurzni razglasi

Sa 14/31—2.

2098

835. Poravnavni oklic.

Uvedba poravnalnega postopanja o imovini Winbergerja Mirkota, prot. trgovca in posestnika v Zagorju, registrovanega pod firmo Weinberger Mirkot, trgovec z žitom in moko vseh vrst na debelo v Zagorju.

Poravnavni sodnik dr. Turato Tomo, starišina okrajnega sodišča v Litiji.

Poravnavni upravnik Poljšak Ferdo, uradnik TPD in podpredsednik posojilnice v Zagorju.

Narok za sklepanje poravnave pri sodišču v Litiji dne 2. septembra 1931. ob desetih.

Rok za oglasitev do 28. avgusta 1931. na sodišče v Litiji.

Deželno sodišče v Ljubljani, odd. III.,
dne 22. julija 1931.

*

Sa 25/31-2

2077

836. Poravnavni oklic.

Uvedba poravnalnega postopanja o imovini dolžnika Feldin Mirka, trgovca v Mariboru, registrovanega pod firmo M. Feldin v Mariboru.

Poravnavni sodnik: dr. Kovča Franc, sodnik okrajnega sodišča v Mariboru.

Poravnavni upravnik: dr. Stajako Miha, odvetnik v Mariboru.

Narok za sklepanje poravnave pri imenovanem sodišču, soba št. 84 dne 10. septembra 1931. Rok za oglasitev do 5. septembra 1931. pri okrožnem sodišču v Mariboru.

Okrožno sodišče v Mariboru, odd. III.,
dne 22. julija 1931.

*

SA 2/31—26.

2095

837. Konec poravnave.

Poravnavno postopanje dolžnika Pernuša Janeza, čevljarja v Zgošči št. 46, je končano v smislu § 56/2 zak. o prisil. por. izven konkursa, ker se ni dosegla večina, potrebna za sprejem poravnave.

Deželno sodišče v Ljubljani, odd. III.,
dne 30. aprila 1931.

Peči sistema Lutz

in emajlirane napisne, nad-

pisne table vseh velikosti —

Pasje znamke Najsolidnejši

izdelki in najnižje cene le pri

tvrdki Golob Alojz

Ljubljana, Puharjeva ulica 3

Drva - premog - trame

in deske dobite pri

Josip Prelesnik nasl. Drobnica

LJUBLJANA, Janševa ulica. - Telefon 3389

Državni in samoupravni uradniki dobijo tudi

obroke. Dostavljeno na dom. Cene ugodne.

Vsa plesarska, ličarska, sobo- in črkoslikarska

dela izvršuje specialna, stara domača tvrdka

Ivan Bricelj

Ljubljana, Dunajska cesta 15

Telefon števil. 3307

Cene solidne, delo solidno,

postrežba točna. Vzorci moderni.

FRANC BÖGEL

Ljubljana, Gosposvetska 6

(poleg Slamiča)

se priporoča cenj. občinstvu za vsa

kleparska in vodovodno

instalacijska dela

Specijaliteta:

izdelovanje kovinastih krst in vložkov

Razne objave

2043—3—3

Poziv upnikom.

Bikorejska zadruga pri Sv. Katarini, občine Trbovlje r. z. z o. z., se je po sklepu občnega zbora z dne 5. oktobra 1930 razdružila ter prešla v likvidacijo.

Upniki se pozivajo, da prijavijo likvidatorjem zadruge morebitne terjatve

Trbovlje, dne 20. julija 1931.

Likvidatorji:

Kovačec Franc, s. r., Potrata Franc, s. r.,

Strovs Ignac, s. r., Zupan Jože, s. r.,

Zagar Franc, s. r., Babič Jože, s. r.,

Dernovšek Martin, s. r.,

Zorko Ferdinand, s. r., Huš Anton, s. r.

*

2059—3—3

Razpust zadruge.

Viničarska gospodarska zadruga, r. z. z o. z. v Vinskem vrhu, se je po sklepu občnega zbora z dne 8. marca 1931 razdružila in prešla v likvidacijo. Likvidator Grlica Matej, čevljar, Kajzer št. 19, p. Sv. Miklavž pri Ormožu. Pozivajo se vsi upniki, da se do 30. oktobra 1931 javijo pri likvidacijski firmi.

Grlica Matej, s. r., likvidator.

*

2084

Objava.

Izgubil sem izpričevalo VI. razreda l. drž. realne gimnazije v Ljubljani za leto 1930/31 na ime: Goljar Franc, rodom iz Ljubljane.

Proglasam ga za neveljavno.

Goljar Franc, s. r.

*

2099

Objava.

Izgubil sem potni list, izdan od sreskega načelstva v Ptuj dne 11. septembra 1928, št. 1006/62, na ime: Urschitz Friedrich.

Proglasam ga za neveljavnega.

Urschitz Friedrich, cand. merc. s. r.,
Ptuj, Ormoška cesta 5.

Otomane

v različnih vzorcih in najmodernejših oblikah, peresnice, žimnice, divane, pat. fotelje, blaga vse vrste in žimo dobite najceneje pri

Franc Sajovic, Ljubljana, Stari trg 6

Morski vrag

eden najlepših romanov svetovno znanega ameriškega pisatelja Jacka Londona, se dobi za nizko ceno Din 20—, vezan izvod Din 30—. Naroča se pri upravi »Jugoslovana«, Ljubljana, Gradišče št. 4.

Čas vkuhanja se je pričel!

Dob: spodnja uporablja najpogostejše: CKove priprave za vkuhanje. Pri nakupu pazite na znamko.

Tovarniška zaloga za Jugoslavijo:

FRUCTUS, Ljubljana, Krekov trg 10

Krajni prodajalci: Celje: I. Jagodič, Maribor: Carl Lotz in Pinter & Lenard, Ptuj: F. Vogel, Brežice: V. Petan, Kranj: »Merkur«, Kočevje: F. Huber, Sevnica: A. Kastelic in P. Sečina, Slovenjgradec: I. Rojnik in K. Rojnik.

Pohištvo

Spalnice iz trdega in mehkega lesa kakor tudi razno drugo pohištvo dobite najceneje pri

MATIJA ANDLOVIC

1506 LJUBLJANA, Komenskega ul. 34

Kneginja Zurova

je knjiga, ki pripoveduje o trpljenju zaradi požrtvovalne in idealne ljubezni. To je knjiga, ki Vas bo globoko ganila. Zopet in zopet jo boste vzeli v roke. Knjiga velja Din 30— broširana, Din 35— v polplatno vezana, s poštnino Din 1— več.

Naroča se pri upravi »Jugoslovana«, Ljubljana, Gradišče št. 4.

Delniška družba pivovarne „Union“, Ljubljana

Pivovarna in sladarna. Tovarna za špirit in kvas v Ljubljani I., poštni predal št. 45 - Podružna pivovarna v Mariboru

Telefon: { Ljubljana 2310 in 2311
Maribor 2023

Brzjaviti: Pivovarna Union { Ljubljana
Maribor

Priporoča svoje izborne izdelke in sicer

svetlo in črno pivo, v sodih in steklenicah, pekovski kvas, čisto rafin. in gorilni špirit

Kam naj grem, kje naj kupim... da bom dobro postrežen...?

Pred nakupom

žimnic
oteman, modernih spalnih divanov Couché (ali postelj moderne dobe) itd. se blagovito potruditi k tapetniku

Avugust Koblica
na Dunajski c. 25
vhod Dvořakova ul. 3
dvorišče, ki Vas s svojimi izdelki in praktičnimi nasveti gotovo zadovolji v vseh Vaših željah.

Turisti! Izletniki!

Prvovrstni turistiški provijant samo pri

TURISTU.
K. JARC

1380 delikatesa
Ljubljana
Dunajska cesta št. 9

Stavbeno, galanterijsko in splošno
kleparstvo

vodovodne instalacije, kopališčne in klosetne naprave. Instalacije in popravila najugodnejše pri

Rajael Kažič
in drug
Ljubljana
Cegnarjeva ulica 12.
1452

Proda se takoj

zidana hiša z obokano kletjo in obokano kuhinjo z eno stanovanjsko sobo (prostora pa je še za preureditev dveh sob). Poleg je dva orala boljše zemlje (pol njive, pol vinograde z boljšim nadom) s prostorom za sadno drevje. Posedstvo — last Jožefa Doležala — je na Zbelevski gori št. 21 blizu postaje Sp. Laže ob konjski progi. Proda se za ceno 36.000 Din. Kupec naj se zgleda pri gostilničarju Ivan Mlakarju v Sp. Lažah blizu Poljčan. 1655

Gojzerji
Čevlji za turiste in čevlji za razni sport

Josip Polenšek
izdelovanje in eksport čevljev ročnega izdelka

Ljubljana
Kolizejska 20
Popravila točna in solidne cene! 1627

Splošno ključavničarstvo
izdelovanje prvovrstnih štedilnikov

Stavbeno ključavničarstvo — Avtogenično rezanje in varjenje Razna popravila poljedelskih strojev in vseh ključavničarskih del Poprežba točna, solidna — Cene zmerne

Prebil Anton
Glince — Ljubljana 1666

Brzoparilniki
Kotli

Pletenje žičnih mrež
Avtogenično varjenje

Splošno ključavničarstvo

KRHNE ANTON
LJUBLJANA
Cegnarjeva ul. 12

AUTO GARAŽE
MOTOR
benzina, olje, pneumatika

IVAN KOPAC
mehanična delavnica

Ljubljana
Bleivelskova 52
Telefon 2775 1626

Stavbeno, galanterijsko in umetno kleparstvo

VINKO MALESEK
LJUBLJANA
Kolodvorska ul. 18

Potikanje in pocinjenje vsakovrstnih železnih izdelkov

Točna postrežba
Cene solidne 1643

Prvovrstno zidno in strešno 1618

OPEKO
dobavlja v vsaki množini po najugodnejših cenah z 10letno garancijo opekarna „ILO-VAC“, Karlovac. Generalno zastopstvo za Dravsko banovino „EKONOM“

Ljubljana, Kolodvorska ul. 7. Interesenti, zahtevajte cenik!

Telefon št. 26-79

TAGA, cementni izdelki Ljubljana, Rožna dolina. 1687

„HAMAD“ prašek

Sigurna smrt škurkom, stenicam, ušem, mravljam, muham, bolham

Pazite na zakonito rdečo etiketo z muho! Dobi se na pismeno naročilo — Glavno zastopstvo za Dravsko banovino:

Ciril Stramšek
Dev. Marija v Polju pri Ljubljani 1382

„Autobus“
Ljubljana VII
Zg. Šiška 50

kakovost domačega izdelka uspešno tekmuje s tujim blagom. Strojna delavnica vseh vrst karoserij 1507

Mreže za postelje
dobite najcenejše in solidno izdelane pri tverdi

Pavel Strgulc
Gospodetska c. 13 (Kolizej) — Ljubljana

Sprejemam tudi v popravilo vloge v lesenih in železnih okvirjih ter železne zložljive postelje. — Zahtevajte brezplačni cenik 1551

GORNJE DELE ČEVLEJ
razno kombinirane, po najnižji ceni, Vam nudi

SKODIČ ANTON
čevljarska delavnica VIČ-GLINCE

Tržaška cesta št. 15
Zaloga čevljev Izgotavljam po meri Popravila se sprejemajo 1697

KROGLE
(lignum santum)

keglje za kegljišče, krogle za balinanje, vsakovrstne lesene igrače, razne šatulje v luksuzni izdelavi in vse predmete v lesu strugarski stroki, nudi Vam najceneje 1603

LOVRENIČ VIKTOR
strugar, LJUBLJANA
Zalokarjeva ulica 13

Nogavice, roka-vice, volna in bombaž
najceneje in v veliki izbiri pri

KARL PRELOG
Ljubljana, Židovska ulica in Stari trg

Sobno slikarstvo
najmodernejši izdelave — garantirano v trajnosti izvršuje solidno po najnižji ceni

Majhenič Joško
sobni slikar
Ljubljana
Karlovška - Vožarska 1559 pot št. 1 1562

Ivan Javornik
mesar, prekajevalec in izdelovalec vsakovrstnih mesnih izdelkov iz svežega in suhega mesa

Ljubljana, Domo-branska c. 7
Stojnica Šolski drevo-red (poleg Zmajevoga mostu)

Telefon št. 3157
Prodajalna: Wolfova ulica 12

Splošno kleparstvo
instalacije strolovodov, kritje lesocementnih streh

izvršuje točno, solidno in po najnižji ceni ter garantira za delo

Hrastnik Konrad
kleparski mojster

Ljubljana, Zaloška c. 7

Splošno mizarstvo
stavbeno, pohištveno, zlasti za vse pisarniške opreme za tapecirarsko stroko.

Specijalni oddelci
za vsakovrstne zaboje, trgovske zaboje, zaboje za premož, podnožnice (pruke), tudi najmanjša naročila izvršujem po zmernih cenah. **Albert Černe**, miz. mojster, Ljubljana Zg. Šiška (poleg remize). 1676

Ivan Zorko
stavbeno, umetno in konstrukcijsko

ključavničarstvo
Ljubljana, Vič-Glince cesta XV., št. 8.

400 Din
nagrade in kompletan radio aparat dam tistemu, ki mi preskrbi stalno službo: trgovskega sluga, skladiščnika, vratarja, ali kaj sličnega. — Sprejemam tudi delo v tovarni. Naslov v upravi Jugoslovana. 1686

Splošno mizarstvo, raznovrstno pohištvo, pisarniške opreme
izgotavljam solidno in po ugodni ceni

Parizek Karl
mizarstvo
Ljubljana, Cegnarjeva ulica št. 4 1683

Stavbne nasvete
daje tehnični biro „Tehna“, Ljubljana, Mestni trg 25-1. 507

Josip Bajde
Gospodetska cesta 12

Specijalna delavnica za generalna popravila klavirjev, poltiranje, uglaševanje priznana najboljša. 1435

Cementni izdelki
Cevi za kanale, kanalizacije — vsake dimenzije.

Opeka zarezana, razni cementni okrasni, splošno vsi cementni izdelki. Solidno delo in zmerne cene pri tverdi

FRANC PEKLJAJ
VIČ-GLINCE
Tržaška c. 19 1680

„RENOVATOR“
opere vse svilenne proizvode. Renovator podeli vsem svilenim predmetom prvotno barvo, svileni blesk, kakor po dnevu nakupa. Poskusite in prepričajte se. Če niste zadovoljni, vrnemo denar. Renovator zahtevajte v vsaki trgovini. Ako še nimajo naročite pri „RENOVATOR“ centrali LJUBLJANA

Florjanska ulica št. 31 1701

Cementni izdelki
raznovrstne cevi, stopnišča, balustrade, terase in tlake ter različne ograje in vsa v to stroko spadajoča dela

IVAN SEDEJ
LJUBLJANA
Rožna dolina, c. 12 in 8 1679

Čevlje
vsakovrstne, ročno delo. **Gojzerce** čevlje za turiste in za sport. Moške, damske škornje

najboljše delo, solidne nizke cene Vam nudi čevljarna

Josip Omejc
Ljubljana
Florjanska ul. 3. 1638

ZALOGA 1608

KOLEŠ
pnevmatike in rezervnih delov. Vsa popravila koles, šivalnih strojev, gramofonov izvršuje točno in solidno tverdi

Stane Rakoš
mehanična delavnica LJUBLJANA-MOSTE
Društvena ulica št. 2

Ia Premog
trboveljski in drva

Vam nudi najugodnejše trgovina s kurivom

Franc Slovša
Ljubljana
Kolizejska ulica 19. Cene solidne, postrežba točna! 1642

Občine!
Gasilna društva
predno si nabavite motorne brizgalne ne pozabite si ogledati naš domač izdelek

Matija Supan in sin
LJUBLJANA
Stari trg št. 2 Delavnica: Sv. Petra c. 83 1423

Kolesa, šivalni stroji, gramofoni

Avugust Pečnik
Stožice 47, p. Ježice pri Ljubljani 1401

Modni atelje
Prvovrstni kroj

Točna postrežba
Solidne nizke cene

Kossi Franjo
Ljubljana
Streliška ulica št. 24 1361

Teodor Korn
Ljubljana
Poljanska cesta št. 8 (prej Henrik Korn)

krovec, stavbeni, galanterijski in okrasni klepar. — Instalacija vodovodov in central. kurjave. — Naprava strelovodov: kopališke in klosetne naprave 792

Čevlje (ročno delo)
vsakovrstne za modo, turistiko in sport izdeluje in popravlja po najnižjih cenah

Leopold Pirnat
splošna čevljarna
Ljubljana VII. Jernejeva 18.

Sprejema v popravilo tudi galoše in sneške. Cene nizke, postrežba solidna. 1637

Lovro Rozman
Specijalna delavnica tehtnic uteži in drugih meril

Ljubljana
Pred Prolami 5
Tel. št. 29-97 1363

Avtogenično varjenje
1616

aluminija, železa in vseh kovinskih predmetov. Ključavničarstvo. Najfinjša izdelava. Solidne cene.

Mirko Kosirnik
Ljubljana VII. Sp. Šiška
Frankopanska c. 26
Telefon 34-77.

Viktor Klešnik
sedlar in jermenar

Ljubljana, Poljanska cesta 49. Zaloga vsakovrstnih konjskih oprem. Priporočila se za vsa v to stroko spadajoča sedlarska dela tudi po naročilu. Prejemajo se vsa popravila. Konkurenčne cene. Točna postrežba. 1596

Ivan Molk
umetna knjigovoznica, prej Jakopič

Ljubljana, Cankarjevo nabrežje 13
se pripravijo za vsa knjigovozna dela, trpežna, okusna in po zmeri ceni. 1598

Ivan Stefančič
St. Vid nad Ljubljano

Specijalno izdelovanje tehtnic v predvojni kvaliteti.

Sprejemam tehtnice in uteži v precizno in trpežno dovršena popravila; od lekarniških do vagonjskih vseh sistemov; ter se cenj. občinstvu s priznanim solidnim izdelki najvišjega priporočam. Postrežba točna. Cene zmerne. 1590

Elektrotehnična delavnica
E. Medvešek, Ljubljana VIII, Celovška 42

Specijalna delavnica za previjanje ter popravila vseh vrst elektromotorjev, električnih aparatov, transformatorjev in avto-dinam. 1590

Modni damski atelje
Najnovejši kroji
Cene nizke
Točna postrežba

Otmar Bukovnik
Ljubljana
Krakovski nasip 10 1457

Modno krojaštvo
za dame in gospode najmodernejši kroj.

Solidno delo!
Zmerne cene!

Virnik Ludovik
Ljubljana
Hrenova ulica 17

Neprijeten duh ust
je zoprni. Zobje slabe barve kvarijo najlepši obraz. Obe hibi odstranite že pri enkratni uporabi krasno osvežujoče Chlorodont-paste. Ze pri kratki uporabi dobijo zobje krasen sijaj alonovine. Poskusite najprej malo tubo po Din 8. — Velika tuba Din 13. — Dobite jo povsod.

Prostovoljna sodna dražba!
Na predlog solastnikov se vrši v torek dne 28. julija t. l. ob 4h popoldne na licu mesta v Ljubljani, Lončarska steza št. 2, prostovoljna sodna dražba posestva pod vlož. št. 13 kat. obč. Poljansko predmestje, obstoječega iz hiše št. 2 in št. 4 v Lončarski stezi, dvorišča, obširnega gospodarskega poslopja s tovarniškimi prostori za izdelovanje peči, vrta in dveh travniških parcel.

Izključena cena znaša 1.000.000.— Din. Dražbeni pogoji so interesentom na vpogled v pisarni podpisane notarja.

MATE HAFNER
1610
Javni notar kot sodni komisar.

Prikrojevalec
odlični, tudi za damske plašče in kostume, išče zaposlenja. Ponudbe pod „Zanesljiv“ na upravo lista. 1684

ANTON KOZINA
matematična mehanična delavnica LJUBLJANA
Šmartinska cesta 8 (Martinova c.)

SPECIJALIST za popravilo GEODETSKIH FOTO-APARATOV in precizno mehaniko

Zakon o uradnikih
(U. Z.) Nujno potreben vsakemu državnemu uradniku, dobite v upravi „Jugoslovana“, Ljubljana, Gradišče 4. Knjižica obsega 194 strani, od katerih odpade 17 na stvarno kazalo. Cena 18 Din. Za poštnino 1 Din v znamkah. Naročite ga še danes, ker je zaloga majhna.

Ivan Zakotnik
Mesni tesarški mojster in zapriseženi izvedenec kr. sodišča Parna žaga in tovarna furnirja LJUBLJANA
Kobaridska ulica št. 45
Telefon interurb. 2379
Ustanovljeno leta 1880 1488

Ivan Mihelčič
konces. elektrotehnično podjetje

Ljubljana
Borštnikov trg 1
ima na zalogi vsakovrstni el. material in svetila

Prevzema v izvršitev el. instalacije. Jamči za solidnost in zmerne cene. 1518

Modni damski atelje
Najnovejši kroji
Cene nizke
Točna postrežba

Otmar Bukovnik
Ljubljana
Krakovski nasip 10 1457

Modno krojaštvo
za dame in gospode najmodernejši kroj.

Solidno delo!
Zmerne cene!

Virnik Ludovik
Ljubljana
Hrenova ulica 17

Harmonike
izdeluje najbolje po naročilu popravlja in uglašuje izdelovatelji harmonik

Anton Zeleznik
Vrhnik 1503

Vrine zaklopne stole
prodaja pisarna Tribuč na Glincah — tel. 2605

Klavirje, pianine
svetovnih znamk najceneje kupite: Muslea Sv. Petra cesta 40. 1269

Ferdo Ferenz
stavbeno in galanterijsko kleparstvo, napeljava strelovodov podjetje za izvrševanje lesocementnih streh ter kritje z lepljenim papirjem

Ljubljana
Mirje 2
Račun pošt. hr. 13.439
Telefon 32-68

L. Ornik
manufaktura
Maribor
Koroška cesta 9
Plačilne olajšave! 697

Pralnica likalnica
Ljubljana
Mestni trg št. 8
Telefon 3493 1290

Barvamo
in čistimo blago vsake vrste. Poizkusite i Vi pri nas

A. Kolias, Kranj
1154

Tudi Vas se to tiče!
Deset let je že minulo, kar obstoja moje podjetje, pa še nisem imel časti, da bi Vas poslužil z najmanjšim delom. Vendar sem prepričan, da ste v tem času gotovo naročili kako tapetniško delo ali pohištvo. Zato Vas kot vodja higijeničnega zavoda za parno čiščenje perja, tapetniške delavnice in trgovine s pohištvom vabim, da se pripravite o zmernih cenah in solidnem delu. Največja čast mi je bila izkazana že z osebnim naročilom Nj. Veličanstva kralja Aleksandra I. Obiščite me! Oddaljen sem od Glavnega trga v Mariboru samo eno minuto na: Vojašniškem trgu 1 (Dravska vojašnica). Vdani B. Jagodič, Maribor

„Adler“ Edino prava „Gritzner“ kolesa kolesa

Najboljša kvaliteta! — Nizke cene! Jos. Petelinc, Ljubljana Nizke cene! — Najboljša kvaliteta!

Pozor!

Pozor!

VSEH VRST AKUMULATORJE

strokovno polni in popravljajo 1473

A. JENKO
Ljubljana

Oblastveno dovoljena akumulatorska delavnica
vhod Miklošičeva cesta poleg palače Delavske
zbornice in Kolodvorska 29, Kavarna »Leon«

Zaradi nesreče 974

inventurna odprodaja

manufakturnega in konfekcijskega blaga po
globoko znižanih cenah Se vljudno priporoča

MARIJA ROGELJ, Ljubljana, Sv. Petra cesta 26

OSVALD DOBEIC - LJUBLJANA
Pred Škofljo štev. 15

priporoča svojo bogato zalogo galanterijskega, drobnega in
modnega blaga po najnižjih cenah. — Velika izbira vseh vrst
nogavic, D. M. C. in C. M. S. predmetov.

Na debelo! 1794 Na drobno!

L. MIKUŠ
Ljubljana - Mestni trg 15

Telefon štev. 2282
Ustanovljeno 1839

Na malo! Na veliko!

OGLEDALA
vseh vrst, velikosti in oblik

STEKLO
zrealno 6—8 mm, mašinsko 4—6 mm,
portalno, ledasto, alabaster itd.

SPECTRUM D. D.
LJUBLJANA VII — Telef. 23-43
ZAGREB CELOVŠKA 81 OSIJEK

Gramofonske plošče po 3 Din

izposojuje „SLAGER“, izposojevalnica
gramofonskih plošč in gramofonov,
Ljubljana, Vegova ulica 2 1501

Za stavbno sezono

se priporoča

slavnemu občinstvu in cenjenim zavodom stara
renomirana splošno kleparska in vodovodno
inštalacijska tvrdka

Delo solidno! Cene konkurenčne!

Poslovalnica: Novi trg št. 5
Delavnica: Rimska c. 2. in Gregorčičeva ul. 3
S spoštovanjem Telefon 8368

JAKOB FLIGL DEDICI
LJUBLJANA 1439

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

Brzjavni naslov: KREDIT LJUBLJANA

Obrestovanje vlog, nakup in pro-
daja vsakovrstnih vrednostnih pa-
pirjev, deviz in valut, borzna na-
ročila

Ljubljana
Prešernova ul. št. 50
(v lastnem posloplju)

Telefon št. 2040, 2457, 2548, 2706 in 2806

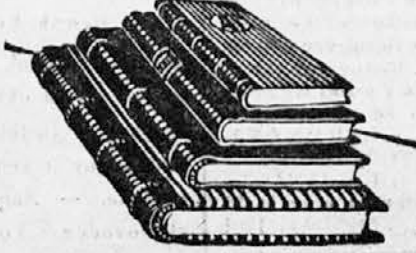
Predujmi in krediti vsake vrste,
eskompt in inkaso menic, in kupo-
nov, nakazila v tu- in inozemstvu,
safe-deposits itd.

TOVARNA SODAVICE
Slomškova ulica 27

priporoča svoje najboljše brezalkoholne pijače,
kakor Soda-voda, pokalice in okrepujoči
„Sanitas“.

Telefon štev. 3213 1071

Vsakovrstne trgovske knjige, štra-
ce, mape, notese, herbarije, odje-
malne knjižice, bloke, zvezke itd.

nudim po skrajno ugodnih cenah!
NA DEBELO! NA DROBNO!

ANTON JANEŽIČ
LJUBLJANA, Florijanska ulica 14
Knjigovoznica in črtalnica trgovskih knjig
Telefon štev. 3220

Za počitnice

berite

»V oklopnjaku okoli sveta«. Pe-
stro in zabavno čtivo. V dveh de-
lih; vsak del po Din 20—, ve-
zan Din 26—. Naroča se pri
upravi »Jugoslovana«, Ljubljana,
Gradišče št. 4.

TOVARNA MESNIH IZDELKOV
EVALD POPOVIČ, LJUBLJANA

modernizirana in na novo opremljena z najnovejšimi stroji
zaposlene najboljše strokovne moči

priporoča svoje prvovrstne mesne izdelke. Dostavlja se blago
po lastnih raznašalcih na dom po vsakokratni dispoziciji, sicer
v zgodnjih jutranjih urah. Izven Ljubljane se pošilja blago s
prvimi jutranjimi vlaki. Cene nizke. Blago vsak dan sveže.
Naši raznašalci Vas obiščejo dnevno. Ako vsled prezaposlenosti
izostane obisk, telefonirajte v delovnem času na št. 2127
po delovnem času na št. 2151

1649

Garantirana konstrukcija

FRANC JAGER
tapetništvo
Ljubljana, Sv. Petra c. 29

priporoča svoje
najmodernejšje fo-
telje vseh vrst, mo-
droce, o to m a n e,
žimo, zložljive po-
stelje, patentne
divane i. t. d.

Prostor na
posteljnino.
549

Najmodernejša oblika!

Makulturni papir

se poceni proda
Na razpolago večja količina
Naslov pove uprava Jugoslovana

OPEKO 1681

prvovrstno, v vsaki množini, nudi po najnižjih dnevnih cenah

opekarna JOŽE ORAŽEM ml.
Srednje Gameljne, p. št. Vid nad Ljubljano

Uspešna reklama =
Oglašanje v »Jugoslovanu«!

Za slaščičarje

Najfinejša nougat masa in modelir-marcipan
kg à Din 60— nudi tvrdka 1653

Fr. Dolinar, Ljubljana - Poljanska cesta 19

Kmetijska družba v Ljubljani

Turjaški trg št. 3

je glavna zastopnica kmetovalcev v Dravski
banovini in šteje nad 380 kmet. podružnic in
okrog 26.000 članov. Člani plačajo na leto 30 Din
in dobivajo za to brezplačno strokovni list

»KMETOVALEC«

Ta list jim nudi strokovni pouk in navodila
za umno gospodarstvo. Družba dobavlja
članom tudi razne kmetijske potrebščine.

Vsak kmet mora biti član Kmetijske družbe! 459

LUTZ-ove PEČI

po izdatno znižanih
cenah stalno na zalogi

Ing. Guzelj
Ljubljana
Beljaska ulica št. 4
Lastna tovarna
„EMAJL“

za galvanizirano ponikanje
in izdelavo emajliranih
predmetov kakor: bišne
številke, občinske in
uradne napise i. t. d.
Sprejmejo se zastopniki!
Tel. 3252 Lutzove peči

I. SLANOVIC 808

Splošno ključavničarstvo, LJUBLJANA
Gajeva ulica 2

Se priporoča za vsa v to stroko spada-
joča dela. Specijelno za delikatesna in
slaščičarska namizna in izložbena stojala
iz medenine ali železno poniklovana.

Zacherlin

mrčesni prašek v originalnih steklenicah
in škatljah uniči ves mrčes. — Dobi-
va se povsod. — »Zacherlin, Ljubljana, Bee-
thovnova ulica št. 16. 1446